

TEKENEN DER TIJDEN
EN
TOEKOMSTVERWACHTING

"Verwachtende de zalig hoop ..."

Door
B. Reinders

Uitgave eigen beheer 1967

INHOUD

bladzij

1. Opmerking voor de lezer	2.
2. Tekenen der tijden	3.
3. Zendingssijver	3.
4. Valse profeten en leringen	4.
5. De dagen van Noach en Lot	4.
6. Pogingen tot wereldvrede	6.
7. Koninkrijk der hemelen als wijze- en dwaze maagden	7.
8. De staat Israël	9.
9. Reden voor dit geschrift	10.
10. De algemene traditie over de toekomstverwachting	11.
11. Wél nationaal- en geestelijk herstel van Israël	12.
12. Profetieën, zowel letterlijk als geestelijk	18.
12. Duizendjarig Vrederijk nog letterlijk aanstaande	21.
14. De Christusregering in het Duizendjarig Vrederijk	30.
15. De dag des Heeren	34.
16. De toekomst van onze Heere Jezus Christus	38.
17. Twee afzonderlijke opstandingen	39.
18. Opname der gelovigen veer de grote verdrukking	44.
19. De dag des Heeren en de Antichrist	46.
20. De Wederhouder van de Antichrist	47.
21. Nogmaals de gelijkenis der 10 maagden	47.
22. Nogmaals de opname der gelovigen	50.
23. Nog bekeerden onder de oordelen en de Antichrist En wederkeer 10 stammen van Israël	52.
24. De schare uit de grote verdrukking	54.
25. Nogmaals de eerste opstanding	56.
26. De opstanding uit de doden	57.
27. Aanhangsel	59.
28. HIJ KOMT!	60.

Aan mijn kinderen, kleinkinderen en vrienden en allen, die dit lezen of horen zullen,
zaligheid en vrede in en door Hem Die is, en Die was, en Die haast komen zal.

Sinds enige jaren reeds ben ik geestelijk werkzaam geweest met en omtrent de wederkomst des Heeren en met de dingen, die daarmede ten nauwste samenhangen. Die werkzaamheden werden niet geboren uit enige begeerte om ten opzichte van deze zaken mijn natuurlijke nieuwsgierigheid te bevredigen, maar zij waren de vrucht van een biddende begeerte om Christus in Zijn koninklijk ambt, bediening en heerschappij voor hart en leven te mogen kennen en vervolgen te kennen, alsmede ook in de volle ontplooiing van Zijn koninklijk ambt in Zijn kerk en wereldregering bij Zijn tweede komst.

Immers, de rol des boeks is van Genesis tot en met Openbaring met Zijn Naam vervuld en heeft tot inhoud de uitvoering en de bediening Zijner drie Ambten van Profeet, Priester en Koning in dit tijdperk en in deze tijdsbedeling en, zij het in meer summiere vorm en bewoordingen over de heerlijkheid daarna volgende. Waren deze werkzaamheden slechts het bevredigen van mijn nieuwsgierigheid geweest, zij zouden enkel vleselijk en niet geestelijk geweest zijn.

Dat zij inderdaad geestelijk waren en niet slechts uit zondige of natuurlijke nieuwsgierigheid voortkwamen, heeft de Heere in die weg in Zijn trouw en goedheid zelf bevestigd.

Op de directe aanleiding, waardoor de Heere mij, kennelijk door Zijn Geest, op deze zaken opmerkzaam maakte, kom ik hierna nog breedvoeriger terug.

Do satan kwam namelijk, terwijl ik met die zaken reeds geruime tijd werkzaam en bezig was, een aanval op mijn ziel te doen, door mij inderdaad zondige nieuwsgierigheid en indringen in de geheimen Gods, voornamelijk wat de toekomstverwachting van Christus tweede komst betreft, te verwijten.

Hij slaagde daar aanvankelijk zeer wel in, althans zo, dat ik het er nogal moeilijk mee kreeg, doch ik kreeg als gevolg van deze innerlijke tweespalt toch de Heere daarover aan te roepen. Ik mocht de Heere voorleggen, hoe ik deze begeerte niet had gezocht, maar dat ik ernstig meende dat zij geboren was uit de liefde en hoogachting tot de heerlijkheid van Christus' koninklijke ambt in deze tijdsbedeling, zowel voor Zijn volk in hun persoonlijk leven, alsook voor Zijn heerschappij in deze wereld en waaromtrent Zijn Woord duidelijk en ruimschoots aanleiding gaf.

De Heere beantwoordde deze verzuchting met in mijn hart de woorden te spreken uit 2 Petrus 1 19 *"En wij hebben het profetische woord dat zeer vast is, en gij doet wel dat gij daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht, en de morgenster opgaat in uw harten."* Hiermede vielen alle bezwaren in mijn hart weg en mocht ik met vrijmoedigheid voortgaan met mijn biddend onderzoek omtrent; deze liefelijke zaken, terwijl het tevens in mijn hart zong

*"Hoe groot en schitt'rend is Zijn Eer,
Door 't heil aan Hem bewezen!
Hoe is Zijn roem gerezen!
O, Alvermogend Opperheer,
Wat glans, wat majesteit,
Hebt Gij dien Vorst bereid!"*

De tweede maal, dat de satan in deze zaken op mij kwam aan te vallen, deed hij dat door mij te verwijten, dat ik mijzelf meer beijverde met die dingen na te speuren die, hoewel dan geoorloofd, echter niets met ons geloofsleven en met onze zaligheid te maken hebben.

Gods kinderen echter (en als ik er daar een van was, zou ik dat ook doen), beijverden zich alleen juist zeer om de gevoelige genietingen door en uit het Woord te mogen beleven.

Hij trof het wat dat laatste betreft die keer tamelijk slecht, want de Heere had mij al eens duidelijk het grote verschil doen zien tussen gevoels- en geloofsleven en dat een christen ook aan dat gevoelsleven, en zeker als kenmerk van de echtheid zijner indrukken, moet sterven.

Ik zag toen dat verreweg het meeste van dat gevoelsleven van onszelf was en tot zelfgenoegzaamheid leidde, maar dat alleen geloofsleven uit Hem en door Hem en tot Hem was, dus met ootmoed en nederigheid direct op God was gericht. Daar hij echter listig trachtte het onderzoek dezer dingen los te maken van de zaligheid en het geloofsleven daaromtrent, bracht hij mij toch in moeilijkheden, die ik echter weer bij de Heere mocht brengen. Ik mocht Hem zeggen, dat Hij toch Zijn Woord had gegeven, opdat wij het zouden onderzoeken, ook ten opzichte van Christus' tweede komst en van Zijn koninklijke heerlijkheid.

De Heere bracht zijn aanslag opnieuw te niet met deze woorden in mijn hart. Spreuken 25: 27 "Veel honing te eten (gevoelsleven te zoeken) is niet goed, maar de onderzoeking van de heerlijkheid van zulke dingen is eer!"

Daardoor kon en mocht ik dan ook weer opnieuw in 's Heeren gunst in het onderzoeken dezer dingen voortgaan.

De vrucht van dat onderzoek, voor zover het uit en naar Gods Woord en uit de vele geschriften, die ik hierover biddend gelezen heb, voor mij duidelijk is geworden, wens ik u in de hiernavolgende bladzijden mee te delen.

Maart 1967.

B. REINDERS

3 maanden na verschijning van dit geschrift werd de stad Jeruzalem veroverd door Israël. Daardoor werd opnieuw 's Heeren Woord vervuld.

Ik onderneem dat niet enkel en alleen, omdat het mijn persoonlijke begeerte was om u hiervan deelgenoot te maken, doch mede kennelijk, omdat de Heere mij dit als taak op het hart bond, door Zelf deze begeerte tot een opdracht te maken met deze woorden uit Spreuken 22: 19: "Opdat uw vertrouwen op de Heere zij, maak Ik u die heden bekend; gij ook maak ze bekend."

Uit dat biddend onderzoek zijn mij drie dingen duidelijk geworden.

Ten eerste, dat "de dag des Heeren", (het wereldgericht Openbaring 6 t.e.m. Openbaring 19) en tevens "de toekomst van onze Heere Jezus Christus" en Zijn komend koninkrijk (Openbaring 11: 15-19), dus de vervulling van de profetieën zowel van het. Oude- als van het Nieuwe Testament, zeer nabij is, meer dan in het algemeen onder het merendeel der christenheid gedacht wordt, ook al "praat" men er wel eens over.

Ten tweede is mij gebleken, dat er tevens onder verreweg het grootste deel der christenheid in al haar schakeringen en modaliteiten, voor zover men er nog over spreekt, onschriftuurlijke misvattingen en tradities bestaan, omtrent Christus' tweede komst, van Zijn komend koninkrijk en van de tijd van het einde.

Dat werd mij temeer duidelijk, omdat ik deels ook zelf lange tijd het slachtoffer van deze onschriftuurlijke misvattingen en tradities geweest ben.

Ten derde ziet men, als gevolg van beide bovengenoemde feiten (enige duidelijke en gunstige uitzonderingen daargelaten), die christenheid van "zwaar" tot "licht" in die tradities en misvattingen zelfbehaaglijk weggedommeld, tevens wegzinkende in een daaraan evangelijke wereldgelijkvormigheid en formalisme en blind voor de tekenen der tijden.

Dat laatste was mede de oorzaak, toen deze zaken mij steeds duidelijker werden, om de Heere te vragen te mogen behoren bij diegenen, die hun stem verhieven om te roepen: "Zie, de Bruidegom komt; gaat uit Hem tegemoet!" Want, het is niet meer alleen "Maranatha" d.i. "Jezus komt", maar Jezus is komende!

Het is dan ook mede aan de hand van deze drie genoemde indrukken, dat ik u wil trachten, zo u ten opzichte van deze zaken eveneens met de maagden uit Matth. 25: 1-13 sluimerende en slapende in uwe tradities weggezonden mocht zijn, of zelfs, wat God verhoede, geheel ongeïnteresseerd, u met deze eenvoudige, doch op Gods Woord gegronde uiteenzettingen en waarschuwing, wakker te roepen.

Is Christus in waarheid reeds uw Bruidegom geworden en is er dus tevens ook olie in uw vaten, kenbaar aan uw levenspraktijken in het stuk van heiligmaking en vreze Gods, dan mocht ge u ook gereed maken, om uit te gaan zo haast uw Bruidegom tegemoet.

Is Hij dat alleen nog maar voor u in belijdenis, of zelfs ook dát nog niet, dat u dan door deze zwakke menselijke poging onder do gunst en goedheid Gods mocht wakker geschud en aangespoord worden, om nog tijdig uit te gaan tot de verkopers om olie in uw vaten te verkrijgen.

Haast u dan, voordat de deur gesloten is, want dan zult u achterblijven om onder de grote verdrukking van de zich nu reeds openbarende antichrist uw leven te laten of onder de oordelen en gerichtten van "de dag des Heeren" onder te gaan.

1. OPMERKING VOOR DE LEZER

Voor ik ertoe overga om u mijn indrukken uit en naar Gods woord nader op uw gemoed te binden, heb ik eerst nog iets op te merken.

Allereerst een nadrukkelijk verzoek aan allen die dit geschrift lezen zullen, om de daarin aangehaalde en uitgeschreven teksten in hun gehele verband in Gods Woord na te lezen.

Het voordeel daarvan zal voor u zijn, wanneer u dat met biddend opzien doet, dat een en ander u duidelijker en overzichtelijker zal worden.

Tevens blijft u er dan voor bewaard om als dooddoener, mij te verwijten, dat ik de teksten uit hun verband heb aangehaald, een kwade praktijk, die men veelal bij sektarische stromingen ontmoet.

Ik ben er namelijk van overtuigd, dat bij velen mijn indrukken een ernstige inbreuk zullen maken op wat altijd voor hen voor de alleen juiste verklaring ten opzichte van deze zaken als traditie is voorgehouden.

Immers, de vrij algemeen heersende en inderdaad tot een traditie geworden opvatting over Christus' wederkomst is, gebaseerd op de woorden uit de 12 artikelen des geloofs: "vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden"; een en ander in het kort als volgt weer te geven:

Dat Christus met grote kracht en heerlijkheid op de wolken zal verschijnen, dat alle doden dan zullen, opstaan, om met al dan nog levenden geoordeeld te worden; dat de goddelozen (de bokken) die ter linkerhand gesteld worden, naar de hel zullen worden verwezen, de godzaligen (de schapen) ter rechterhand gezet, ten hemel gaan en dan met zingen en zweven de eeuwigheidstoestand zal intreden.

Eer iemand uwer er dan ook toe komt om op grond en aan de hand van die u altijd voorgehouden tradities, dit mijn epistel in haar geheel of gedeelten daarvan, als 'fantasie' te veroordelen of te verwerpen, ga er liever mee in het verborgen op uw knieën naar de Heere Zelf. Vraag Hém om in het juiste verband, ten opzichte van deze voor het persoonlijke zieleleven in deze dagen zeer belangrijke zaken, voor uw eigen hart en leven, Zijn woord te mogen verstaan.

Dat temeer opdat u die grote dag, van des Heeren toekomst niet onvoorziens, in de vorm en op de wijze zoals u niet verwacht had, overkome en u dan onvoorbereid of zelfs naakt bevonden. mocht werden.

Hoewel er wel enige kentering door nadere bedenkingen omtrent enige of meerdere dezer zaken valt te bespeuren, ben ik er toch zeker van, dat het gros van grote en kleine theologen met hun volgelingen en dat van "zwaar" tot "licht", aan de hand van de eenmaal daaromtrent vastgestelde tradities, dit mijn epistel toch als *chiliastische fantasieën* zullen veroordelen. Zij zullen dat doen, zonder zich zelfs enige moeite te getroosten, om een nader onderzoek in te stellen naar deze belangrijke zaken omdat het in strijd is met hun gangbare theologische theorieën, ergo, dus ook volgens hen, in strijd met Gods Woord.

Het zal mij overigens niet deren, temeer niet, omdat ik bij dat biddend onderzoek en ook in enig contact daarover met theologen eveneens duidelijk heb gezien hoe ook, en juist in deze materie, het woord van Christus bewaarheid wordt, toen Hij, Zich verheugend in den Geest zeide: "Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verbergen hebt, en hebt ze den kinderkens geopenbaard; ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."

Ondanks dat, ben ik er van overtuigd, dat aan mijn geschrift vele gebreken zullen kleven.

Allereerst wel deze, dat ik hier en daar nogal eens in herhaling ben vervallen. De oorzaak daarvan is enerzijds, omdat de verschillende onderwerpen, die tot de toekomstverwachting behoren, zozeer met elkander vervlochten zijn, dat het moei-

lijk is om daaraan te ontkomen.

Anderzijds deed ik dat omdat verwijzingen van het ene onderwerp naar het andere, het verband in het lezen zou kunnen verbreken. Ook heb ik om dezelfde reden de aangehaalde schriftuurplaatsen zo volledig mogelijk bijgeschreven, dan behoeft u het lezen niet telkens af, te breken om ze in de Schrift op te zoeken.

Voorts ben ik er tevens van overtuigd, dat dit mijn geschrift zeker niet op alle vragen antwoord geeft, integendeel zelfs, dat het meerdere vragen zal opwekken, dus zeker niet volledig is.

Volledigheid was dan ook mijn bedoeling niet. Wel echter is het mijn oogmerk en naar ik geloven mag ook mijn opdracht, om bij u mijn lezers, hetzij theoloog of geen theoloog, de belangstelling op te wekken die deze materie waardig is, of die u onder Gods zegen mag brengen tot een nader onderzoek van deze zaken in Gods Woord en de geschriften van zeer vele anderen, die daarover in alle oprechtheid handelen.

Gedenk daarbij Paulus' woorden in 1 Thess. 5: 19-21. "Blust de Geest niet uit. Veracht de profetieën niet." "Beproeft alle dingen, behoudt het goede."

Het is daarom zonder enige schroom, dat ik nu overga om in het licht van de tekenen der tijden, zoals Christus, die zelf heeft, uitgesproken en doen neerschrijven, u allereerst voor te houden, hoe dicht die dag van de toekomst des Heeren Jezus Christus reeds nabij is.

2. TEKENEN DER TIJDEN.

3. ZENDINGSIJVER.

Nadat Christus eerst een beeld gegeven had van de algemene en meer bijzondere verschijnselen, zoals die in de wereld en in de godsdienst in steeds toenemende mate zich vertonen zullen, zegt Hij in Mattheus 24: 14: "En dit Evangelie van het Koninkrijk zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volkeren; en dan zal het einde komen." Het woord einde betekent hier het einde van deze tijdsbedeling, dit tijdperk, niet het einde van de wereld.

Het is in dit verband een zeer opmerkelijke zaak dat, hoewel het gehalte van het christendom als zodanig in toenemende mate het beeld vertoont, zoals Christus dat eerst begint te voorzeggen in Matth. 24, daartegenover de zendingsijver zich eveneens ontwikkelt in een mate, zoals nimmer sinds de eerste eeuwen der christenheid is gekend.

Dat de mogelijkheden in radio, televisie, snelle verbindingen te land, te water en in de lucht hiertoe aanwezig zijn, gaat mede niet buiten de Goddelijke leiding en besturing Zijner Voorzienigheid om.

Daardoor voltrekt tevens deze Evangelieverkondiging en verbreiding zich met een snelheid die rechtevenredig is aan deze mogelijkheden.

Deze zendingsijver ligt dus evenwel in het raadsplan Gods; dit valt mede in het licht van wat Christus daarover zegt, niet te ontkennen.

Dat echter het prediken van dit Evangelie van het koninkrijk in de allereerste plaats tot gevolg zal hebben, dat alle volkeren daardoor in haar geheel Christus zullen aannemen, is niet de inhoud van Christus' woorden.

Wel echter brengt de Heere onder de volkeren door deze Evangelieprediking nog velen door Zijn Geest tot zaligheid, wat duidelijk is uit de getuigenissen daarover van de zendingsvelden.

Echter, de werkelijke inhoud van Christus'-woorden in deze is, dat wanneer alle volkeren het geluid van het Evangelie des Koninkrijks zullen gehoord hebben en hun dus Christus als Profeet; Priester en Koning zal gepredikt zijn en zij Hem als volkeren niet hebben willen aannemen, doch veeleer Hem hebben tegengestaan, zij

dan niet meer te verontschuldigen zullen zijn.

Wanneer dan Christus straks in Zijn toekomst met Zijn in het boek Openbaring en door de oude profeten beschreven oordelen over de in godsdienst en levenspraktijken steeds meer van God vervreemde antichristelijke wereld komen zal, zullen de volkeren der aarde van Gods zijde dat oordeel en dat gericht naar recht en billijkheid ondergaan.

Immers, Christus zegt, dat "het Evangelie gepredikt zal worden, hun tot een getuigenis. Dat dus deze Evangelieprediking aan alle volkeren "hun tot een getuigenis" zienderogen en met bekwame spoed bezig is zich te voltrekken; wie zal het kunnen ontkennen?

De christelijke bladen zijn gevuld met zowel de beschrijving van de wereldorganiserende zendings-activiteiten, als met de nog in voorbereiding zijnde plannen en voornemens. Dit alles wijst duidelijk, naar luid van Christus' boven aangehaalde woorden op dat eveneens snel naderende einde van dit door God bepaalde tijdsbestek

4. VALSE PROFETEN EN LERINGEN.

Een **ander teken** der tijden is wat u -mede vindt in diezelfde woorden van Christus in Matth. 24 namelijk *dat er vele valse profeten zullen opstaan, die er velen zullen verleiden.*

Ja, er zullen valse christussen en valse profeten opstaan die zelfs grote tekenen en wonderdaden zullen doen, zo zelfs dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden. "Zie", zegt Christus "Ik heb het u voorzegd."

De grote uitbreiding van de vele extreme secten als Jehova-getuigen en Mormonen, Christian Seicencé, Rozenkruizers, De Tempelbouwers en welke er meer zijn, in Amerika en Europa, zelfs onder de protestantse christenen, zijn een duidelijk teken der tijden.

Zo ook het sterk uitbreiden van andere richtingen van verleidende geesten als Spiritisme, Moderne Theosofie, Moderne Astrologie, Somnambulisme, Magnetisme en dergelijke meer, zijn dat eveneens.

Daarbij komen nog degenen die in Amerika en Europa door de zending der Aziatische godsdiensten als Hindoeïsme, Brahmanen en Mohammedanen verleid werden. Deze alle zullen met het humanisme, rationalisme, naturalisme, atheïsme, monisme, enz. tot hun hoogste ontplooiing komen in de wereldgodsdienst van de antichrist, waarin het tweede Beest uit Openbaring 13: 11-18 dat Johannes uit de aarde zag opkomen, met tekenen en wonderen de leiding zal hebben.

"Zo zij dan tot u zullen zeggen: Zie Hij is in de woestijn, gaat niet uit: Zie, Hij is in de binnenkamers, gelooft het niet."

Hiermede bedoelt Christus te zeggen, dat er een tijd komen zou, dat men tevens hoog zou opgeven over Christus op het brede veld der godsdienstige wereld in al haar schakeringen (de woestijn), zoals men daar in deze tijd een concreet voorbeeld van zien kan in de "Wereldraad van Kerken" en dergelijke organisaties.

Doch dit zou enkel formalistische grootspraak zijn op de basis van de grootste gemene deler aller godsdienstige opvattingen en begrippen, een "oecumenisch monsterverbond."

Daarom: "gaat niet uit!"

Ook niet als men zegt: "Zie; Hij is in de binnenkamers", ook dan zegt Christus: "gelooft het niet."

Daar zal men de geest van Laodicéa aantreffen, "noch koud, noch heet, maar lauw!" Is ook dat niet een teken des tijds, alom waarneembaar in de binnenkamers (de gezelschappen waar meest de mens en niet Christus wordt verheerlijkt) en in de huisgezinnen?

5. DE DAGEN VAN NOACH EN LOT.

Een **derde teken** der tijden vindt u in de vergelijking door Christus met Noachs tijd (Matth. 24) en Lots tijd (Lucas 17) voor de tijd van Zijn toekomst en dus voor het naderend einde van deze tijdsbedeling.

Christus zegt in Matth. 24: 37-39: "En gelijk de dagen van Noach waren, alzó zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen. "Want gelijk zij waren in de dagen vóór de zondvloed, etende en drinkende, trouwende enten huwelijk uitgevende tot de dag toe op welke Noach in de ark ging en het niet bemerkten, totdat de zondvloed kwam en hen allen wegnam, alzó zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen."

Zo ook in Lucas 17: 26-30, waar nog staat bijgevoegd: "Desgelijks ook gelijk het geschiedde in de dagen van Lot, zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden."

Maar op de dag op welke Lot van Sodom uitging, regende het vuur en zwavel van de hemel en verdierf ze allen. Evenzo zal het zijn op de dag op welke de Zoon des mensen zal geopenbaard worden."

Door de dag van Zijn toekomst te vergelijken met de dagen van Noach vlak vóór de zondvloed en met de dagen van Lots uitgang uit Sodom, direct vóór haar omkering, komt Christus aan te duiden, hoe zorgeloos en zelfgenoegzaam wereld en godsdienst samen zullen zijn aan de dag als Zijn toekomst aanstaande is.

Met dat eten en drinken, trouwen en ten huwelijk uitgeven, evenmin als met dat kopen en verkopen, planten en bouwen, bedoelt Christus niet deze dingen op zichzelf als ongeoorloofd en zondig aan te duiden, maar daarmee geeft Christus een duidelijk beeld, hoezeer de natuurlijke levensbehoeften en het natuurlijke levenspatroon de menselijke samenleving zou beheersen en uitgebuit zou worden, zelfs tot allerlei in gezapige rust uitleven van alle ongeoorloofde geneugten en kwade praktijken.

Voor het zoeken, bedenken en betrachten van geestelijke zaken zou geen plaats meer zijn. Materialisme met als gevolg eigenliefde en het daaruit voortvloeiende zoeken naar vermaak, leut- en pretmakerij, van de meer verfijnde, zelfs godsdienstige tot de meest lugubere vormen toe, zou het levenspatroon beheersen van wereld en godsdienst.

Het leven van alle dag is vandaag gericht op weelde en vermaak, tot uitdrukking komend in het najagen van alles wat de wereld biedt in spijsen, en dranken, mooie huizen, weelderig en luxueus ingerichte voortdurend bijgehouden en omgewisseld voor nieuw om toch maar in overeenstemming te blijven met de nieuwste vormen en modellen van meubilering, stoffering en, kleding.

Ja, vooral ook kleding! Voornamelijk bij de vrouwen. Immers, zodra de vrouwen in modebladen zien, of dat enig gerucht hen in de oren klinkt van vormveranderingen, of dat de rokken weer enige centimeters korter boven de knie worden, klimmen ze in de naaimachine om aan de eisen van de modegod te voldoen. Wanneer de kleding nog geen seizoen uit de mode is, snellen ze naar de tempels van de modegod om nieuw.

Hoe ze er bijzitten in gezelschappen drukt de modepret niet, noch ook dat ze met plukken en trekken moeite hebben om, vooral zittend, hun fatsoen te bewaren. Dat zulks in wereldse gezelschappen plaats heeft, hoeft geen verwondering te wekken, doch het is ook zelfs in de z.g.n. godsdienstige gezelschappen schering, en inslag, soms zelfs bij "vrome" in het gitzwart geklede vrouwen.

Het is een zwarte vlek in het levenspatroon der vrouwen van het wereld christendom; hoort u maar het getuigenis van Mevr. E.F. Harvey in het Z. Afrikaanse blad "Die Pelgrim" over de korte rok, want daar is het ook zo: Zij schrijft dan: "Het is geen

toeval dat de groeiende onzedelijkheid samengaat met de korte-rokken-mode. Sommige Christinnen kunnen vandaag wat de mode betreft, niet meer van de wereldse vrouw worden onderscheiden. De duivel, die bepaald één van de voornaamste ontwerpers van deze mini-rokmode is, zorgt er voor, dat jonge mannen door de prikkelende vertoning van het vrouwenlichaam tot wellust en onzedelijkheid worden aangezet.

Laten we toch liever de spot en aanmerkingen van de mode-slavinnen verdragen, dan dat een man tot ons moet komen met de aanklacht: "U hebt een last op mij geladen in mijn zoeken naar reine gedachten en een zuiver leven."

Wat een verzoeking, voor jonge mannen om tegenover christinnen te zitten die zulke korte rokken hebben, dat hun benen tot bij de dijën zichtbaar zijn!" Ik heb hierop als dooddoener door vrouwen wel eens het spitsvondige antwoord horen geven, dat het slechte mannen zijn, die dardoor geestelijk en moreel beïnvloed worden. Een fatsoenlijke man, zeggen ze let er niet eens op; met welke opmerking ze de zaak radiaal omdraaien.

De mannen die er, hoe dan ook, door beïnvloed werden, zijn in Adam gevallen mensen en zijn dus net zo slecht en verleidbaar als die vrouwen, die terwille van de modegod, zich laten verleiden om zo ongepast gekleed te zijn en daardoor aanleiding en/of aanstoot te geven. Die vrouwen zijn dus in ieder geval de eerste oorzaak.

Tot zover over "de dagen van Noach en Lot" wat de modeslavernij betreft.

Dan volgt de lust van uitgaan, reizen en trekken naar alle oorden van de wereld, veelal en voor het merendeel alles op het niveau ver boven ieders stand en in het daarin opbieden tegen elkander, tevens met de begeerlijkheid in het hart door het zich spiegelen aan de ander, tot steeds meer en hoger.

Ook Gods volk en kinderen, ja juist Gods volk en kinderen met degenen die er voor door willen gaan of ervoor worden gehouden!

Als men het financieel niet kán bereiken om op zichzelf zo'n reis te ondernemen, doet men het in groter gezelschap in een touringcar, zoveel mogelijk als vogels van gelijke pluimage, een en ander onder geleide van een dominee of een ouderling, die dan de blinde zondagen van de reis in het buitenland verzoenen met een zondagssermoen of het lezen van een "goede" preek.

Een wettische kniesoor die daar wat van zegt; men mag toch Gods schepping bezien en bewonderen?

Als men van dát laatste nog enige indruk heeft, is het toch niets anders dan "een morgenwolk en een vroegkomende dauw die heen gaat, gelijk kaf van de dorsvloer en gelijk rook uit de schoorsteen wordt weggestormd" (Hosea 6: 4 en 13: 3), En er blijft een ledige ziel over, die naar steeds meerdere sensatie haakt.

Toen Christus "de dagen van Noach en Lot" voorzegde, heeft Hij niet in de eerste plaats aan de wereld gedacht maar tevens en vooral aan de kerk en de godsdienst. Immers, de wereld heeft nooit anders gedaan dan het hare te zoeken, maar Christus bedoelde hiermede te zeggen, dat het een teken des tijds zou zijn, zoals in de dagen van Noach, als alles, dus ook "de zonen Gods" met alle wereldse begeerlijkheden zouden meegezogen worden.

Is het niet alom zo in onze dagen en is het ook niet dit teken des tijds, dat ons door haar steeds in duidelijkheid toenemende vormen, zo wij er maar acht op gaven, evenals daar in ook onszelf, dat ons een naderend einde predikt? Alzo, zegt Christus, zal het zijn op de dag op welke de Zoon des Mensen zal geopenbaard worden.

6. POGINGEN TOT WERELDVREDE.

Een **vierde teken** der tijden is de tegelijk met het vorige teken des tijds steeds meer groeiende zorgeloosheid ten opzichte van de eeuwige dingen.

De grootste zorg, die over ons hedendaags materialistisch ingesteld geslacht als een donkere wolk hangt, is de oorlogsdreiging. Elke poging en handeling die op het internationaal-politieke vlak wordt ondernomen om deze oorlogsdreiging te verminderen wordt beide doet wereld en godsdienst met meer of minder ambitie en spanning gevolgd.

Elke gunstige uitslag, hoe gering ook, doet de verwachting van een algehele wereldvrede, waarin oorlogsdreiging tot een minimum beperkt of geheel is uitgebannen, tegemoet zien.

Onze dagbladen bevatten steeds allerlei berichten over deze pogingen, zowel op het internationaal-politieke, alsook op het internationaal-godsdienstige vlak, om in datzelfde streven elkaar te vinden.

Dit alles wordt gespannen gevolgd door diegenen in wereld en godsdienst die een wereldvrede zonder God in deze in materialisme wegzinkende wereld, zonder bekeering, als blijvend en mogelijk menen te kunnen verwachten.

Immers als deze donkere wolk van oorlogsdreiging van boven onze hoofden weggedaan zal zijn, dan kunnen we met evenveel mindere zorg de materiële welvaart van onze tijd uitleven in een "vrede, vrede én geen gevaar."

Zo was het in de dagen van Noach, zeide Christus, en zo zal het ook zijn in de toekomst van de Zoon des mensen.

Dat onder de toelating Gods deze schijnbare wereldvrede in haar beginsel ook bereikt zal worden, kan u duidelijk zijn uit Openbaring 6: 1 en 2. Daar zag Johannes, toen het Lam één van de zegelen van dat boek geopend had en ingevolge de oproep van een der vier dieren, toepende: "Kom en zie!" Hij zag een wit paard en die daarop zat had een boog, en hem werd een kroon gegeven, en hij ging uit overwinnende, en opdat hij overwon."

Het is de vrij algemeen heersende traditie, die hierin Christus wil voorgesteld zien als uitgaande in de Evangelieverkondiging met een boog, (zonder pijlen), Wien een kroon werd gegeven, alles duidende op Zijn koninklijke overwinning door deze Evangelie-verkondiging over de gehele wereld.

Dat dit een misvatting is kan daaruit allereerst duidelijk zijn, dat zowel de zegelen, alsook de bazuinen en de fiolen of schalen aankondigingen zijn van oordelen en gerichten die over de godsdienstige en politieke wereld, wegens hun verwerping van Christus' heerschappij en koningschap en hun openbare of meer subtiele goddeloosheid en afval van God, komen zullen.

Deze misvatting kan tevens duidelijk zijn uit *vaagheid en de naamloosheid* waarmede deze ruiter, beschreven wordt, iets wat in het boek Openbaring nergens over Christus zo voorkomt. Zie hiervoor vooral Openbaring 1 en Openbaring 19: 11-16.

In het laatste wordt Christus, eveneens op een wit paard in de volle ontplooiing van Zijn koninklijke majesteit met heilige gloed en verve beschreven. Immers daar schrijft Johannes; "En ik zag de hemel geopend; en zie, een wit paard, en die daarop zat was genaamd Getrouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid. En Zijn ogen waren als een vuurvlam en op Zijn hoofd had een Naam geschreven, die niemand wist dan Hijzelf. En Hij was bekleed' met een kled, dat met bloed geverfd was; en Zijn Naam wordt genaamd: het Woord Gods. En de heirlegers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn linnen. En uit Zijn mond ging een scherp zwaard, opdat Hij daarmede de heidenen slaan zou. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods. En Hij heeft op Zijn kled en op Zijn dij deze Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren."

Inderdaad stelt het *witte paard* van het eerste geopende zegel vrede voor, maar een vrede zonder God, dus onder het oordeel, tot stand gebracht door moeizame menselijke pogingen. Door een menselijke hoofdfiguur als organisator met de satan

op de achtergrond als suggestieve stuwkracht, wordt onder de toelating en in de Voorzienigheid Gods een vorm van wereldvrede, zij het op wankele basis, georganiseerd; want; "hij ging uit overwinnende, en opdat hij overwon."

Deze toen nog geheel naamloze hoofdfiguur wordt voorgesteld aan Johannes door die ruiter op het witte paard, welke als menselijke hoofdfiguur gekenmerkt wordt, doordat hem een kroon wordt gegeven.

Deze kroon werd hem niet gegeven door God of door het Lam of ook niet door Mid-del van een Engel; immers er staat: "en hem is een kroon gegeven."

Deze kroon wordt hem straks gegeven als de grote bewerker dezer schijnvrede, als een algemeen eerbetoon door de gehele in mensvergoding verzonken politieke en godsdienstige wereld. Dat de gehele wereld reeds bezig is in mensvergoding te verzinken kan ieder duidelijk zijn, wanneer hij het dwaze eerbetoon in de nieuwsbladen leest, gepleegd aan sportgoden en aan de topfiguren zowel in kerkelijke als in de politieke wereld.

Hoeveel te meer dan straks aan die op dat witte paard uitgaande topfiguur als bewerker van de wereldvrede, want nogmaals; "hem werd een kroon gegeven." Zal straks de Paus of zijn opvolger misschien deze topfiguur op het witte paard van het eerste zegel zijn, gezien zijn vredespogingen in 1966 in de Verenigde Naties en zijn daarna herhaalde meer of minder openlijke nieuwe pogingen tot vrede stichting? Of misschien ook de topfiguur van de Verenigde Naties? De tijd zal het leren!

In ieder geval, de boog die deze topfiguur in Openbaring 6:1 in de hand had, beeldt de stok achter de deur uit, toch altijd nog nodig om de eventuele kwade elementen, die de bereikte wereldvrede belagen of weerstreven onder de duim te houden.

De pijlkoker met de daartoe nodige pijlen worden dan ook in het arsenaal ter zijner beschikking gehouden.

Dat de uiteindelijk door deze topfiguur bereikte wereldvrede van korte duur zal zijn en op het zeer onverwachts zal worden verstoord, volgt alweer duidelijk uit de opening van het tweede zegel.

Juist van die dag van 's Heeren toekomst spreekt ook Paulus in 1 Thess. 5:1-3. "Maar van de tijden en de gelegenheden, broeders, hebt gij niet van node dat men u schrijve. Want gij weet zelf zeer wel, dat de dag des Heeren alzó zal komen gelijk een dief in de nacht. Want wanneer zij zullen zeggen: het is vrede en zonder gevaar, dan zal een plotseling verderf hen overkomen gelijk de barensnood een bevruchte vrouw, en zij zullen het geenszins ontvlieden."

Welnu, bij de opening door het Lam van het tweede zegel volgt dan ook; "En een ander paard ging uit, dat rood was; en dien die daarop zat, werd macht gegeven de vrede te nemen van de aarde en dat zij elkander zouden doden; en hem werd een groot zwaard gegeven."

Zo gaan de oordelen van de categorie der zegelen voort van het eerste voorstellende "vrede en zonder gevaar" tot en met het zesde zegel, waar koningen, groten en rijken, legerhoofden en machtigen, dienstknechten en vrijen, zich in de holen der aarde zullen trachten te verbergen, uitroepende: "bergen valt op ons. en verbergt ons voor het aangezicht Desgenen die op de troon zit en van de toorn des Lams!."

Tot zover over de huidige vredespogingen als teken der tijden

7. KONINKRIJK DER HEMELN ALS WIJZE- EN DWAZE MAAGDEN.

Een **vijfde teken** der tijden is te vinden in de vergelijking van de gelijkenis der wijze en dwaze maagden met onze tijd.

In "deze gelijkenis in Matth. 25 stelt Christus; direct aansluitend op Zijn voorzeggingen in Matth. 24 voor, hoe eveneens in de tijd direct voor Zijn wederkomst de toestand uitsluitend in Zijn kerk zal zijn. Immers, "Alsdan" zegt Hij,

"zal het koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en uitgingen, de Bruidegom tegemoet."

Als we deze gelijkenis zien in het licht en het verband van de tot waakzaamheid op Christus' wederkomst uitgesproken woorden, zowel gesproken door Christus zelf, alsook te lezen in de zendbrieven voornamelijk in de brieven van Paulus, komt dat in slaap gevallen zijn van die maagden te staan in het licht van het ontbreken van de praktische heiligmaking en de vreze Gods in handel en wandel en zulks duidelijk met het oog op die dag van Christus' toekomst komende "als een dief in de nacht."

De kerk en godsdienst zullen in een uiterste staat van wereldgelijkvormigheid vervallen, waarin zelfs de woorden heiligmaking en vreze Gods contrabande zullen zijn, zoals dat in onze dagen algemeen zo is.

Men wil nog wel een prediking waarin de twee ambten van Christus als Profeet en Priester worden uitgestald, enerzijds in de vorm van schone exegesen en anderzijds waarin vooral "troost" de hoofdfactor is, die of alleen het natuurlijke verstand bevredigen, of die het godsdienstige gevoelsleven strelen, maar die onmachtig is om de wil en het geweten aan te roeren.

Maar een prediking met Christus' Koninklijk ambt als inhoud wordt niet meer of heel slecht verdragen.

Zelfs bevindelijke dominees met een kennelijke roeping tot het ambt, maken zich hieraan schuldig, zulks om hun hoorders te bevredigen. Zij onthouden hen door een niet ontdekkende en door een niet direct op de gekruiste en opgestane Christus gerichte en daardoor tot Hem leidende prediking, de geestelijke leiding, om met verlies en verzaking van hun bijeenverzamelde geestelijke grondjes hun leven te verliezen, om het in de gekruiste en opgestane Heiland te vinden; de reiniging van hun geweten door het bloed van Christus te verkrijgen en uit Hem door de Geest in een nieuw en godzalig leven te wandelen.

Want het eerste en grote doel van God Drieënig in de bekering van zondaren is Zijn eigen Eer en heerlijkheid, opdat zij door een nieuw godzalig leven in handel en wandel Hem zullen eren en verheerlijken. Dat leven van heiligmaking en Vreze Gods is nu dat leven van waakzaamheid, gericht op Christus' wederkomst; en is wat Christus bedoeld met de woorden "waakt dan."

Dat is het ook, waarop voornamelijk Paulus, Johannes en Jacobus doelen, als zij hun gemeenten (de Gemeente), telkens weer aansporen en zulks direct en voornamelijk met het oog gericht op Christus' wederkomst, een en ander zoals u dat overvloedig in hun Brieven kunt lezen.

En wat is het verder onder Gods volk wat de gemeenschap der heiligen betreft? Want het geheim van de gemeenschap der heiligen is de Geest van heiligmaking. Die leert onszelfen te verzaken, om in een nieuw godzalig leven te wandelen. Maar men leeft onder Gods kinderen in nijd, twist en tweedracht, omdat ieder in zijn eigen kerkelijk milieu, kring of groep er een bepaalde eigen geëikte "bevindelijke dogmatiek" of "bekeringsmethode" op nahoudt, dikwijls nog on- of bovenschriftuurlijk. Van daaruit en daarmee als maatstaf oordeelt of veroordeelt men eens anders bekering of geestelijke gangen, met het gevolg dat er nauwelijks twee van Gods kinderen meer samen kunnen gaan. Daardoor is het een wonder als men, ergens nog eens Bijbelse christenen aantreft, die leven uit het beginsel zoals onze "Oud Vaders" dat hebben geleerd en gedaan, want dat was Schriftuurlijk - bevindelijke Godgeleerdheid, waarin Christus als Profeet, Priester en Koning de hoofdfactor was, maar geen "bevindelijke dogmatiek."

Maar, omdat er in deze dagen geen Koning meer in Israël is, doet een ieder wat goed is in zijn ogen, zulks geheel in strijd met Christus' woorden uitgesproken in het Hogepriesterlijke gebed, Joh. 17: 21: "Opdat zij allen één zijn, gelijkterwijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn, opdat de wereld gelove dat Gij Mij gezonden hebt."

Zo komt het ook dat Christus' wederkomst "de komst van de Bruidegom" ons niet meer interesseert; er is nog zoveel anders dat ons in beslag neemt.

Dat alles was het wat bij de wijze zowel als bij de dwaze maagden in de gelijkenis ontbrak en wat door Christus nadrukkelijk wordt aangeduid met: "zij werden allen sluimerig en vielen in slaap."

Het, is dan ook het algemeen ontbreken dezer zaken in het hart en de wandel van het hedendaagse christendom met Gods volk inclusief, dat onze dagen kenmerkt als dat der "slapende maagden."

De vele mogelijkheden die de wereld biedt met haar welvaart en hoogconjunctuur om de "oude mens" uit te leven in de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, heeft ook velen van Gods kinderen in de ban genomen.

Naar ik meen was het John Bunyan die eens gezegd heeft, dat de wereld getrouwd is met de drie dochters van Adam n.l. de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens.

Maar, hoorde ik eens iemand zeer naar waarheid zeggen, er zijn heden ten dage velen van Gods volk en kinderen, die het buitenechtelijk met deze drie dochters van Adam houden; men noemt dat: "zij leven er mede."

Als teken des tijde komt dan ook de toestand dezer slapende maagden overeen met die van de dagen van Noach en Lot. Mattheüs 24 en Mattheüs 25 vormen daarin dan ook één geheel,

8. DE STAAT ISRAËL

Een **zesde** en zeer duidelijk teken der tijden, de beweging, die er gekomen is in de nu nog dorre doodsbeenderen van het, volk der Joden, waarvan de voorzegging in Ezechiël 37 te vinden is.

Het zijn nog wel dorre doodsbeenderen, doch zij zijn begonnen te komen elk been tot zijn been, doordat hun terugkeer in het land der vaders een begin heeft genomen, een en ander zoals ook in Ezechiël 37 en eveneens door de andere profeten is geprofeteerd, dat het geschieden zal "in het laatste der dagen."

Vele grote en kleine theologen heden ten dage, zijn ondanks het wonder van de staat Israël, omringd als het is van vele bittere en doodsvijandige volkeren, nog steeds niet bereid aan te nemen dat hierin de profetieën der oude profeten in beginsel bezig zijn tot vervulling te komen.

Zij geloven het niet en zulks op grond van hun eenmaal aangenomen "Augustiniaanse" traditie dat Israël als uitverkoren natie heeft afgedaan. Zij aanvaarden het nog steeds niet, dat achter deze beweging het Raadsplan en de Voorzienigheid Gods staat, Wiens genadegiften en roeping ten opzichte van Zijn eenmaal uitverkoren volk Israël, onberouwelijk zijn (Rom. 11)

Anderzijds vindt dat zijn grond daarin, dat men dat profetisch gezicht vanaf dat bijeenkomen der dorre doodsbeenderen verwacht met Israëls bekering, waardoor echter dat profetisch gezicht van Ezechiël in zijn strekking geheel wordt omgekeerd. Want, het eindigt met Israëls bekering, met die opdracht aan Ezechiël om over die dode lichamen (want er was nog geen geest in) te profeteren: "Zo zegt de Heere Heere: Gij Geest kom aan van de vier winden en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden." Toen kwam de geest in hen, en zij werden levend en stonden op hun voeten, een gans zeer groot heil."

Dit laatste ligt echter nog in een verdere, hoewel nu reeds zeer nabije toekomst.

Bovendien, de nu reeds in het land der vaders wedergekeerden zijn allen uit Juda en Benjamin en kunnen gezien worden als kwartiermakers, vooruitgaande, zoals men dat ook bij een oprukkend leger heeft.

Hun taak is om de nieuwe staat Israël politiek te organiseren en om het land economisch in een staat te brengen dat het straks de grotere toevloed zowel van de overige der stammen Juda en Benjamin, alsook die van de tien stammen kan ontvangen,

Immers, de profetieën strekken zich uit zowel over Juda alsook over Efraïm, de tien stammen, (Ezechiël 37).

In de tijd van de "Nadere Reformatie" waren er zeer velen van onze bekende Oud Vaders die zich duidelijk hebben uitgesproken over hun Schriftuurlijk gefundeerd geloof in een nationaal en geestelijk-herstel van het volk Israël, over hun geloof aan de ondergang van de antichrist en van een daaropvolgende nog te verwachten algehele heerlijke kerkstaat van omtrent duizend jaren, als wanneer de satan gebonden zal zijn.

Het getuigenis van deze waardige mannen uit de bloeitijd van onze Nederlandse Gereformeerde kerk doet in onze tijd van wereld gelijkvormigheid, afval en theologische vooruitstrevendheid geen opgeld meer, ja wordt zelfs systematisch doodgezwegen, overwoekerd als het is door de theorieën over deze materie van een Kuyper, Bavinck en meerdere andere nieuwere topfiguren.

In verband echter met deze beroering in de dorre doodsbeneden van het huis Israëls en hun terugkeer in het land der vaders, zou ik degenen die het nationaal en geestelijk herstel van Israël afwijzen, willen doen opmerken wat God in Zijn Woord door Jeremia gesproken heeft Over de betrouwbaarheid van de profeten en van de profetieën: Jer. 28: 9 "De profeet, die geprofeteerd zal hebben van vrede, als het woord van die profeet komt, dan zal die profeet bekend worden, dat de Heere hem in der waarheid gezonden heeft."

Zo is het ook met de profetieën over Israël, die in beginsel bezig zijn tot vervulling te komen; alle zaken, die waard zijn ze nauwkeurig in hun ontwikkeling te volgen.

Op deze laatste onderwerpen kom ik in het vervolg van mijn epistel nog wel breedvoeriger terug; tot zover echter over de tekenen der tijden die duidelijk op een naderend einde van deze tijdsbedeling

9. REDEN VOOR DIT GESCHRIFT

Nu wil ik nog even terugkomen op de directe aanleiding waardoor de Heere mij, kennelijk door Zijn Geest op deze dingen opmerkzaam maakte.

Zelf was ik opgevoed bij de leer der Oud-Vaders, der Vaderen van "de Nadere Reformatie", waarvan ik u reeds aanvoerde, dat verreweg de meesten een mening over deze dingen der toekomst hadden, die tegengesteld was aan de hedendaagse gangbare traditie daarover.

Daar ik door het laatste ook gedeeltelijk werd beïnvloed, ontstond in mijn geest een verwarring toen vele gedeelten van Gods Woord zowel in het Oude- als in het Nieuwe Testament.

Veel van deze gangbare traditie van de toekomstverwachting bleek voor mij in strijd te zijn met Gods Woord.

De hiervoor door mij als de voornaamste beschreven tekenen der tijden wezen voor mij duidelijk in al de geledingen van het wereldgebeuren, zowel politiek, godsdienstig als maatschappelijk naar een crisis beter gezegd naar een climax, een hoogtepunt van chaos, verwording en afval.

Immers, Paulus schrijft nadrukkelijk in 2 Thess. 2: 3 dat "de dag des Heeren" niet komt, tenzij dat eerst de afval gekomen is en dat geopenbaard is de mens der zonde, de zoon des verderfs (antichrist), waarin duidelijk uitkomt dat beiden, deze algemene afval en de openbaring van de zoon des verderfs één zaak zullen zijn.

Dat deze algemene toestand de wederkomst van Christus, waarbij deze bedeling een eind zou nemen en de eeuwigheidstoestand zou aanvangen, direct zouden voorafgaan, bleek eveneens in strijd met Gods Woord.

Immers, waar bleef dan de mogelijkheid van de volle ontplooiing van Christus' Koningschap in de uitoefening van Zijn Koninklijk ambt in deze tijdsbedeling? Deze heerlijke zaken heeft God in Zijn Woord, zowel in het Oude- als in het Nieuwe Testament, mede ook in verband met het nationaal en geestelijk herstel van Zijn oude bondsvolk Israël, duidelijk doen beschrijven.

In het begin van mijn epistel schreef ik, hoe de liefde in mijn hart en leven geboren was voor dat Koninklijke ambt van Christus mede ook in Zijn dadelijke uitoefening daarvan in deze tijdsbedeling en dat dit de grondslag en het uitgangspunt was van mijn biddend onderzoek.

Mijn ervaring is het dan ook, tevens dat, wanneer dat Koninklijke ambt van Christus ons persoonlijk niet dierbaar en tot zaligheid is geworden, er ook geen ambitie en lust tot een nader onderzoek der Schriften t.o.v. Christus' wederkomst en Zijn wereldregering bij ons zal zijn.

Dat zijn twee zaken die (ik zou willen zeggen uiteraard) nauw met elkaar samenhangen.

Gebrek in het eerste doet ons gemakkelijk in gezapige zelfgenoegzaamheid en rust met de gangbare traditie voortleven.

Dat onderzoek van Gods Woord, mede in verband met alles wat ik bij verschillende schrijvers daarover (zowel voor als tegen) onderzocht heb, heeft er door Gods goedheid toe geleid, dat, wat de hoofdzaken hiervan betreft, Gods Woord voor mij geen labyrint van verwarring meer is, maar een schoon aaneensluitend geheel. Al degenen, die ik ontmoet, behorende zowel tot de Gereformeerde gezindten alsook tot hen die een meer moderne opvatting over de godsdienst hebben, vinden noch in de tekenen der tijden, noch in Gods Woord enige aanleiding om deze zaken nader te onderzoeken.

De weinigen van de Gereformeerde gezindten die nog wel eens enige aandacht aan deze dingen schenken gaan automatisch uit van de hen voorgehouden traditionele opvattingen daarover, en bekennen steeds, wanneer zij duidelijk opmerkzaam worden gemaakt op tegen die traditie strijdende Schriftgedeelten, dat Gods Woord

voor hen te dien opzichte bij nader onderzoek in hun geest een steeds grotere verwarring wordt.

De Gereformeerden en ook wel Chr. Gereformeerden baseren zich, voor zover ze er weet van hebben, op wat Dr. Kuyper en Bavinck daarover hebben geleerd en geschreven.

De mensen van de Geref. Gemeenten en ook wel Oud-Gereformeerden, eveneens voor zover ze er weet van hebben; baseren zich op wat Ds. Kersten grotendeels ook in navolging van Kuyper en Bavinck daarover in Deel II van zijn "**Gereformeerde Dogmatiek**" meer apodictisch (meesterachtige, geen tegenspraak duldende toon) hen schriftuurlijk heeft beweed.

Genoemd, overigens verder **zeer grondig dogmatisch werk wat de geloofsleer betreft**, heeft in vele uiterst Gereformeerde richtingen nogal gezag en invloed. Daarom wil ik mijn tegenargumentatie en zulks aan de hand van Gods Woord, in hoofdzaak richten tegen de opvattingen die Ds. Kersten in zijn "Gereformeerde Dogmatiek" over deze zaken komt te beschrijven.

Velen, voor wie de uitspraken van Ds. Kersten en anderen als "bindend" worden beschouwd en die meer of minder door mijn tegenspraak geïrriteerd zullen worden, verwijs ik naar wat Paulus eens van de Bereërs heeft gezegd, toen hij ze, na de Thessalonicenzen, het Evangelie van Jezus Christus verkondigd had. (Hand. 17: 11) "En dezen waren edeler dan die te Thëssalonika waren, als die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende denzelfen of deze dingen (die Paulus hen had verkondigd) alzo waren."

De zelfverloochening van Paulus als christen en als theoloog kan een dergelijk nauwkeurig onderzoek der Schriften naar de waarheid en betrouwbaarheid zijner woorden, lijden.

Mede wil ik nog verwijzen naar wat Luther over deze tekst in zijn dagboek op een 4e Januari geschreven heeft.

"God gave, dat mijn en aller schriftuitlegging ophield te bestaan en ieder Christen de Schrift, Gods Woord, alleen voor zich. Gij ziet toch ook uit mijn gesnap, welk een onevenredigheid er bestaat tussen Gods Woord en de woorden der mensen; hoe onmogelijk het is, voor wie ook! één enkele van Gods woorden volledig te bevatten en door al zijn woorden duidelijk te maken. Het is een oneindig Woord en wil door een, stille geest opgenomen en overdacht worden, gelijk de Psalm zegt; "Ik zal horen wat God tot mij spreken zal!" En voorwaar! niemand anders begrijpt het, dan de mens, die het in stilheid overdenkt.

Die daartoe komen kan zonder kanttekening en uitlegging, had mijn en aller mensen aantekeningen niet nodig, ja! hij zou er slechts door gehinderd worden. Daarom naar binnen lieve christenen! naar binnen en laat mijn en aller leraren uitlegging slechts een toebereidsel zijn om het zuivere Woord van God zelf ter hand te nemen, te genieten en daarbij te blijven; want daar alleen woont God, Amen."

En heeft mij hiertegen wel eens toegevoegd: "Ja, maar ik heb evenals de moorman-kamerling uit Handelingen 8 een Filippus nodig; ik grijp maar liever zelf zo hoog niet."

Nu, ik kan ieder verzekeren, dat als de behoefte tot het onderzoek dezer dingen oprecht is en het mede in verband met de geestelijke gangen van Christus' Koningschap naar hart en leven aan ons opdringt, de Heere dan ook wel voor ieder in deze voor "een Filippus" als uitlegger zal zorgen, die behoeft u dan heus zelf niet op te zoeken, dat behoefde de moorman-kamerling ook niet! Dan werkt God aan twee kanten.

Van deze gedachte mocht ik ook in het onderzoek van deze zaken uitgaan en ik ben

er zeker van, dat voor iemand voor wie Christus' Koningschap in en naar Gods Woord in zijn leven gestalte heeft gektegenen voor wie in dat licht de tekenen der tijden, die wij nu reeds beleven naar Gods Woord hun juiste waarde verkregen, niet nalatig kan zijn (mits zijn natuurlijke traagheid hem daarin wederhoudt) om deze dingen nader te onderzoeken.

Dan zal ook het gezag van welke theoloog van naam en statuur ook, als hij niet Christus' Koninklijk ambt en heerschappij in deze tijdsbedeling naar Gods Woord tot haar hoogste ontplooiing uit doet komen, niet kunnen bevredigen. Hij zal zelf Gods Woord ter hand nemen om hun en anderer uitlegging daaraan te toetsen en biddend vragen om van God uit te mogen weten en verstaan; welke uitlegging dezer woorden Gods het meest en duidelijkst naar de mening des Geestes is, Die toch in dat woord spreekt.

Verklaringen, die de Deugden Gods, Zijn grootheid, Zijn Macht, Zijn goedheid en Zijn trouw en de luister van Christus'-Koningschap meer of minder begrenzen door bepaalde dogmatische en traditionele opvattingen, kunnen hem dan nimmer meer bevredigen, hoe goed die ook bedoeld zijn en hoe scherpzinnig die ook worden voorgedragen.

10. DE ALGEMENE TRADITIE OVER DE TOEKOMSTVERWACHTING

In hoofdzaak gaan de onder de theologen algemeen heersende tradities uit van de vijf volgende, meer of minder positief en belijnd voorgestelde opvattingen.

1e. Dat voor het oude volk Israël en Juda als natie geen nationaal noch geestelijk herstel meer te verwachten is.

Dat zij door het verwerpen en doden van Christus Jezus als Messias, hun status van uitverkoren volk verloren hebben.

2e. Dat alle profetieën, die de profeten van de Oude dag door Gods Geest hebben uitgesproken over Israël en Juda, geestelijk, toegepast moeten worden op de kerk van het Nieuwe Testament als het nieuwe geestelijke Israël en de letterlijke vervulling voor het volk Israël niet meer te verwachten is, omdat het als zodanig door God heeft afgedaan.

3e. Dat er geen letterlijk Duizendjarig Vrederijk in deze tijdsbedeling te verwachten is, waarin Christus als Koning met Zijn heiligen zal regeren en waarin het oude volk Israël in hun eigen land, met Jeruzalem als hoofdstad het geestelijk middelpunt zal zijn.

4e. Dat "de dag des Heeren" en "de toekomst van onze Heere Jezus Christus" een en dezelfde zaak is als zijnde de dag van Christus', wederkomst ten oordeel.

5e. Dat er één algehele opstanding der doden tegelijk zowel van rechtvaardigen als van onrechtvaardigen zijn zal.

Ik wil zoveel mogelijk in deze zelfde volgorde mijn gedachten daarover naar Gods Woord weergeven, hoewel vele zaken van het een ook die van het ander raken. Vooraf echter wil ik eerst nog de volgende opmerking maken.

Het is opmerkelijk, dat alle rechtzinnige predikanten en theologen in hun schriftverklaringen, (voorzever zij althans niet "vergeestelijken") nauwkeurig uit en naar de grondtaal elk woord in het juiste verband, naar hun letterlijke en geestelijke inhoud naar de mening des Geestes weten te analyseren en te onderscheiden. Dit doen zij, zolang het de historie en de dogmatiek van het verlossingswerk in hun zakelijk en geestelijk verband betreft.

Zodra zij echter op het uiterst spaarzaam door hen betreden terrein van de toekomstverwachting, met alles wat daaraan verbonden is terecht komen, is dat anders.

Dan is algemeen hun methode, niet om Gods Woord naar haar letterlijke en geeste-

lijke inhoud op dezelfde wijze te analyseren en te onderscheiden, maar om deze materie te benaderen en te exegetiseren vanuit de gangbare traditionele opvatting daarover.

Dat is mijn persoonlijke ervaring uit enige gesprekken daarover met enige predikanten.

Ik kom dan nu tot mijn eerste punt n.1.

1e. *Dat voor het Oude volk Israël en Juda als natie geen nationaal noch geestelijk herstel meer te wachten is.*

11. WĒL NATIONAAL EN GEESTELIJK HERSTEL VAN ISRAËL

Dat het volk Israël een uitverkoren volk was, maar ook is, staat duidelijk te lezen in Deut. 7: 6-9. "Want gij zijt een heilig volk den Heere uw God; u heeft de Heere uw God verkozen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die op de aardbodem zijn. De Heere heeft geen lust tot u gehad noch u verkoren om uw talrijkheid boven alle andere volken; maar omdat de Heere ulieden liefhad, opdat Hij hield de eed die Hij uw vaders gezwoeren had, heeft de Heere u met een sterke hand uitgevoerd, en heeft u verlost uit het diensthuis, uit de hand van Farao, koning van Egypte. Gij zult dan weten, dat de Heere uw God die God is, die getrouwe God, welke het verbond en de weldadigheid houdt dengenen die Hem liefhebben en Zijn geboden houden, tot in duizend geslachten."

Als Paulus dan ook in Romeinen 9 over het volk Israël, "zijn volk, zijn broeders" komt te handelen, zegt hij in vers 4, "welke Israëlieten zijn, welke (niet was, maar) is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst Gods, en de beloften", en vers 5 "welke zijn de vaders en uit welke Christus is zover het vlees aangaat, welke is God boven alles te prijzen in der eeuwigheid. Amen."

En in Romeinen 11 gaat Paulus de gemeente te Rome, waarin blijkbaar dezelfde mening over Israël als die bij onze tegenwoordige theologen enigermate had postgevat, betuigen, eerstens Romeinen 11: 5, dat er in deze tegenwoordige tijd, dus de tijd van de Nieuw-Testamentische kerk, evenals zulks ook was in die donkere tijd van Elia (1 Kon. 19: 18) uit dat volk nog een overblijfsel geworden is naar de verkiezing der genade.

Ten tweede gaat Paulus in Romeinen 11 25-27 die gemeente te Rome en daarmee dus tevens ook ons ten opzichte van dat volk Israël, nu niet als overblijfsel, maar nu als volk in haar geheel ik zeg, hen en ons een verborgenheid openbaren. Immers, daar zegt hij "Want ik wil niet broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat (dus een tijdsbepaling), de volheid der heidenen zal ingegaan zijn."

"De volheid der heidenen" wil niet zeggen alle heidenen, maar het vooraf door God bepaalde getal uit de heidenen, dat *tot dan* zalig zou worden. "En alzó zal geheel Israël zalig worden; gelijk geschreven is De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jacob; en dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal wegnemen. Zo zijn zij wel vijanden wat aangaat het Evangelie, om uwentwil, maar wat aangaat de verkiezing zijn zij beminden om der vaders wil."

Paulus past dus niet de beloften uit het Oude Testament toe op dat z.g.n. "nieuwe geestelijke Israël" zoals onze theologen dat doen. En waarom zal dit door God gedaan worden? Daar geeft Paulus met het redengevende woordje "want" in vers 29 ook antwoord op. "Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk."

Immers, die zijn van eeuwigheid en tot in eeuwigheid, omdat ze verankerd liggen in Gods deugden van onveranderlijkheid en trouw. Dat geldt zowel voor dat volk als geheel, als voor een mens persoonlijk.

Ds. Kersten zelf komt in zijn **Gereformeerde Dogmatiek** Deel I bladzij **187** onder meer ook met bovengenoemde plaats uit Romeinen 11:29 de *persoonlijke* uitverkiezing te bevestigen, als zijnde uit het welbehagen Gods en onveranderlijk

zelfs met de woorden "Dit is de troostvolle leer van Gods getuigenis."

Evenwel komt Ds. Kersten in hetzelfde werk Deel II bladzij **314-315** dit voor het Joodse volk als natie te ontkennen.

Hij gaat dus hiermede bewust of onbewust voorbij aan de strekking en inhoud dezer woorden door Paulus uitgesproken speciaal met betrekking tot de Joodse natie in de toekomst.

Paulus heeft dat zeer bepaald niet neergeschreven als grondslag voor het dogma der persoonlijke uitverkiezing hoewel het uiteraard ook daarop van toepassing is. Dat troostvolle van Gods getuigenis was het dan ook voor Paulus, toen hij in de Romeinenbrief deze verborgenheid ten opzichte van zijn volk Israël (niet als overblijfsel, naar de verkiezing der genade) maar nu als natie, kwam te openbaren en nogmaals kwam te onderstrepen in vers 32 met de woorden "Want God heeft ze allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij ze allen zou barmhartig zijn." Met *allen* bedoelde Paulus, die goed wist wat hij schreef, niet enigen als overblijfsel, maar de ganse natie. Want daarom dan ook breekt Paulus, als gevolg van de heerlijkheid der hem geopenbaarde verborgenheid over zijn volk Israël, tot verheerlijking der deugden Gods in deze jubel uit Romeinen 11: 33-36

"O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijne wegen! Want wie heeft de zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven en het zal Hem wedervergouden worden?"

U niet en ik niet en ook Israël niet en daarom "Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen."

Uit al het voorgaande is het toch wel duidelijk, dat deze jubel van Paulus niet betreft de leiding Gods met en omtrent enigen of meerderen, dus omtrent een overblijfsel uit Israël, die in de Nieuw-Testamentische tijd zalig zouden worden en tot de Kerk van Christus zouden worden toegevoegd.

Dat behoefde Paulus die gemeente in Rome niet mede te delen als een "openbaring", want zelfs ook onder hen zullen wel bekeerde Joden geweest zijn, terwijl tevens bijna alle leden van de moederkerk te Jeruzalem Joden waren.

Kennelijk was dus deze jubel van Paulus de vrucht van die openbaring, welke gericht was op de bekering van het ganse volk Israël. De reden daarvan was, dat zij, wat zij eenmaal waren ook blijven zullen, het uitverkoren volk Gods, met nog een heerlijke toekomst als natie in het land, dat God Abraham, Izaäk en Jacob gezworen heeft hen te zullen geven, en dat Hij mede krachtens de beloften Gods in de profetieën van het Oude Testament ook weer zal geven (zie Gen. 17:7 en 8).

Een wel zeer duidelijk getuigenis en belofte over dat nationaal en geestelijk herstel van het ganse volk Israël, vindt u in Jeremia 30 en 31, waarvan ik hierbij een gedeelte wil overnemen en wel te beginnen met Jer. 31:29, waar de Heere betuigt, dat zij het in die dagen gangbare spotliedje "De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden der kinderen zijn stomp geworden", niet meer zullen zeggen of zingen. Dat spotliedje werd gezongen, omdat de profeten het oordeel aanzegden over het toen levende geslacht, als gevolg van de reeds lang God tergende zonden hunner vaders en mede ook over de zonden van dat geslacht, dat het spotliedje zong. Maar als die dag der vernieuwing over Israël komen zou, waarover de profet Jeremia in hoofdstuk 30 en het voorgaande van hoofdstuk 31 profeteerde, dan zou dat alles anders worden: "Maar een iegelijk zal om zijn ongerechtigheid sterven, een ieder mens, die de onrijpe druiven eet, (bewust zonden pleegt), zijn. tanden zullen stomp worden."

Elk zou dan, omdat die Geest der vernieuwing onder het gehele volk zou doorgaan, geheel verantwoordelijk zijn. Immers "Zie de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik met het huis Israëls en met het huis van Juda (dus het totale Israël) een nieuw verbond zal maken; niet naar het verbond dat Ik met hun vaders gemaakt heb ten

dage, dat Ik hun hand aangreep om hen uit Egypteland uit te voeren, welk verbond met Mij zij vernietigd hebben; hoewel Ik ze getrouwd had, spreekt de Heere. Maar dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis Israëls maken zal, spreekt de Heere Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn." (Een verbond nu zonder voorwaarden, dus een eenzijdig verbond).

En met welk heerlijk resultaat?

"En zij zullen niet meer een iegelijk zijn naaste en een iegelijk zijn broeder leren, zeggende Kent den Heere; want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de Heere; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken."

En nu gaat de Heere de onfeilbare zekerheid, zowel van de vervulling dezer beloften alsook van de onveranderlijkheid van dat nieuwe verbond en van dat toekomstige heil over Israël, dubbel onderstrepen met de luister en vastheid van de door Hem geschapen ordeningen in het heelal en Zijn macht en majesteit in de natuur en komt het te ondertekenen met Zijn grote Naam.

"Zo zegt de Heere die de zon tot een licht geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren tot een licht des nachts, die de zee klieft, zodat haar golven bruisen; Heere der heirscharen is Zijn Naam Indien deze ordeningen van voor Mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de Heere, zo zal ook het zaad Israëls ophouden dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht, al de dagen. Zo zegt de Heere indien de hemelen daarboven gemeten en de fundamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zo zal Ik ook het ganse zaad Israëls verwerpen om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de Heere. Zie de dagen komen spreekt de Heere; dat deze stad den Heere zal herbouwd worden, van de toren Hananeël af tot aan de Hoekpoort" enz.

Datzelfde leest u ook in Zacharia 14: 10 en bevestigd in vers 11 met "En zij zullen daarin wonen en er zal geen verbanning meer zijn, want Jeruzalem zal zeker wonen."

Waarom dat alles? Wel, omdat de genadegiften en de roeping Gods onberouwelijk zijn!"

Dat deze beloften zien op de wederkeer uit de Babylonische gevangenschap, daarvan is de verdraaidheid en bekrompenheid van gedachten voor ieder duidelijk, als u maar eens de hoofdstukken Zacharia 9 tot en met Zacharia 11 onbevooroordeeld en met objectieve aandacht leest, wat ik u ten zeerste aanbeveel te doen en als deze zaken u ter harte gaan, ben ik overtuigd, dat u dat biddend zult doen. Immers, Zacharia heeft zijn profetieën geschreven toen de Joden na de Babylonische ballingschap in hun land teruggekeerd waren, evenals dat ook met Haggai en Maleachi het geval was.

Heel sterk komt in Zacharia tot uitdrukking de komst van Christus en Zijn verwerping door Zijn eigen volk, maar tevens bok het herstel en de bekering van dat volk, na hun nog te verwachten grote verdrukking als zij in hun land zullen zijn wedergekeerd.

Dat ook tevens dat nationaal en geestelijk herstel van het totale volk Israël en Juda ook van groot belang voor de andere volkeren en dus ook voor mij en voor u en onze kinderen zal zijn, komt ook tot uitdrukking in de laatste hoofdstukken van Zacharia en sluit tevens aan bij wat Paulus zegt in Romeinen 11.

Of hebt u nog nooit met de nodige aandacht gelezen wat Paulus in Romeinen 11 zegt van het heil *dat de aanneming van zijn volk Israël zal zijn voor de heidenvolken, waartoe ook u en ik, alsook dus onze kinderen en ons verdere nageslacht behoren?* Eerst in vers 12 zegt hij "En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid", en in vers 15 "Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming

wezen, anders dan het leven uit de doden?"

Velen willen het ook doen voorkomen, alsof de "volheid der heidenen", zoals dat in Romeinen 11: 25 staat, betekent de aanstaande bekering van alle heidenvolken, welke bekering dan tevens door hun uitgebreide evangelische levenswandel en praktijken, de Joden tot jaloersheid zal verwekken en tot bekering zal brengen. Want zegt men vers 26 "en alzo zal geheel Israël zalig worden."

Een en ander is echter een duidelijke uit hun eigenlijke verband getrokken tekstencombinatie.

Immers, Paulus zegt in Romeinen 11 vers 11 "Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zeilden? Dat zij verre; maar door hun val is de zaligheid den heidenen geworden, om hen tot jaloersheid te verwekken", en verder in vers 13 "Want ik spreek tot u heidenen; in zoverre ik der heidenen Apostel ben, maak ik mijn bediening heerlijk, of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken en enigen uit hen behouden mocht."

In deze plaatsen spreekt Paulus niet over het ganse volk Israël en Juda, dat hij ze in hun totaliteit tot jaloersheid zou verwekken, maar hij spreekt hier over "enigen", dus over dat overblijfsel naar de verkiezing der genade. (Romeinen 11: 5).

Vele, ja zeer vele heerlijke beloften en uitspraken zijn er dan ook in het Oude Testament te vinden, die Israëls' herstel duidelijk weergeven en die kennelijk niet zien, zoals velen nog willen doen voorkomen, op de terugkeer uit de Babylonische ballingschap.

Die evenmin ook door hun duidelijk geografische aanduiding en door hun omschreven te verwachten verhouding van Israël tot de overige volken en van Juda tot Efraïm, onmogelijk kunnen bedoeld zijn voor de Kerk van het Nieuwe Testament, het dusgenaamde "Nieuwe Israël" of, zoals Ds. Kersten in, zijn Gereformeerde Dogmatiek, deel II bladzij 314; "het uitverkoren volk van God." Zulk een verklaring kan niet anders gehandhaafd worden dan door theologisch gegoochel, dat aanwijsbare concrete en letterlijke uitspraken van Gods Woord, door ongepaste vergeestelijking grond tracht te geven.

Als Jesaja in hoofdstuk 11 begint met de profetie, die de "toekomst van Christus" aankondigt, dan zegt hij in vers 4 dat Hij "de armen met gerechtigheid zal richten en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen, doch Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met de adem Zijner lippen zal Hij de goddeloze doden."

Dit laatste duidt kennelijk op een wereldgericht, waarin ook het volk Israël zal betrokken zijn en gelouterd uit zal voortkomen (zie ook Zacharia).

Dan zal Hij de disharmonie die in de schepping door zonde en duivel gekomen is, herstellen, de aarde zal vervuld worden met de kennis des Heeren (vers 6 -9), en de heidenen zullen naar de wortel van Isaï, die staan zal tot een banier der volkeren, vragen (vers 10). "Voorts zal Hij ten andere male Zijn hand uitstrekken om het overblijfsel Zijns volks weder te verwerven, maar de verdrevenen uit Israël verzamelen en de verstrooiden uit Juda vergaderen van de vier einden des aardrijks" (vers 11 en 12), dus niet uit Babel; immers dat was toen niet het ganse Israël! Dan zal de vijandschap tussen Efraïm en Juda niet meer zijn, want zij zullen weer tot één volk worden (vers 13).

Wat dan voorts in de verzen 14 en 15 volgt, sluit ook weer elke aanduiding dat het "nieuwe Israël" bedoeld wordt uit. Daar staat duidelijk dat de Heere de rondom hen liggende volken op wondere wijze door en aan hen zal onderwerpen en dat Hij voor hen een gebaande weg zal doen zijn om het overblijfsel Zijns volks dat overgebleven zal zijn van Assyrië uit te voeren, gelijk als Israël geschiedde ten dage toen het uit Egypteland optoog.

In Ezechiël 37: 22 zegt de Heere "En Ik zal ze maken tot één enig volk in het land o de bergen Israëls en zij zullen te samen één enigen koning tot koning hebben,

en zij zullen niet meer tot twee volken zijn noch voortaan niet meer in twee koninkrijken verdeeld zijn."

Dit alles is tot heden nog niet vervuld; dus staat dit voor dat volk Israël naar Gods eigen woord nog te wachten.

Dit alles kan, ik herhaal dit, door geen zinnig mens geestelijk op dat "nieuwe Israël", die kerk van het Nieuwe Testament of ook op dat uitverkoren volk van God, toegepast worden. Het kan ook evenmin naar haar aard en inhoud, zonder exegetische goochelarij, alleen geestelijk op het volk, de natie Israël toegepast worden als van enigen die behouden zullen worden.

Alle profetieën door God in de middellijke weg door Zijn profeten in het O.T. neergeschreven over dat volk als geheel (Juda en Efraïm) zullen over dat Israël, als een tot Zijn eigendom uitverkoren volk, eenmaal vervuld worden. Letterlijk in hun nationaal herstel als volk in het land dat de Heere hun vaders gezworen heeft hen te zullen geven en opnieuw weer te zullen geven, en geestelijk in hun bekering als volk, als natie, tot de Heere. Dit alles is duidelijk omschreven door de oude profeten op zeer vele plaatsen; zie daarvoor in Bijbelse volgorde: Deut. 30 16; Jes. 2: 15; Jes. 11: 11-16; Jes. 12 16; (zelfs Egypte en Assyrië zullen delen in hun nationaal en geestelijk herstel. Jes. 19: 19-25). Voorts Jes. 27: 12 en 13; Jes. 32: 15-18; Jes. 49: 22 en 23; Jes. 62: 1-12; Jes. 64: 8-10; Jes. 65: 21 en 22. Jer. 30 en Jer. 31; Jer. 33, waarin de profeet, ondanks hun strafwaardigheid in zijn dagen, een algeheel herstel voor Juda en Israël door God wordt getoond. Voorts Ezech. 28: 25 en 26; Ez. 34: 20-31; Ezech. 37 geheel; Ezech. 39 25-29; Ezech. 47: 13 tot en met Ezech. 48. Verder Hoséa 3: 4 en 5; Joël 3: 1 en 2 en 18-21; Amos 9: 11-15; Micha 4; Zach. 2: 10-13; Zach. 8: 19-23; Zach. 10; Zach. 12: 3-14; Zach. 14: 8-21. Leest u al deze plaatsen met de nodige aandacht maar na en zie dan ook in dat licht Paulus woorden in Romeinen 11.

Ook Christus' discipelen waren op grond van de profetieën overtuigd van het nationaal en geestelijk herstel van Israël. Dat bewijst hun vraag aan Christus in Hand. 1 6 "Heere, zult Gij in deze tijd aan Israël het koninkrijk weder oprichten?"

Het doel van hun vraag aan Christus was niet om te horen of Christus het koninkrijk aan Israël weder zou oprichten; dat was voor hen buiten kijf. Maar hun vraag bedoelde duidelijk om van Christus te weten *de tijd wanneer* Hij dat zou doen. Na Christus' opstanding geloofden ze stellig, dat Hij dat nu "in deze tijd" doen zou; maar zij wilden het uit Christus' mond horen. Dat blijkt ook uit Christus' antwoord in vers 7, waarin Hij hen alleen berispt over hun van nieuwsgierigheid getuigende vraag "zult Gij in deze tijd." "En Hij zeide tot hen Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft." Uit het antwoord van Christus is het doel van de vraag duidelijk.

Het vervolg van het antwoord (vers 8) houdt in de belofte van de Heilige Geest en de opdracht om Zijn getuigen te zijn te Jeruzalem, in Juda en Somaria en tot aan het uiterste der aarde. Dit antwoord van Christus is dus in 't geheel geen argument om aan te tonen, dat de discipelen verkeerd waren met de gedachte van het weder oprichten door Christus van het koninkrijk aan Israël, integendeel zelfs, het antwoord bewijst het eerder, maar Christus liet de zaak als zodanig, als niet aan de orde zijnde, volkomen rusten.

Lees daarom ook de toespraak van Jacobus tot de Apostelen in Hand. 15: 15-18. Deze discipel was ook stellig tegenwoordig bij bovengenoemde vraag en het antwoord daarop van Christus.

Toch zeide hij daarbij het volgende "En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, (Amos 9: 11-15) gelijk geschreven is: Na dezen zal Ik wederkeren en weder o bouwen de tent van David die vervallen is, (het huis en de troon van David en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen, en Ik zal die weder opricht ten, opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken, en al de heidenen over welke mijn

Naam aangeroepen is, spreekt de Heere die dit alles doet. Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend."

Ook deze tekst heeft men vergeestelijkt, door van die tent van David die vervallen is en die de Heere weder zal oprichten enz... te maken de Christusregering (de geestelijke troon van David) in de kerk van het Nieuwe Testament. Exegetisch gegoochel.

Ik noem het dan ook een tekort doen aan de almacht, aan de waarheid en aan de trouw Gods ten opzichte van de door God duidelijk en concreet gedane beloften aan dat door Hem eenmaal uitverkoren volk Israël als Ds. Kersten in zijn Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 311 en 312** het "een grote fout" noemt, om Gods Woord in het O.T. als het spreekt over Israël, Sion, Jeruzalem," enz. letterlijk en uitwendig op het vleselijke en natuurlijke zaad van Abraham, de Joden, toe te passen."

"Het moet", zegt hij, "in stee daarvan in geestelijke zin verstaan worden als slaande op de door God uitverkoren kerk" en hij zegt dan, dat dit "uit een korte bespreking van enkele plaatsen duidelijk "moge" worden."

Die "korte bespreking van enkele plaatsen", die dat vergeestelijken der profetieën duidelijk moeten maken kunt u echter op grond van Gods Woord nergens bij hem vinden. Dat kan ook niet, want nergens in Gods Woord is daar enige grond voor te vinden, wel zeer het tegendeel, zoals u hiervoor gezien hebt.

Ds. Kersten gaat dan ook wijselijk, zonder die "korte bespreking van enkele plaatsen", met de woorden "In de eerste plaats dan staan we stil bij" over op zijn weerlegging van de Chiliastische opvatting over Openbaring 20: 16.

Het kardinale punt om dat geestelijk overbrengen van de profetieën op "de door God uitverkoren kerk" naar den Woorde Gods waar te maken, laat hij dan ook rusten en doet daarmee zijn stelling prevaleren boven het Woord van God.

Of moet dat gedeelte op **bladzij 314** waar boven staat "**Joden vraagstuk**" daarvoor dienst doen?

Daar roert Ds. Kersten echter de chiliastische letterlijke gedachte over het nationaal en geestelijk herstel van Israël als natie dooreen met de Joodse opvatting van vele "Joden-christenen in Paulus dagen, waartegen hij zoveel en dikwijls strijd moest voeren.

Het chiliasme is het dan ook meer eens met Ds. Kersten over de inhoud daaromtrent in de brieven aan de Galaten, Filippenzen en Hebreëen als hij blijkbaar zelf ooit heeft geweten.

Dit gehele gedeelte beweert wel, maar bewijst niets over de geestelijke toepassing van de profetieën van het O.T. op de "door God uitverkoren kerk."

Datzelfde doet hij ook en dan weer heel apodictisch, als hij op **bladzij 314** schrijft "Getuigt het dan niet van moedwillige verkrachten der schrift als men zelfs het getuigenis van Paulus zó uitlegt, dat men dit laat terugvallen op het oude Jodendom?"

Waarom schrijft Ds. Kersten hier "het oude Jodendom" en niet "de Joodse natie"? Want daarmee betreft hij het gehele oude Joodse theocratische volksbestaan in het geding en dat is kennelijk en duidelijk nimmer de opvatting van Paulus noch van het chiliasme geweest, wel de Joodse natie als zodanig.

Zoals ik hiervoor reeds zeide, Ds. Kersten roert hiermede de opvatting van vele "Joden-christenen dooreen met die van het chiliasme wat onbegrijpelijk is voor iemand als Ds. Kersten.

Het is misschien hier niet ondienstig om nog op te merken, dat de heerlijkheid en de grootheid van die "door God uitverkoren kerk" ligt in God Drie-enig Zelf en Zijn eeuwig Raadsbesluit en niet in die kerk. Evenzo ligt de letterlijke uitvoering der profetieën van het O.T. over dat eenmaal uitverkoren volk Israël ook in God Drie-enig Zelf en Zijn eeuwig Raadsbesluit en niet in haar.

Een weinig voorzichtigheid met onze kerkistische hoogmoed van de vorige en van

onze eeuw zou hier wel op zijn plaats zijn.

Uit een en ander is het duidelijk, dat Ds. Kersten zich meer schuldig maakt aan moedwillige verkrachting der schrift als het chiliasme doet t.o.v. het volk Israël en de profetieën.

Dat Ds. Kersten in deze, tegen Paulus' waarschuwing in, (Romeinen 11: 25) "wijs was bij zichzelf" komt eveneens duidelijk uit als hij rechtstreeks tegen alle hiervoor genoemde Schriftplaatsen in, weer heel apodiktisch op **bladzij 314** komt te schrijven "Al keerden alle Joden naar Palestina terug; al vonden zij eens nog een afstammeling van David en al zouden zij onder hem een eigen koninkrijk vormen en de tempeldienst weder inrichten naar de inzettingen van Mozes gesteld dat dit alles mogelijk ware dan nog zal Israël nimmer worden wat het eens is geweest, n.l. het symbolische volk van Jehovah. Wie dit voorstelt, miskent Christus en de vrijmaking der kerk uit haar wettische banden" onz.

"Gesteld dat dit alles mogelijk ware", schrijft Ds. Kersten.

Waarom is dit niet mogelijk als God het Zelf door Zijn profeten heeft laten voorzeggen, (uitgezonderd dan dat weder inrichten van de tempeldienst naar de inzettingen van Mozes).

Meent God dan niet wat en zoals Hij het zegt, of is het niet mogelijk omdat het niet met de door Augustinus in de kerk gebrachte en grotendeels ook door Ds. Kersten aangehangen traditie overeenstemt? Echter:

*"Wat Zijn liefde wil bewerken,
Ontzegt Hem Zijn vermogen niet."*

Overigens is ook nimmer door het chiliasme geleerd, dat Israël weer zal worden het "symbolische volk van Jehovah." En als Ds. Kersten beweert, zoals uit zijn woorden is op te maken, dat Israël het symbolische volk van Jehovah geweest is, daarvan is in Gods Woord ook niets te vinden, wel uitvoerig en concreet dat het als natie Gods uitverkoren volk was, is en ook blijven zal, met een nog heerlijke toekomst!

Die term, "symbolische volk van Jehovah" kan alleen dienstig zijn om de meerge-noemde Augustiniaanse traditie te versterken, dat die kerk van het Nieuwe Testa-ment", dat "nieuwe Israël", dus bij Ds. Kersten nader aangeduid met "de door God uitverkoren kerk" in de plaats is gekomen van dat oude "symbolische volk van Jehovah" als erfgenaam van alle aan dat volk Israël gedane beloften.

Volgens die traditie worden echter de vloeken die de profetieën bevatten, vrij algemeen toch maar liever als erfenis voor Israël bestemd en gelaten.

Nimmer ook heeft het chiliasme geleerd, dat als het volk Israël weer tot een eigen nationaal bestaan in Palestina zou komen onder een afstammeling van Davids huis, dan tevens de oude tempeldienst weer zou worden ingericht "naar de inzettingen van Mozes."

Het chiliasme miskent ook tevens in generlei vorm Christus, noch de vrijmaking der kerk uit haar wettische banden; zeer integendeel zelfs.

Zulk een voorstelling geeft een vervalst beeld van het chiliasme.

Als het chiliasme over het nationaal en geestelijk herstel van Israël spreekt (zie hiervoor letterlijk Ezechiël 37), dan huldigt zij even letterlijk de volgende hoofdstukken 38 en 39 n.l. *de aanval en ondergang van Gog en Magog op dat herstelde volk.*

Voorts even letterlijk de beschrijving van de nieuw te bouwen tempel in de hoofdstukken 40 tot en met 43: 12; en even letterlijk de gehele tempeldienst beschreven en voorgeschreven in de hoofdstukken 43 13 tot en met hoofdstuk 46. Eveneens even letterlijk de belofte van de gezondmakende wateren in hoofdstuk 47, alsook in dat hoofdstuk de door God bepaalde landsgrenzen, mede ook even letterlijk de nieuwe verdeling van het land in hoofdstuk 48.

Alles wat daar beschreven is, is nimmer in die staat, in die vorm en in die omvang

vervuld geworden, zodat, als Gods Woord dan de Waarheid is, en dat is het van A tot Z, dit alles nog letterlijk staat vervuld te worden.

Het staat daar alles zo concreet geschreven dat het, zonder exegetisch gegoochel en traditionele dogmatiek, niet vergeestelijkt kan worden.

Het laatste is dan ook een tekort doen aan de almacht, de wijsheid, de vrijmacht en de soevereiniteit Gods alleen omdat het met de eenmaal aangenomen traditie en de gangbare dogmatiek niet overeenstemt.

Al dat geëxegeseer en gedogmatiseer om die traditie door vergeestelijking zowel van het Oude als van het Nieuwe Testament te kunnen en te willen handhaven is onder te brengen in de rubriek "Schriftkritiek"; *Gereformeerde schriftkritiek* nog wel, al is dit dan in die zin als zodanig niet bedoeld.

Nimmer ook heeft het chiliasme zich schuldig gemaakt aan dezelfde wettische drieverij van vele bekeerde Joden en Jodengenoten in Paulus dagen, die de besnijdenis en de inzettingen der ouden weer wilden invoeren, of om het "Oud-Testamentische Israël" weer te doen herleven, een en ander zoals Ds. Kersten daarover schrijft en suggereert in Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 314**.

Het chiliasme heeft nadrukkelijk en uitvoerig geleerd, en zulks geheel naar Gods beloften en toezeggingen in het O.T. (zie wéér hiervoor), een algeheel nationaal en tevens geestelijk herstel van Israël, welk geestelijk herstel tot uiting zal komen in berouw en bekering over de verwerping en het doden van Christus als hun Messias en het aannemen van Christus als hun Profeet, Priester en Koning (zie Zach. 12: 10-14 en Zach. 14: 8-21 en zulks tevens in verband met Romeinen 11: 25 en 26.

En als dan het chiliasme daarbij letterlijk aanvaardt de vervulling der beschrijving van tempelbouw en tempeldienst in Ezechiël 40 tot en met 46 is dat, omdat zij daarin de almacht, de wijsheid en de soevereiniteit Gods hoger acht dan alle menselijke tradities en dogmatiek,

Men wil in de traditie door het vergeestelijken dier beschreven offerdiensten het dogma bevestigen, dat de letterlijke vervulling daarvan niet bedoeld kan zijn, daar geen offerdiensten meer nodig zijn als symbool van Christus zoen en kruisverdiensten, omdat zij hun vervulling gevonden hebben in Christus' persoonlijk borgtochtelijk lijden en sterven.

Alsof God in Zijn almacht, wijsheid en soevereiniteit tegen alle menselijke kortzichtigheid en dogmatiek in, deze dingen t.z.t. niet nodig kan keuren om het zō te doen instellen. Dit behoort in ieder geval tot de nu nog profetische verborgenheden die pas bij hun vervulling tot hun recht zullen komen.

Laten we daarom de bedoeling van de inhoud dezer dingen maar aan God zelf overlaten en niet naar een uitleg daarvan zoeken om het in overeenstemming te brengen met traditie en dogmatiek.

Het zal mijn lezers intussen wel duidelijk zijn geworden dat ik de door Ds. Kersten en door meerdere grote en kleine theologen met hem veroordeelde chiliastische uitleg der schriften praktisch geheel deel.

Voortgaande kom ik nu tot de schriftuurlijke weerlegging van het volgende punt.

2e. Dat alle profetieën, die de profeten van de Oude Dag door Gods Geest hebben uitgesproken over Israël en Juda, geestelijk toegepast moeten worden op de kerk van het Nieuwe Testament als het nieuwe geestelijke Israël en de letterlijke vervulling voor het volk Israël niet meer te verwachten is omdat het als zodanig voor God heeft afgedaan.

12. PROFETIEËN, ZOWEL LETTERLIJK ALS GEESTELIJK.

Hebben dan al die bovengenoemde profetieën, die naar hun letterlijke inhoud op dat volk van Israël slaan, naar hun geestelijke inhoud niets te zeggen voor die kerk van het Nieuwe Testament, meer in het bijzonder voor dat uitverkoren volk van God?

Ja natuurlijk wel! Immers, hoeveel malen heeft God in hart en leven van die "levende Kerk" deze beloften en schriftplaatsen in hun geestelijke strekking door Zijn Geest niet willen gebruiken tot troost en sterkte op hun levensweg? Naar hun letterlijke en geestelijke inhoud echter zijn ze toepasselijk op dat oude en eenmaal te vernieuwen bondswolk, doch uiteraard alleen naar hun geestelijke inhoud en dan in overdrachtelijke zin voor de Nieuw-Testamentische kerk uit de heidenen, meer in het bijzonder het volk van God.

De verklaring daarvoor vindt u in Romeinen 11: 16-24, waar Paulus aan de gemeente uit de heidenen te Rome hun positie ten opzichte van de Joden komt duidelijk te maken, opdat ze (zie vers 25) niet wijs zouden zijn bij zichzelf, noch zich boven de Joden als eenmaal uitverkoren natie zouden verheffen. Paulus neemt in dat gedeelte de olijfboom als voorbeeld om de verhouding uit te beelden, die de gemeenten uit de heidenen ten opzichte van de Joden, d.w.z. van gans Israël innamen.

Met die olijfboom bedoelt Paulus het volk Israël. Immers, dat kunt u lezen in vers 16, want daar zegt hij "En indien de eerstelingen heilig zijn (d.w.z. de vaderen Abraham, Izak en Jacob), zo is ook het deeg, (het uit hen geboren volk Israël) heilig. (Dat woord "heilig" wil hier, alsook op meerdere plaatsen zeggen "tot het verbond behorend").

Paulus gebruikt dit beeld in overeenstemming met de wet van eerstelingen en deeg (broden), uit Ex. 34 22 en Lev. 23 9 enz.

Vervolgens gebruikt hij een beeld uit de natuur als hij zegt "en indien de wortel heilig is, (weer bedoelt hij de vaderen Abraham, Izak en Jacob), zo zijn ook de takken (het uit hen geboren volk Israël) heilig.

Met die olijfboom bedoelt Paulus dus kennelijk het volk Israël als uitverkoren verbondsvolk.

Als Ds. Kersten in Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 315** schrijft dat "Het natuurlijke Jodendom is afgehouden; de heidenen zijn tegen nature; ingeënt op de stam Christus" enz., dan is hij daarmee kennelijk in strijd met Paulus' woorden en bedoeling, want daar wordt niet in Romeinen 11: 17 gesproken over "de stam Christus", maar over de "olijfboom", d.i. het Joodse volk met alle geestelijke verbondsweldaden.

Dat spreken over "de stam Christus" in deze, kan alleen dienstig zijn om die "genadegiften en roeping Gods die onberouwelijk zijn" t.o.v. dat eenmaal door God uitverkoren volk Israël, over te hevelen uitsluitend naar "dat uitverkoren volk", die "Kerk van het Nieuwe Testament" bestaande uit Joden en heidenen. Maar dat bedoelt Paulus hier juist helemaal niet. Immers, hij zegt in Romeinen 11: 24 duidelijk "hoeveel te meer zullen deze, die natuurlijke takken zijn, in hun eigen olijfboom geënt worden, waarmee hij bedoelt, zoals hij dat uitvoerig in Romeinen 11: 25-36 verklaart en bevestigt, dat ze eenmaal als eersten weer directe deelgenoten zullen worden van alle verbondsweldaden en beloften als vruchten van dat verbond met Abraham, Izak en Jacob.

Met die exegese dat die olijfboom "de stam Christus" zou zijn is Ds. Kersten overigens mede in strijd met praktisch alle uitleggers over deze plaats. Die olijfboom is het volk Israël als uitverkoren verbondsvolk uit de vaderen Abraham, Izak en Jacob. Van die olijfboom, dat uitverkoren verbondsvolk Israël kunt u dan ook een schone uitbeelding vinden in Romeinen 9: 4 en 5 waar Paulus dat volk, die zijn maag schap zijn naar het vlees komt uit te beelden met "welke Israëlieten (niet waren maar) zijn (verbondsvolk, zie boven) welker (niet was maar) is de aanneming tot kinderen, en

de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst Gods, en de beloften; welke zijn de vaders, en uit welke Christus is zoveel het vlees aangaat, welke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Amen." Letterlijk en geestelijk blijft deze uitbeelding van Paulus voor dat volk van Israël haar waarde behouden, al scheen het in de dagen van Paulus en ook nu nog, alsof God ze verworpen had.

Eenmaal zal God weer het openlijke contact met dit volk opnemen, waarover Paulus in vers 25 en vervolgens zo heerlijk komt te gewagen.

Dat doet hij, zegt hij nadrukkelijk, *opdat die christenen, uit de heidenen en dus ook wij, niet wijs zouden zijn bij onszelven.*

Laten wij het bij herhaling maar eens goed nalezen, opdat ook wij voor de waanwijsheid der theologie onzer dagen bewaard mogen worden, alsof dat volk Israël bij God als verbondsvolk heeft afgedaan en wij, voor zover wij wedergeboren zijn, als dat "nieuwe Israël", de erfgenamen zouden zijn van alle duidelijk over dat volk uitgesproken beloften. Stellig is "de levende kerk" van het N.T. in overdrachtelijke zin door Christus mede met Israël de geestelijke erfgename van die beloften, als vruchten van dat verbond met Abraham, Izak en Jacob en mag dan ook in geestelijke zin aangesproken worden als Israël, Jeruzalem, Sion enz.; doch uitsluitend in geestelijk-overdrachtelijke zin, en voor zover (let daar vooral op) die beloften een geestelijke inhoud hebben.

Immers, zouden wij dat alles in letterlijke zin op haar toepassen, dan zouden wij tot de grootste ongerijmdheden komen, zowel in plaats als in tijdaanduidende zin die in deze profetieën worden uitgesproken.

Paulus doet dan ook dat alles duidelijk uitkomen door dat beeld uit de natuur als hij in vers 17 en 18 zegt "en zo enige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in hun plaats zijt ingeënt en de wortel en der vettigheid van de olijfboom mede deelachtig zijt geworden, zo roem niet tegen de takken. En indien gij (door geestelijke hoogmoed) daartegen roemt (bedenk dan), gij draagt de wortel niet, maar de wortel u (daar hebt u weer dat verband met Abraham, Izak en Jacob, die wortel uit Romeinen 11: 16).

Daarna weerlegt Paulus in de verzen 19, 20 en 21 een mogelijke en voor de hand liggende tegenwerping der christenen uit de heidenen, met bijvoeging van een ernstige waarschuwing, welke waarschuwing niet overbodig was, gezien vele toen en daarna ontstane christelijke kerken totaal en tot op de huidige dag onder Gods oordeel zijn verdwenen. (Denk aan de kerken in Azië enz.).

Met deze woorden komt Paulus dus ook ons, christenen der laatste dagen te waarschuwen, dat wij door hoogmoed en waanwijsheid ten opzichte van onze beweldadigde positie tegenover dat nu onder het oordeel verkerende Joodse volk, zelf ook niet onder dat oordeel dier eerste christengemeenten komen te verkeren.

In vers 24 herhaalt Paulus deze terechtwijzing ten opzichte van de gemeenten uit de heidenen in andere vorm, door hen nogmaals duidelijk te wijzen op het feit dat niet zij, doch Israël de natuurlijke takken vormen als volgt: "Want indien gij afgehouden zijt uit de olijfboom die van nature wild was, en tegen nature in de goede olijfboom ingeënt, hoeveel te meer zullen deze die natuurlijke takken zijn, in hun eigen olijfboom ingeënt worden."

Daarna gaat hij in de verzen 25 tot en met 36 verder, beginnende vers 25 met het redengevende woordje "want", en komt daarin bij herhaling te spreken over "geheel Israël" en "allen", dus als volk.

Ik meen met dit gehele betoog betreffende Israël en de gemeenten uit de heidenen nogmaals duidelijk genoeg te hebben aangetoond dat Ds. Kersten in Gereformeerde Dogmatiek II **bladzij 310-312** met zijn veroordeling van die opvatting betreffende Israël als uitverkoren natie, zelf de plank geheel mis is.

Bovendien is hij tevens duidelijk in strijd met wat zeer vele Oud-Vaders der Nadere

Reformatie daarover geleerd en geschreven hebben.

De conclusie zoals hij dat stelt op bladzij 315, waar hij schrijft: "Het volk van God is niet langer uit Israël alleen en wordt niet meer door het natuurlijk nageslacht van Abraham afgebeeld, maar is het volk dat met een heilige roeping vergaderd wordt uit alle volken der wereld" is een nogal overbodig argument.

Het volk van God is nimmer door het natuurlijk nageslacht van Abraham afgebeeld. (Zie hiervoor).

Vervolgens concludeert hij "Het natuurlijk Jodendom is afgehouden"; punt, uit!

Zulks dus geheel in strijd met wat Paulus in Romeinen 11 daarover schrijft en de profeten door Gods Geest daarover hebben gesproken in het O.T. Over het verdere van deze conclusie waarin Ds. Kersten de olijfbom als zijnde "de stam Christus" komt te verklaren, heb ik hiervoor reeds het nodige gezegd.

Dan verder de conclusie van Ds. Kersten (nog steeds **bladzij 315**) "en zij (n.l. die heidenen) zullen eens de zich nog steeds verhardende Joden tot jaloersheid verwekken, opdat ook dezen, naar het getal der uitverkorenen, tot de kerk zullen worden toegevoegd."

Deze conclusie geeft een eveneens nogal algemeen heersende traditie weer, alsof door de uitbreiding van het Evangelie en de kracht der liefde die dan van de gemeenten der heidenen zal uitgaan, de Joden tot jaloersheid zullen verwekt worden om also ook Christus aan te nemen.

Deze traditie is hoofdzakelijk gebouwd op Paulus' woorden in Romeinen 11: 11 waar hij schrijft "Zo zeg ik dan Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hun val is de zaligheid den heidenen geworden, om hen tot "jaloersheid te verwekken."

Dit woord jaloersheid echter moet verstaan worden in de zin van "najver", "wangust."

Want in die woorden "om hen tot jaloersheid te verwekken" zinspeelt Paulus kennelijk op Mozes' woorden uit Deut. 32: 21b, waar Mozes dat volk in 's Heeren Naam komt te waarschuwen dat, als zij de Heere door hun afwijkingen van Zijn inzettingen en rechten tot "najver" komen te verwekken, de Heere hen dan wederkerig ook tot "najver" zal komen te verwekken door diegenen die geen volk zijn (n.l. de heidenen) door een dwaas volk (dus door het aannemen van onwetende heidenen) zal Ik u tot toorn verwekken."

De Heere spreekt hier dus van najver in de zin van "wangust", immers die najver zou in toorn worden uitgeleefd.

Vergelijk ook deze woorden van Paulus in Romeinen 11: 11 maar met wat hij zelf in verband met Deut. 32 21b zegt in Romeinen 10: 19b. Daar staat duidelijk dat woord "jaloersheid" verklaard, door aanhaling van dezelfde bovengenoemde woorden. Dit zou dus mede een deel van het oordeel zijn, waaronder de Heere hen na de uiteindelijke verwerping van Christus, tot op heden besloten heeft. Zo bedoelt Paulus deze woorden.

Deze geest hebt u dan ook bij het Jodendom in het algemeen ten opzichte van het christendom steeds kunnen aantreffen.

De eigenlijke oorzaak daarvan ligt dus verankerd in die eenmaal reeds door Mozes uitgesproken en door Paulus nog eens herhaalde bedreiging van 's Heeren wege.

De werkelijke oorzaak van hun houding tegenover het christendom ligt niet, zoals de Joden dat steeds willen doen voorkomen (om zichzelf daarin te ontlasten), in hoe het christendom tegenover hen heeft gehandeld, al is het christendom in deze zeker niet van schuld vrij te pleiten, zeker niet, voor zover het de Rooms-Katholieke volken betreft.

De oorzaak ligt inderdaad dieper namelijk juist daar waar de Heere hen reeds zo lang en zo vroeg voor gewaarschuwd had. Immers, de christenen zijn door Christus

de erfgenamen van de geestelijke verbondsweldaden der Joden (de Olijfboom) geworden, die zij voor een tijd door het verwerpen en doden van Christus als hun Messias verloren hebben.

Zolang dat deksel bij het lezen van Mozes op hun aangezicht ligt, zal deze "naijver", deze "wangunst", wilt u deze "jaloezie", zich in toorn en afkeer tegen het christendom blijven uiten en zulks temeer, als hen dit van de zijde van het christendom getracht wordt duidelijk te maken.

Waren niet de Joden in de eerste Christentijden de eerste en ergste vervolgers en tegenstanders van de christenen?

Overigens bestond bij de Joden reeds een natuurlijke afkeer tegenover de andere volken als gevolg van het misplaatste Joodse nationalisme, dat geworteld was in hun bewustheid de door God uitverkoren natie te zijn. Deze geest hebben zij tot op vandaag onverwoestbaar behouden, zelfs in de diaspora, de verstrooiing. Deze innerlijke weerstand ten opzichte van de heidenen bestond ook min of meer bij de Apostelen en voornamelijk bij Petrus met zijn Joodse ijverzucht.

Daarom heeft de Heere het blijkbaar nodig gevonden, om deze innerlijke weerstand eerst bij Petrus te overwinnen, door Petrus als eerste der Apostelen, door middel van het gezicht van het linnen laken met onreine dieren (Hand. 10) tot de heidense hoofdman Cornelius te zenden, om hem het Evangelie der zaligheid te prediken; dit alles ter voorkoming van tweespalt onder de Apostelen en in de gemeente te Jeruzalem.

Toen er dan ook later onder de Apostelen en Ouderlingen een grote twisting ontstond (Hand. 15) over het toepassen van de besnijdenis naar de wet van Mozes ook onder de heidenen, nam Petrus hiertegen stelling met het verhaal van zijn zending naar Cornelius, op wie, en op anderen met hem, de Heilige Geest kwam, evenals ook op de gemeente in Jeruzalem.

Dit had mede tot gevolg, dat Jacobus op, grond daarvan het getuigenis der profeten op die vergadering kwam te onderstrepen (Hand. 15: 15), dat de Heere na het bezoeken der heidenen "om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn Naam", Hij daarna Israël weder aan zou nemen en Davids troon herstellen (Hand. 15 16). Hoort u maar!

"Na dezen zal Ik wederkeren en weder opbouwen de tent van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen en Ik zal die weder oprichten." Hoort u het herstel van Israël en de troon, het huis van David?

En dat zou weer tot gevolg hebben een leven uit de doden voor de heidenen (Hand. 15: 17) "Opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken, en al de heidenen over welke Mijn Naam aangeroepen is, spreekt de Heere Die dit alles doet" en vers 18 "Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend." (Zie hiervoor ook Amos 9: 11-15 door Jacobus aangehaald).

Zou Ds. Kersten dit getuigenis van de Apostel Jacobus wel eens goed hebben gelezen?

Tot zover dan over de schriftuurlijke bewijzen van Israëls nationaal en geestelijk herstel, dus als volk, waarover ik daarom zo uitvoerig heb uitgeweid, omdat de toekomst van dat volk ten nauwste verband houdt met wat in Gods Woord over het "Duizendjarig Vrederijk" is beschreven en wat dus nu het onderwerp van mijn verdere betoog zal zijn.

En dus ben ik gekomen tot de schriftuurlijke weerlegging van het 3e verschilpunt.

3e. Dat er geen letterlijk Duizendjarig Vrederijk in deze tijdsbedeling te verwachten is, waarin Christus als Koning met Zijne heiligen zal regeren en waarin het oude volk Israël in hun eigen land, met Jeruzalem als hoofdstad het geestelijk middelpunt zal zijn.

12. DUIZENDJARIG VREDERIJK NOG LETTERLIJK AANSTAANDE

De chiliastische gedachte van een Duizendjarig Vrederijk was reeds onder de christenen der drie eerste eeuwen vrij algemeen. Zulks in tegenstelling tot wat Ds. Kersten in Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 311** komt te beweren, na eerst zonder veel commentaar te zijn heen gehuppeld over wat Vader Brakel in zijn *Redelijke Godsdienst* daarover heeft geschreven. Mede ook alsof niet veel meer Oud-Vaders der Nadere Reformatie de mening van een Duizendjarig Vrederijk of een nog te verwachten heerlijke kerkstaat op aarde. waren toegedaan, alsmede die van het nationaal en geestelijk herstel van Israël.

Om u daarvan enig denkbeeld te geven, wil ik u enige namen noemen van bekende Oud-Vaders, die deze chiliastische denkbeelden eveneens waren toegedaan, namelijk: Vader Brakel, Lodensteyn, Witsius, Vitringa, Justus Vermeer, Van der Groe, Shepard, Boston, Bunyan, Mac. Cheine, enz.

In zijn **Redelijke Godsdienst deel III op hoofdstuk XX zegt Brakel** daar het volgende van als hij de vraag behandelt; "Of in de laatste tijd der wereld een heerlijke staat der kerk op aarde te verwachten is?"

"Dit is het gevoelen van zeer veel uitnemende Godgeleerden van alle tijden, en van verre de meesten in onze dagen, en het is mij zo klaar uit Gods Woord, dat ik daaraan gans geen twijfel heb. Ziet dit 1^e in dit kapittel (Openbaring 20) als de antichrist geheel vernietigd zal zijn en eer Gog en Magog zullen opstaan, zal de duivel zo ingebonden zijn, dat hij geen strijdende partij tegen de kerk zal kunnen voortbrengen (vers 1 en 3). Dan zullen de heiligen met Christus als Priesters en koningen heersen" (vers 4 en 6)." Tot zover Vader Brakel.

Van Ds. Kersten mocht toch zeker verwacht worden, dat hij op de hoogte zou zijn met de mening, die ook in dezelfde geest als Vader Brakel, vele andere Oud-Vaders over deze zaak hadden.

Zijn zwijgen daarover bevestigt mede de indruk, dat hij hierin met praktisch alle theologen van de gereformeerde richtingen, zowel van de vorige als van deze eeuw, **onder de invloed van Dr. Kuyper's opvatting** over deze Oud-Vaders ligt, zowel wat het Duizendjarig Vrederijk als wat het nationaal en geestelijk herstel van het volk Israël betreft. Trouwens instemmende aanhalingen van Dr. Kuyper op enkele punten bevestigen dat.

Onbegrijpelijk van een man als Ds. Kersten, die altijd zo in de weer was met die Oud-Vaders, die Godgeleerden uit de bloeitijd onzer Nederlandse Gereformeerde Kerk.

Het vrijwel enige commentaar van Ds. Kersten op Brakels verklaring is (deel II **bladzij 310**) het volgende "Hoewel in deze verklaring van Brakel niet te ontkennen chiliastische denkbeelden zijn te ontdekken als bijvoorbeeld: de verwachting van de bekering der gehele Joodse natie, waarin hij later gevolgd werd door de mannen van het Reveil als Capadose, Da Costa, Dr. Schwartz enz.", waarbij hij weer de reeks Oud-Vaders vergeet te noemen.

Het is *niet* zo, dat mannen van het Reveil als Capadose, Da Costa (Dr. Schwartz) in

hun chiliastische opvattingen het voetspoor van Brakel zijn gevolgd. Want als voornaamste vergeet Ds. Kersten Willem Bilderdijk van wie beiden zowel Da Costa als Capadose leerlingen en tevens discipelen zijner chiliastische opvattingen waren. Ook Dr. Schwartz was dezelfde gedachte toegedaan.

Noch Da Costa, noch Capadose, noch Schwartz, noch Bilderdijk hebben daarin ooit "Joodse zelfverheffing" of neigingen tot terugkeer tot "het Oude Jodendom" vertoond of geleerd. Hun opvattingen waren strikt schriftuurlijk gegrond op de brieven van Paulus daarover, de Openbaring van Johannes en de profetieën van het O.T.

Bovendien waren het alle vier mannen met zeer grote geestesgaven en wedergeboren door Gods Geest tot een levende hoop. Zij waren dan ook ruimschoots in staat om op grond van Gods Woord, evenals eenmaal een Vader Brakel, om hun toekomstverwachting Geheel naar Gods Woord te ontwikkelen. Zij hebben tevens te vroeg geleefd om ook door de theorieën van Kuyper en Bavinck te worden beïnvloed.

Voorts wil ik opmerken, dat de verwachting van de bekering der gehele Joodse natie niet allereerst Brakel en de vele Oud-Vaders met hem tot chiliast maken, doch allereerst hun opvatting over een nog komend Duizendjarig Vrederijk, want daaraan ontleent het chiliesme haar naam; die naam is afgeleid van het Griekse woord "chilias" hetgeen *duizend* betekent.

Dat woord "chiliesme" heeft door de eeuwen een slechte klank gekregen, omdat vele extreme en ziekelijke richtingen en sekten het chiliastische denkbeeld vervormd door vele onschriftuurlijke fantasieën, hoofdzakelijk als reclamemiddel om aanhang te kweken, hebben gepropageerd.

Daarom is het niet eerlijk als Ds. Kersten Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 311** het doet voorkomen alsof het "Joodse zelfverheffing" was die de chiliastische gedachte heeft doen geboren worden en in de eerste eeuwen telkens nieuw leven inblies, want het chiliesme der eerste drie eeuwen was wel degelijk op de uitspraken in Paulus' brieven, op de Openbaring van Johannes en de profetieën van het O.T. gegrond.

Mede is het niet eerlijk van Ds. Kersten, als hij in datzelfde gedeelte de chiliastische opvattingen van zich voorgedaan hebbende extreme en ziekelijke richtingen en sekten vereenzelvigt met die der gezonde richtingen.

Dat sommige voorstanders van het chiliesme in de eerste eeuwen en anderen ook in latere tijden in dwalingen vervielen o.a. door de duizendjarige regering van Christus op zinnelijke wijze voor te stellen, bewijst toch zeker niets tegen een gezonde Schriftuurlijke beschouwing.

Is er wel één waarheid in de Schrift, die niet in de loop der eeuwen verkracht is geworden door ketterse leringen?

Richtingen en namen te dien opzichte in een adem met elkaar op een lijst te plaatsen als Ds. Kersten doet met de dweepzieke sekte van Joachim van Floris, Peter de Oliva, de Wederdopers, de Piëtisten (Spener), de Labadisten, de Etischen en Groninger Richting (Chantepie de la Sanssaya en Gunning), de Vermittlungstheologen, Joh. de Heer en de Chr. Geref. Ds. Berkhoff is ronduit gezegd misleidend. Zoiets mocht van Ds. Kersten toch niet verwacht worden.

Alleen al als Ds. Kersten met de nodige aandacht die zij waard zijn, had gelezen de beide boeken van **Ds. Berkhoff** n.l. "De Wederkomst van Christus" en "*De Christusregering*" zou dat hem hiervan hebben moeten weerhouden.

Ik wil hier nogmaals nadrukkelijk verklaren dat "De Gereformeerde Dogmatiek" van Ds. Kersten, *een deugdelijk, op Gods Woord gegrond werk is*, echter niet voor zover het gedeelte van de toekomstverwachting betreft. Dan wordt zijn argumentatie apodictisch, zonder deugdelijke uit Gods Woord geputte en daarop gegronde beweringen, praktisch geheel uitgaande van de traditie van Kuyper en Bavinck zoals deze sindsdien onder de theologen der gereformeerde richtingen van de vorige en

deze eeuw gangbaar was en is.

Leest u maar zijn punten 1e, 2e, 3e en 4e op **bladzij 312 en 313** waarin hij de vraag beantwoordt

"Heeft dan de Chiliast met zijn leer van het Duizendjarig rijk niet volkomen gelijk?" niet "Nee, ganselijk niet, maar zijn leer is geheel in strijd met Gods Woord."

Dan zegt hij "Volgen wij wat in Openb, 20 beschreven is op de voet." Dan volgen de 4 bovengenoemde punten met daarin een aaneenschakeling van in apodictische vorm gestelde beweringen doch zonder enige op Gods Woord gegronde argumentatie.

Bij het gros dezer beweringen is uitgegaan van de bovengenoemde traditionele opvattingen en niet van de Schrift, al volgen dan toch nog op **bladzij 314** drie schriftuurplaatsen Matth. 25: 31; Joh. 5: 28 en 1 Thess. 4: 16, 17, die blijkbaar in die leemten moeten voorzien, doch die bovendien ten opzichte van al die beweringen niets zeggend zijn, omdat ze ook nog geheel buiten dat verband zijn aangehaald. Dan volgt, blijkbaar mede ook op grond van die drie bovengenoemde schriftuurplaatsen: "Hiermede is de chiliast geslagen."

Vele professoren en theologen hebben honderdtallen bladzijden en meer volgeschreven om hun Augustiniaanse opvattingen en tradities over de toekomstverwachting in vele schriftverklaringen en commentaren te staven en het chiliasme te weerleggen, zonder dat ze er zelf volkomen van overtuigd waren daarin te zijn geslaagd.

Ds. Kersten echter slaagt daar, althans naar zijn eigen mening, met enige bladzijden volkomen in.

Op grond ook van die drie schriftuurplaatsen blijkbaar, vervolgt Ds. Kersten dan nog "De schrift kent slechts één wederkomst van Christus en één opstanding ten jongste dage, beide van rechtvaardigen en onrechtvaardigen." Alweer punt! uit!

Hij gaat dan op **bladzij 314** over tot het onderwerp "Jodenvraagstuk." Over een en ander hiervan heb ik in de voorgaande bladzijden ten opzichte van wat Ds. Kersten daarvan geschreven heeft, reeds het nodige gezegd.

Daarna schrijft hij over de onderwerpen "Toekomst der Joden" en vervolgens over "de Antichrist."

Mijn gehele geschrift is uiteraard op al deze onderwerpen gericht om daarover mijn gedachten naar Gods Woord weer te geven.

Dat dit praktisch nergens in overeenstemming zal zijn met wat Ds. Kersten daarover schrijft zal u niet moer verwonderen; op enkele plaatsen kom ik daarop nog wel terug.

Overigens ga ik nu voort met in de u hiervoor voorgestelde volgorden mijn epistel te vervolgen met aanhaling van de desbetreffende tot het onderwerp behorende Schriftuurplaatsen.

Ds. Kersten doet het op **bladzij 311** voorkomen, alsof Paulus en de kerkvaders der eerste eeuwen Clemens, Romanus, Polycarpus, Ignatius e.a. het chiliasme hebben bestreden; hij vereenzelvigd daarbij "chiliasme" en "Joodse zelfverheffing", wat voor niet ingewijden misleidend is. Ik wil daarom voortgaan met allereerst hierop wat meer aan de historie ontleend licht te doen vallen.

Hieronymus, die in de 5^e eeuw leefde was een tegenstander van het Duizendjarig rijk, maar heeft verzekerd "dat de christenen in Palestina (dus toen nog) algemeen de chiliastische mening toegedaan waren" en hij schreef onder meer: "Wij kunnen ze niet veroordelen, want vele kerkelijke mannen en martelaren hebben zulke dingen gezegd"

Hij was daarin dus zeer voorzichtig.

"Vatten we de Openbaring letterlijk op, dan komen we in het Joodse spoor; verstaan

we haar geestelijk, zoals ze bedoeld is, dan schijnen we in conflict te komen met de opvatting van vele Ouden." Dit is het getuigenis van Hieronymus over de chiliastische gedachte tot en met zijn dagen.

Onder de theologen is het overigens algemeen bekend, dat gedurende de eerste drie eeuwen de Christelijke kerk (dus zeker niet in haar slechtste tijd) heeft geleefd in de aan Gods Woord ontleende en daarop gebouwde toekomstverwachting van de Christusregering.

De felste bestrijder van deze toekomstverwachting was de algemeen als ketter veroordeelde Origenes (3^e eeuw) met zijn mande Neo-Platonische filosofie ontleende gevoelens. Deze gevoelens leidden hem tot het vergeestelijken van de Heilige Schrift en dan vooral ook van de dingen der toekomstverwachting.

Echter de kerkvaders Tertullianus, Cyprianus, Laotantius en met hen nog vele anderen hebben deze toekomstverwachting met alle ernst en nadruk gepredikt. Papias, Bisschop van Hiërapolis in Phrygië, discipel van Johannes of zeker van diens eerste opvolger, was een vurig aanhanger dezer toekomstverwachting. Polycarpus, Bisschop van Smyrna en tijdgenoot van de Apostel Johannes was stellig evenals zijn leerling Irenaeüs uit de 2e eeuw de chiliastische toekomstverwachting toegedaan.

Ook Justinus de martelaar, die leefde omstreeks het jaar 150 heeft daaromtrent het volgende gezegd "Dat met hem de meeste christenen van het echte stempel (de rechtzinnigen in die dagen dus) geloven, dat na de opstanding, de vromen duizend jaren in het nieuw opgebouwde, versierde en uitgebreide Jeruzalem zullen wonen."

Irenaeus, leerling van de bekende martelaar Polycarpus, bisschop van Smyrna, die zijn leven op de brandstapel had gelaten en nog uit de Apostolische tijd stamde, leerde: "Dat Christus, na de vernietiging van het Romeinse rijk en een korte tijd waarin de antichrist zou woeden, zichtbaar zou verschijnen, de satan binden, met de trouw gebleven kleine schare der gelovigen en de uit de doden opgewekte martelaren van uit het wederopgebouwde Jeruzalem de volkeren der aarde regeren en de duizendjarige vóórsabbath van de eeuwige hemelse heerlijkheid viëren zou. Dan zou satan een korte tijd losgelaten worden, maar daarop zou de eindoverwinning van Christus volgen, de algemene opstanding der doden, 't wereldgericht, en de nieuwe hemel en de aarde."

Uit dit getuigenis der eerste eeuwen hoort u duidelijk en klaar, dat de algemene opvatting der toekomstverwachting chiliastisch was en dat Irenaeüs dus leerde en schreef geheel naar en in overeenstemming met de Openbaring van Johannes en hij die aanvaardde, zoals God haar door Johannes pok ons heeft gegeven. Deze getuigenissen zijn van mannen, die zeer dicht bij de Apostolische eeuw leefden en die hebben geleefd en geleden onder de bloedige vervolgingen van de Romeinse Keizers en welker leer en nagedachtenis ook nu nog door ons in hoge eer worden gehouden.

Tevens ziet u hieruit dat schrijver dezes met zijn eveneens chiliastische opvattingen over de toekomstverwachting nog niet in zulk slecht gezelschap verkeert. Als Ds. Kersten dus schrijft, dat deze toekomstverwachting een vrucht van "Joodse zelfverheffing" is, en dus als zouden de christenen der eerste eeuwen deze Joodse vorm van toekomstverwachting hebben overgenomen of gehuldigd, is dat nogal in strijd met de bekende getuigenissen van vele Kerkvaders.

Dat en Paulus en de Kerkvaders Clemens, Romanus, Polycarpus, Ignatius e.a. zoals Ds. Kersten schrijft de toekomstverwachting der Joden hebben bestreden is juist, maar deze Joodse toekomstverwachting was een heel andere dan die van de chiliastisch denkende Kerkvaders.

Immers, de Joodse toekomstverwachting was die van een komende Messias naar

hun eigen vleselijke nationalistische inbeelding, die komen zou om hen van het Romeinse juk te verlossen, die de heidenen aan zich, dat is dus tegelijk aan hun heerschappij en wereldregering zou onderwerpen tevens met algehele invoering der Joodse en Mozaïsche godsdienst en wetten en inzettingen der ouden.

Zij hadden dus van de toekomstverwachting een Joodsnationalistische en Oud-Testamentische inbeelding, wat iets heel anders is dan de chiliastische toekomstverwachting naar de Openbaring van Johannes, van de Kerkvaders der eerste eeuwen en van het daarmee overeenstemmende hedendaagse chiliasme.

Daar er onder de Joodse christenen velen waren die bovengenoemde Joodse toekomstverwachting nog aanhingen, als zodanig niet de beste christenen), en die telkens opnieuw trachtten te propageren, was het steeds weer nodig om daartegen met kracht op te komen.

Dat moet echter, zoals Ds. Kersten doet, niet verward worden met de chiliastische toekomstverwachting, een en ander zoals hij dat doet (deel II bladzij 309) waar hij een omschrijving van het chiliasme en haar ontstaan geeft.

Zo een voorstelling is moedwillig zaken door elkaar roeren en dus misleidend, want ik mag toch aannemen, dat iemand als Ds. Kersten dat onderscheid toch wel kende. Onze Oud-Vaders (en dat waren er velen, zowel hier als in Engeland, Duitsland en Frankrijk) voor zover zij de gedachte aanhingen, zij het dan in geschakeerde vorm, van:

1e. een duizendjarige heerlijke kerkstaat op aarde,

2e. een terugkeer der Joodse natie in het land hunner vadersen,

3e. een algehele bekering der Joodse natie,

4e. en in nauw verband daarmee een geestelijk leven uit de doden voor de andere volkeren, die Oud-Vaders waren dus *in die zin* chiliast.

Dat was dus Vader Brakel ook, zie maar zijn Red. Godsdienst deel III, hoofdstuk XX, echter met dien verstande, dat zij ten opzichte van de opstanding der doden en de letterlijke opvatting der Christus' regering in het Duizendjarig vrederijk een meer vergeestelijkende opvatting hadden in de geest van Augustinus, zulks in tegenstelling weer met het chiliasme van de meeste Kerkvaders der eerste drie eeuwen, en dan het hedendaagse chiliasme.

De vermaarde, omstreeks het jaar 400 levende kerkvader Augustinus is de man geweest die, zij het op weer andere gronden, het voetspoor van Origenes volgde in het allegoriseren en vergeestelijken van de schrift t.o.v. de toekomstverwachting. De oorzaak daarvan was, dat de toen heersende politieke en kerkelijke omstandigheden intussen zo geheel anders waren geworden dan in de tijd van de kerkvaders uit de drie eerste eeuwen.

Immers, onder de Christen geworden keizer Constantijn de Grote, die tevens de christelijke kerk tot staatskerk proclameerde, waren de wrede vervolgingen der vorige keizers geëindigd en was er een tijd van rust voor die kerk ingetreden, die ten tijde van de kerkvader Augustinus reeds bijna een eeuw had geduurd.

Dit had tot gevolg dat Augustinus deze tijd ging zien als de inzet van het in Openbaring 20 beschreven Duizendjarig Vrederijk, waarbij het gebonden zijn van de satan voor hem bestond in het onvermogen tot aanhitsen van vervolging dor kerk. Echter hield dit Duizendjarig Vrederijk naar de schrift ten nauwste verband met de bekering der Joden en hun nationaal herstel, zodat hij te dien opzichte met zijn opvatting over de inzet van het Duizendjarig Vrederijk met de schrift in conflict kwam.

Immers, de verstrooiing der Joden uit hun land en hun algemene afkeer van het christendom was toen nog steeds voortgaande en hun land werd, eveneens in tegenstelling met de profetieën steeds meer verlaten en tot een woestheid.

Tevens was er in Openbaring 20 duidelijk sprake van twee opstandingen; een

opstanding vóór het Duizendjarig Vrederijk en één opstanding aan het eind daarvan, van welke eerste opstanding mede tot op zijn tijd niets gebleken was.

Deze beide moeilijkheden loste hij op, door alles wat daaromtrent in Gods Woord geschreven was te vergeestelijken, waarbij hij dus tevens alle beloften die over het volk Israël en hun toekomst door de profeten en de Apostelen geschreven waren, kwam toe te passen op de kerk zijner dagen, d.w.z. niet op de wedergeboren kerk, maar op het instituut der kerk, wat de Roomse kerk tot haar eigen meerdere glorie tot op heden nog doet.

Dat Augustinus zo gereed tot deze wijze van allegorische schriftuitlegging ten opzichte van de toekomstverwachting kwam, had mede tot oorzaak omdat hij, evenals Origenes beïnvloed was door Neo-Platonische, dus door mistiek-filosofische beschouwingen, wat na zijn bekering in zijn denken hun sporen had nagelaten.

Deze wijze van allegorische schriftuitlegging ten opzichte van de toekomstverwachting voor Israël en het Duizendjarig Vrederijk werd, zoals hiervoor is duidelijk gemaakt, door het merendeel van de Vaders der Nadere Reformatie (dus in de bloeitijd onzer Nederlandse Gereformeerde kerk) niet aangehangen.

Deze Augustiniaanse opvattingen en exegeses zijn onder, de protestantse kerken na de afscheidingen tot nieuw leven gekomen en wel voornamelijk onder invloed van Dr. A. Kuyper en Dr. H. Bavinck. Wel is het zo, dat Dr. Kuyper erkende dat: "De locus over de eschatologie (toekomstverwachting) is een der moeilijkste loci van de dogmatiek. Dit komt mede hier vandaan, dat hij een der minst ontwikkelde loci is. De Roomse kerk deed er meer aan dan Calvijn, Luther of Zwingli. Onze Gereformeerde theologen hebben deze locus grotelijks verwaarloosd en aan ieder vrij spel gelaten om er een eigen mening op na te houden. In deze stand der kwestie zijn we nog. In alle Gereformeerde dogmatieken wordt hierover heen gelopen."

En Dr. Bavinck getuigde hetzelfde: "Het mag opmerkelijk heten, dat in weerwil van de grote plaats, die de naam "Rijk Gods" in de Heilige Schrift inneemt, deze term toch uit de Protestantse theologie bijna geheel is verdwenen. Zonder iets te verliezen van de rijke inhoud, die er in deze gedachte ligt opgesloten, kan, echter deze term niet worden verwaarloosd. In elk geval, de eschatologie (toekomstverwachting) is een der minst doordachte en afgewerkte loci in de Christelijk dogmatiek."

Toch bleven ze bij de vergeestelijkende methode van de profetieën, blijkbaar juist als gevolg van de verwaarlozing van deze materie.

Wel achtte Dr. Kuyper het een stellige eis "dat wij in de prediking, op de catechesatie en in onze officiële kerkelijke verklaringen veel meer dan tot dusver het beeld, dat Jezus ons van het eind gaf, naar voren laten treden."

Deze tot een traditie geworden stellingen behelzen dus voornamelijk dat voor Israël, Jeruzalem, Sion enz. moet verstaan worden de kerk van het Nieuwe Testament en dus op haar alle profetieën geestelijk van toepassing zijn. Voorts ook dat het Duizendjarig Vrederijk niet nog komende, maar reeds achter ons ligt en begonnen is (naar keuze) bij Christus' hemelvaart, óf bij de Pinksterdag, óf bij de eerste Christenkeizer Constantijn de Grote, óf volgens nog anderen bij de Reformatie en dat wij er heden dus in leven.

Geen zinnig mens echter, die enigermate bekend is met Kerk en Wereldgeschiedenis, kan in deze opvattingen, bevrediging vinden, daar vanaf die tijd nimmer een toestand in kerk en wereld heeft bestaan, die ook maar enigermate vergelijkbaar is met wat daarvan in Gods Woord beschreven is.

In Openbaring 20 staat beschreven, dat de satan *die duizend jaren zou gebonden zijn en opgesloten in de verzegelde afgrond en zulks opdat hij de volkeren niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden geëindigd zijn.*

Hij heeft echter intussen sinds Christus' hemelvaart en sinds de Pinksterdag, evenals ook sinds de tijd van Constantijn de Grote en ook sinds de reformatie, niet anders gedaan tot op de huidige dag, dan de volken tot oorlog, twist en tweedracht te verleiden. Evenzo ook in de kerken heeft hij met allerlei valse en extreme godsdiensten en dwalingen in te voeren (Mohammed niet te vergeten) en door godsdienstoorlogen en onderlinge vervolgingen onder de christenen, de volken verleid en tot Godsdienst en kerkvervolgingen aangehitst. Zie ook wat Petrus zegt in 1 Petrus 5:8 en wat Paulus schrijft in Efeze 6:12.

Een en ander is dus juist een grondige reden om de duizendjarige Christusregering, zoals die beschreven staat, nog te verwachten en niet om te proberen bovengenoemde negatieve opvatting met allerlei vergeestelijking der Schriften over de toestand in die duizend jaren, te staven.

Bovendien zijn die duizend jaren intussen reeds bijna tweeduizend jaren geworden. Om deze duidelijke misslag goed te praten en de heersende traditie toch vast te houden, zegt men rustig dat dit getal "duizend" symbolisch moet genomen worden en niet letterlijk, alsof God niet bedoelt wat Hij in Zijn Woord zegt. Immers, in Openbaring 20: 17 staat dat "duizend jaren" **zesmaal** genoemd, waarvan viermaal met het lidwoordje **de** ervoor, dus de duizend jaren.

Niet één theoloog, hoe groot ook van statuur en faam heeft het recht om van zulke concrete en duidelijke uitspraken *symboliek* te maken, alleen omdat de letterlijke opvatting in hun traditie niet past.

Ook Ds. Kersten maakt zich om dezelfde reden daaraan schuldig **op bladzij 312**, waar hij zegt; "De getallen in de Openbaring zijn *symbolisch*, d.w.z. wij moeten die niet verstaan als juist afgetelde jaren en hoeveelheden."

Dan volgen enige allegorische getallen voorstellingen, om daarmee het allegorische van "duizend" en tevens ook nog van dat "honderdvierenveertig duizend" te staven.

Als de Heere in het Oude Testament getallen heeft genoemd, die letterlijk in de uitkomst zijn bevestigd, zou Hij dan in het Nieuwe Testament die getallen, en dan zo duidelijk en concreet, noemen, opdat wij er naar eigen goedgevoelen of theologisch denken mee zouden spelen, omdat ze anders onze traditie en systemen zouden omverwerpen?

Inderdaad een vorm van Gereformeerde Schriftkritiek!

Zie voor die getallen in het O.T.

- de 120 jaren uitstel voor de eerste wereld in Gen. 6 3;
- de 400 jaren vreemdelingschap van Israël aan Abraham voorzgd. Gen. 15:13, waarvan Mozes bij de vervulling gewaagt in Ex. 12: 41;
- de 7 vette en de 7 magere jaren door Jozef voorzgd. Gen. 41: 26-30;
- de 40 jarige zwerftocht door de Heere aan Israël als straf voor hun wangedrag voorzgd, Num. 14: 33 en 34;
- de voorzegde 70 jaren der ballingschap door Jeremia, bevestigd door Daniël, Dan. 9: 1 en 2;
- de zeven en de tweeënzestig jaarweken in Dan. 9: 24-27 tot op de Messias, beiden strikt vervuld;
- de zeventigste jaarweek is nog niet vervuld, doch staat vervuld te worden als de Heere weer opnieuw met Israël bemoeienis gaat houden.

Ook om die symboliek van die duizend jaren te staven, haalt men het Woord uit 2 Petrus 3: 8 veelal aan "dat één dag bij de Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag."

Stellig heeft Petrus dat niet geschreven om ze op de klank af te gebruiken om eventueel dat getal der duizend jaren in Openbaring 20 als letterlijke duizend jaren

te ontzenuwen.

Hij zegt immers, dat duizend jaren bij de Heere zijn als één dag? Maar als de Heere voor ons in Zijn Woord *duizend jaren* noemt, is dat voor ons mensen en blijft dat duizend jaren; bij de Heere echter is dat als één dag.

Die duizend jaren zijn dus inderdaad letterlijk duizend jaren en geen symboliek evenmin als de 144.000 verzegelde dienstknechten Gods (Joodse Evangeliepredikers onder de antichrist) beschreven in Openbaring 7 symbolisch zijn.

Immers, ook daar staat het duidelijk en concreet genoemd, met nog eens extra categorisch voor elke stam 12.000 verzegelden, welke allen dus uit Israël onder de grote verdrukking van de antichrist, als Gods dienstknechten uit alle stammen Israëls zullen worden verzegeld.¹

In Openbaring 20 dan, waar Johannes over de duizend jaren schrijft, zag Johannes *allereerst tronen en zij zaten daarop en het oordeel werd hun gegeven*, n.l. degenen die op die tronen zaten.

Voorts ook zag hij nog *de zielen dergenen die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het Woord Gods; en dan ook nog dergenen die het beest en zijn beeld niet aangeboden hadden en die het merkteken van dat beest (de antichrist) niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand*.

En, staat er, *zij leefden en heersten als koningen met Christus de duizend jaren*. Hier wordt dus tevens een heel letterlijke en duidelijke beschrijving van een opstanding gegeven en nog wel met de aanduiding van "de eerste opstanding", Want staat er "zij leefden en heersten";; zulks alles dus vooraf gaande of als inzet van die duizend jaren. ZIE VOORAL OOK NOOT OP BLADZIJ 60.

Op deze opstanding kom ik hierna in mijn vervolg overigens nader terug.

De korte omschrijving in Openbaring 20 over die duizend jaren, waarin de satan gebonden en opgesloten zal zijn, zal voor onze verbeelding een niet in te denken

¹ Zie blz. 60: (...)

Daarvan leest u in Openbaring 7. Daar krijgt Johannes, na de opening van het zesde en voor de opening van het zevende zegeleer zeer vertroostend en versterkend visioen. Vóórdat hij het vreselijke visioen van de grote verdrukking door het beest en de valse profeet met alles wat daar aan oordelen en gericht aan gepaard gaat, te zien krijgt, wordt hem eerst dat visioen getoond.

Johannes, de Apostel der liefde, die een Jood was en evenals Paulus stellig zeer begaan met het lot van zijn volk Israël, ziet eerst dat er van Israël honderd vier en veertig duizend verzegeld werden en wel van elk der met name genoemde stammen twaalfduizend. Openbaring 7: 28.

Dat getal honderd vier en veertig duizend wordt veelal door de theologen die de gangbare traditie aanhangen (ook Ds. Kersten doet dat in zijn overigens voortreffelijk werk "Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 312**) als symbolisch verklaard. Ik heb daar hiervoor al iets van gezegd en wil het vanwege deszelfs belangrijkheid nog eens voor u herhalen, dat niet één theoloog van hoe grote naam en faam ook, het recht heeft om te leren dat God met deze getallen niet zou bedoelen wat Hij zegt en zulks alleen daarom omdat het in hun traditie niet past. Ik noem dat Gereformeerde schriftkritiek.

Tmeer, omdat God hier nog eens categorisch en duidelijk twaalf maal twaalfduizend laat beschrijven ter nadere bevestiging van die honderd vier en veertig duizend. Evenmin zijn die twaalf genoemde stammen Israëls symbolisch, zoals men dat ook wil, want immers, dat volk Israël heeft afgedaan zegt men. De 10 stammen, die, gezien de onderzoekingen van vele volkerenkundigen niet meer zijn op te sporen moeten dat mede bevestigen, alsof God het ook niet zou weten hoe en waarvandaan Hij deze 10 stammen weer zal brengen.

Ik zou ten deze tegen deze theologen willen zeggen wat Christus tegen de Sadduceeën zei: "Dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet noch de kracht Gods? Markus 12: 24.

staat van rust en vrede zijn, terwijl de daarin genoemde Christusregering met Zijn opgestane heiligen de waarborg is voor een tijdperk van zegen en heil voor de gehele wereld en mensheid.

Vóórdat dit Duizendjarig Vrederijk zijn beslag zal krijgen zal er, zoals in Openbaring 6 tot en met Openbaring 19 uitvoerig is beschreven, een totaal wereldgericht plaats hebben over de Goden Zijn Christus verwerpende antichristische wereld. Dat wereldgericht zal aan alle bestaande heerschappij, alsdan onder de totale leiding van de antichrist, een einde maken en het koninkrijk zal worden van God en Zijn Christus. Openbaring 11: 15 en Openbaring 19.

Dat is ook in overeenstemming met wat in Daniël 2: 34 en 35 beschreven staat over die koninkrijken welke alle zullen vergaan en vermaald worden door die steen, die zonder handen uit de berg afgehouden zou worden en tot een grote berg werd, also dat hij (let daar wel op) de gehele aarde vervulde.

Ook Psalm 2 geeft hiervan een duidelijke profetische beschrijving, terwijl ook Christus op deze toestand zinspeelde in Matth. 19: 28 als antwoord op de vraag van Petrus in vers 27 "Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd; wat zal ons dan geworden?" Christus antwoordde "Voorwaar Ik zeg u, dat gij, dia Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, (d.w.z. de wedergeboorte van deze tijdsbedeling tot het Vrederijk), wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op de troon Zijner heerlijkheid, dat gij ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende (d.w.z. regerende) de twaalf geslachten Israëls" evenals ook allen, die om Hem alles verlaten hebben (vers 29).

Immers, in Openbaring 20: 4 staat duidelijk "En ik zag tronen, en zij zaten daarop, en het oordeel werd hun gegeven."

Ook in Matth. 13: 41 en 42 voorzegt Christus "De Zoon des mensen zal Zijn Engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen, die de ongerechtigheid doen en zullen deze in de vurige oven werpen; daar zal geween zijn en gekners der tanden."

Ook Israël zal in al deze ontwikkelingen onder dat wereldgericht doorgaan, waarin *twee derde deel* zal omkomen en ondergaan, zoals u lezen kunt in Zacharia 14; doch een derde deel zal door Christus bij Zijn komst met alle heiligen, Zijn voeten staande op de Olijfberg, uit al die noden gered worden en in Gods gunst worden hersteld.

Daarbij zal Jeruzalem het Godsdienstig middelpunt en centrum van Godsverering en Evangelieprediking over de aarde worden, waarheen alle door Christus onderworpen volken zullen heengaan om de Heere te dienen en het Loofhuttenfeest jaar op jaar te vieren. (Zie deze heerlijke omschrijving in Zach. 14).

Ook zal "de Heere de heidenen vergaderen; zij zullen Zijn heerlijkheid zien" Jes. 66: 18. Ook zal Hij "uit hen ook enigen tot priesters en levieten nemen voor Zijn dienst." Jes. 66: 21.

Die bovengenoemde komst van Christus met alle heiligen, Zach. 14: 4 is duidelijk dezelfde als in Openbaring 19: 11-21 is beschreven, als zijnde de totale ondergang van het rijk van de antichrist, en eveneens dezelfde als waarover de Apostel Judas schrijft in zijn brief in de verzen 14 en 15.

Daar komt Judas de onder de Joden vanaf de oudheid bekende overlevering van de profetie van Henoch, door Gods Geest te beschrijven en te bevestigen met de woorden "En van dezen heeft ook Henoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende Zie de Heere ,s gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben."

De nieuw herbouwde tempel beschreven in Ezechiël 41, 42 en 43 zal dan het middelpunt der volken zijn en alle einden der aarde zullen het heil onzes Gods zien, Jes. 52: 9 en 10.

Men zegt wel eens dat de chiliasten hun opvatting over het Duizendjarig rijk ophangen aan die enige plaats in Openbaring 20: 16, terwijl noch het Oude noch het Nieuwe Testament er ver iets over zegt, wat overigens een nogal simpel tegenargument is, want elke tekst van Gods Woord heeft in haar eigen verband dezelfde Goddelijke waarde als het gehele Woord van God.

Echter ook in het Oude Testament worden over deze nog te verwachten heerlijke staat door de profeten veel schone en van Goddelijke heerlijkheid, blijdschap en vrede tintelende dingen gezegd, waaruit mede duidelijk wordt, dat Israël in dat door hen beschreven rijk van vrede en rust een voorname plaats zal innemen.

Uit de volgende plaatsen zal dit u mijn lezer duidelijk zijn.

"Als de Heere Israël weder tot een God, en Zijn knecht David (Christus) hun een vorst in het midden van hen zijn zal; als de Heere een verbond des vredes met hen gemaakt heeft, en Hij het boos gedierte zal hebben doen ophouden dan zal Hij de plaatsen rondom Zijn heuvel stellen tot een zegen; plasregens van zegen zullen er zijn. Het geboomte des velds zal zijn vrucht geven en het land zal zijn inkomst geven en zij zullen zeker zijn in hun land." Ez. 34: 24-27. Gods beloften omtrent het herstel van het land zijn even duidelijk als die aangaande het volk, doch zullen evenmin in deze tijdsbedeling vervuld worden, doch in de tijd van de duizend jaren. Wat Mozes, de psalmen en de profeten dienaangaande gezegd hebben, blijft nog altijd geldig. Zodra Israël naar de wil van God in Sion is teruggekeerd, zal ook het brood van des lands inkomst weer vet en smoutig zijn en het vee zal in een wijde landouwe weiden. Want niet alleen in de dalen en aan de Jordanoevers, maar op alle hoge bergen en op alle verheven heuvelen zullen beekjes en watervloeden zijn." Jes. 30: 19, 23, 25.

Dan zullen er geen woestijnen en dorre plaatsen, noch wildernissen meer zijn. Alles zal bloeien als een roos en zich verheugen met verheuging en gejuich (Jes. 35: 12). Een ieder zal te dien dage zijn naaste nodigen tot onder zijn wijnstok en vijgenboom, Zach. 3: 10.

En te dien tijde zullen de wijnstok en de vijgenboom hun vermogen weer geven, Joël 2: 22. De woestijnen en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn; en de wildernis zei zich verheugen en bloeien als een roos. Zij zal lustig bloeien en zich verheugen, ja met verheuging juichen; de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraad van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des Heeren, het sieraad onzes Gods." Jes. 35: 1 en 2.

"Alle heidenen zullen u (het volk Israël) gelukzalig noemen, want gijlieden zult een lustig land zijn, zegt de Heere der heerscharen. Mal. 3: 11.

De dorsvloeren zullen vol koren zijn en de perskuipen van most en olie overlopen. Men zal overvloedig en tot verzadiging eten en prijzen de Naam des Heeren die wonderlijk gehandeld heeft "en Mijn volk zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid." Joël 2: 26.

"En gij zult weten dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik de Heere uw God ben en niemand meer", en (nogmaals) "mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid." Joël 2: 27.

Duidelijk en beslist wordt in de Schrift gesproken over de stoffelijke bloei van Palestina en hoezeer dit samenhangt met de komende Christusregering kunt u horen en lezen in Jer. 33: 11-13.

"Want Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de Heere. Zo zegt de Heere der heerscharen In deze plaats, die zo woest is, dat er geen mens, zelfs tot het vee toe in is, mitsgaders in aller derzelve steden, zullen wederom woningen

zijn van herders, die de kudden doen logeren; in de steden van het gebergte, in de steden van de laagte, in de steden van het Zuiden, en in het land Benjamin en in de plaatsen rondom Jeruzalem, en in de steden van Juda zullen de kudden wederom onder de handen der tellers doorgaan, zegt de Heere."

Het is niet mogelijk om zonder exegetisch gegoochel deze beloften een "overdrachtelijke" betekenis te geven en nog minder om ze in een ander tijdperk te plaatsen dan bij de wederkomst des Heeren; let u maar op het volgende: "Zie de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik het goede woord verwekken zal, dat Ik tot het huis Israëls en over het huis Juda gesproken heb. In die dagen en te dien tijd zal Ik David een Spruit der gerechtigheid (Christus) doen uitspruiten en Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde. Jer. 33: 14 en 15. Herstel van het land, "in die dagen en te dien tijd" is niet gebeurd bij de terugkeer uit de Babylonische ballingschap en is evenmin vervuld bij de eerste komst van Christus. Het zal dus zijn in de tijd van de Christus-heerschappij, in het Duizendjarige Vrederijk.

Ezechiël was de profeet, die zeer bijzonder het herstel van Israël en de herleving van het land voorzegt heeft. Hem werd door de Heere opgedragen te profeteren "Maar gij, o bergen Israëls, gij zult weder uw takken geven en uw vrucht voor Mijn volk Israël dragen, want zij naderen te komen. Want ziet, Ik ben bij U, en Ik zal u aanzien en gij zult bebouwd en bezaaid worden. En Ik zal mensen op u vermenigvuldigen, het ganse huis Israëls, ja die geheel, en de steden zullen bewoond en de eenzame plaatsen bebouwd worden. Ja, Ik zal mensen en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen, als in uw vorige tijden. Ja, Ik zal het beter maken dan in uw beginselen; en gij zult weten, dat Ik de Heere ben; en Ik zal mensen op u doen wandelen, namelijk mijn volk Israël; die zullen u erfelijk bezitten en gij zult hun ter erfenis zijn en gij zult ze voortaan niet meer beroven. Ez. 36: 8-12.

Dit is een nog onvervulde profetie, want immers, deze woorden handelen over "geheel Israël", zoals het O.T. nog vele onvervulde profetieën bevat en die niet in vervulling kunnen gaan, dan in de dagen der Christusregering, als daar zijn Num. 24: 17-25.

Bileam door Gods Geest gedreven voorzegt, dat er een ster zou voortgaan uit Jacob en een scepter zou opkomen uit Israël. De ster en de scepter wijzen op Christus. De ster op Zijn geboorte in Bethlehem, Zijn regering in het Duizendjarige Vrederijk na Zijn tweede komst, zal het kenmerk van de scepter dragen. Het oordeel over de volken en de vernietiging van de vijanden van Gods volk worden hier door Bileam aangekondigd.

Jesaja 2:2-4. Een veel aangehaalde profetie. Doch alle pogingen om op grond hiervan de oorlog uit de wereld te bannen en een wereldvrede te stichten ten spijt, zal de vervulling van dit Schriftgedeelte niet komen vóór de Vredevorst Zijn wereldregering heeft aanvaard en de satan heeft gebonden. Dan eerst zullen er geen oorlogen meer zijn.

Dan Jesaja 9: 5 en 6 "Want een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."

Maar het 6^e vers moet nog in vervulling gaan als Hij wederkomt; dan zal Hij de troon van David en Zijn Koninkrijk ontvangen en aan de grootheid dezer heerschappij en de vrede zal geen einde zijn op de troon van David en in Zijn Koninkrijk, om dat te bevestigen en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid, van nu af tot in eeuwigheid toe; de ijver des eer en der heirscharen zal zulks doen."

Verder geven ons de 66 hoofdstukken van Jesaja's profetie op vele plaatsen een duidelijk beeld in de opvolging van de heilsfeiten. Christus' komst in vernedering, Zijn verwerping en Zijn wederkomst in heerlijkheid, om Israël als Priesterlijk koninkrijk te herstellen en de tijden der wederoprichting aller dingen in te luiden, tijdens Zijn vredesregering met Jeruzalem als centrum, over alle volkeren der aarde. De letterlijke opvatting al dezer profetieën van het nationaal en geestelijk herstel van Israël als natie en van de duizendjarige Christusregering met Jeruzalem als godsdienstig centrum voor alle volkeren is een door alle theologen, die de hiervoor omschreven Augustiniaanse traditie van de toekomstverwachting aanhangen een krachtig bestreden chiliastische gedachte.

Dat is uiteraard ook bij Ds. Kersten het geval, zelfs zo, dat hij in Gereformeerde Dogmatiek deel II **bladzij 311** de chiliastische gedachte daarover op één lijn stelt, eigenlijk vereenzelvigt, met die zoals hij dat noemt "Joodse zelfverheffing" alsof dat een en hetzelfde was.

Ik heb daar hiervoor al het nodige over gezegd.

Echter in nauw verband daarmee wil ik, voor ik verder ga, nog wijzen op de ernstige inbreuk, die zij daardoor plegen, in naam van die theologie, op de Goddelijke waarde dezer profetieën.

Paulus zegt in 2 Kor. 1: 20; "Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem. Ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid."

Door de letterlijke vervulling van die beloften door God over dat volk van Israël te ontkennen en hen als door God uitverkoren natie af te schrijven, verdonkeren zij daarmee geheel de Goddelijke glans die op die profetieën ligt en hevelen die over op die kerk van het Nieuwe Testament of zoals Ds. Kersten het zegt, *op dat uitverkoren volk van God*, terwijl tevens in de geestelijke toepassing daarvan op die kerk, gezien hun concrete, tevens letterlijke vorm waarin ze geschreven zijn, alle logica zoek is. In heel het Woord bedoelt God met alles in de allereerste plaats de verheerlijking van Zijn eigen Eer en van Zijn Christus en niet die van het volk Israël of van die kerk van het N.T. of van die door God uitverkoren kerk. Dat zijn alleen maar toonbeelden van Zijn genade, goedheid en trouw Hem tot heerlijkheid.

Een zeer merkwaardig hoofdstuk is Jesaja 11, dat in zijn totaliteit een schoon overzicht geeft over het komende Messiaanse rijk, dus in verband met ons onderwerp, het Duizendjarig Vrederijk.

In de verzen 6 tot en met 9 wordt mede ook een profetie gegeven, hoe die vrede zelfs tot in het dierenrijk zal heersen en tevens dat "Men zal nergens leed doen, noch verderven op de ganse berg Mijner heiligheid; want de aarde zal vol kennis des Heeren zijn, gelijk wateren de bodem der zee bedekken."

En in Jesaja 12 vindt u profetisch het schone danklied, dat het volk Israël te dien dage, dus na hun verlossing en herstel den Heere zal uitspreken.

"En te dien dage zult gij zeggen Ik dank U, Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Zie, God is mijn heil; ik zal vertrouwen en niet vrezem; want de Heere HEERE is mijn sterkte en psalm, en Hij is mij tot heil geworden. En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteynen des heils en zult te dien dage zeggen Dankt de Heere, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volkeren, vermeldt dat Zijn Naam verhoogd is. Psalmzingt de Heere, want Hij heeft heerlijke dingen gedaan; zulks zij bekend op de ganse aardbodem. Juich en zing vrolijk, gij inwoneres van Sion; want de Heilige Israëls is groot in het midden van u."

Moge het in geestelijke zin ook ons danklied zijn of worden!

Ook in Jesaja 65 geven de verzen 20 tot en met 23 een heerlijk beeld van die geze-

gende tijd, ook wat de leeftijd der mensen zal zijn, met de woorden 'Vandaar zal niet moor wezen een zuigeling van weinig dagen, noch een oud man, die zijn dagen niet zal vervullen; want een jongeling zal sterven honderd jaar oud zijnde; maar een zondaar honderd jaar oud zijnde zal vervloekt worden. En zij zullen huizen bouwen en bewonen en zij zullen wijngaarden planten en hun vrucht eten. Zij zullen niet bouwen dat een ander het bewone; zij zullen niet planten dat een ander het ete, want de dagen mijns volks zullen zijn als de dagen van een boom en mijn uitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten. Zij zullen niet vergeefs arbeiden noch baren ter vernietiging, want zij zijn een zaad der gezegenden des Heeren en hun nakomelingen met hen."

Welk een schone toekomstverwachting mijn lezer, wordt er verduisterd met het vergeestelijken van deze profetieën ter handhaving van de heden ten dage in zijn algemeenheid nog heersende **Augustiniaanse, Kuyperiaanse en Bavinck navolgende traditie.**

Immers "Want indien hun verwerping (van Israël) de verzoening is der wereld (der heidenen), wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?" Voor de ganse wereld dus. (Romeinen 11: 15).

En daarom betuig ik met de woorden van Jes. 62 1 "Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn, totdat haar gerechtigheid te voorschijn komt als een glans, en haar heil als een fakkel die brandt!!"

Dit laatste doet mij dan ook met temeer ijver en genegenheid voortgaan, om nog meerdere dingen te zeggen over dat Duizendjarig Vrederijk, en dan nu van de Christusregering, waarin Zijn gezegende Koninklijke Autoriteit nog in deze tijdsbedeling tot haar voltooiing en luister komt.

Voor ik verder ga wil ik echter nog even het volgende opmerken.

Vele kinderen Gods geloven aan een herstel van Christus' Kerk in Nederland en schrijver dezes gelooft dat ten stelligste met hen. Getuigenissen daarover zijn van meerdere kinderen Gods in het verleden gegeven o.a. door Ds. Ledeboer in de vorige eeuw.

We moeten echter voorzichtig zijn; om "Christus' kerk in Nederland" niet te vereenzelvigen met "Christus' kerk;" alsof dat een en hetzelfde was; dat zou naar kortzichtig kerkisme smaken. "Christus' kerk in Nederland" is een deel van "Christus' kerk", want die is universeel, de gehele wereld omvattende; uit alle volkeren, natiën en tongen. Als Christus Zijn kerk komt te herstellen, is daar Zijn kerk in Nederland bij inbegrepen. Het komende Duizendjarig Vrederijk lost dit gehele raadsel op.

De hoogleraar Jac. Leydekker, opvolger van de beroemde Voetsius zong, en doen wij het met hem:

***"Kom, haast U, Koning, toef niet meer,
"Uw volk Verlangt, stort Babel neer.
"Licht 't deksel af van 't Joods geslacht;
"Verdrijf der heidenen duist're nacht.
"Verbreid Uw Naam en rijk alom.
"Ja amen, Heere Jezu kom."***

14. DE CHRISTUSREGERING IN HET DUIZENDJARIG VREDERIJK

In Lucas 1:30 leest u dat de Engel Gabriël tot Maria komt en zeide: "Vrees niet, Maria, want gij hebt genade bij God gevonden. En zie, gij zult bevrucht worden en een zoon baret, en zult Zijn Naam noemen Jezus.

"Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven. En Hij zal over het huis Jacobs Koning zijn in der eeuwigheid, en aan Zijn koninkrijk zal geen einde zijn."

En op de bedenking van Maria dat Zij geen man bekende, antwoordde de Engel: "De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom ook, dat Heilige dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genoemd worden"

Onder de gehele rechtzinnige christenheid is er niemand die de letterlijke betekenis van dit laatste gedeelte van de boodschap van de Engel Gabriël in twijfel trekt.

En voor de waarachtig wedergeborenen onder de christenheid is het het diepste en grootste Goddelijke wonder, dat wonder van de vlekkeloze geboorte van Jezus Christus, Gods Zoon, onze Middelaar en Zaligmaker, door God de Heilige Geest uit de mens Maria.

Maar als het gaat over de letterlijke opvatting en betekenis van het Goddelijke Wonder van Jezus Christus, Gods Zoon, onze Koning zittende op de troon van Zijn vader David, dan stijgt zowel onder de dogmatisch rechtzinnige christenheid als onder de waarachtig wedergeborenen onder hen de verontwaardiging ten top over zulk een chiliastische ketterij, over zulk een vleselijke opvatting van de Schrift.

Wat is daarvan de wezenlijke en diepere oorzaak?

De eerste oorzaak is alweer de oude ingeroeste Augustiniaanse traditie: geen herstel van Israëel, dus ook niet van Davids troon, geen nog komend letterlijk Duizendjarig Vrederijk en dan zeker geen Christusregering op Davids troon. Over het laatste volgt hierna meer.

Deze traditie heeft dan ook alle verlangen en heimwee naar Christus' koningschap in deze tijdsbedeling in Christus' kerk en volk gedood en heeft het zwaartepunt zo gelegd in de heilsleer, dat u overal, voornamelijk waar een z.g.n. ontdekkende prediking wordt betracht het: "hoe word ik zalig" en vooral: "als ik het dan maar heb" de inslag van het geestelijke leven is.

Is dat dan niet goed? Maar zeer ten dele, want het hangt geheel af van wat u eigenlijk met "zalig, zijn" of "worden" bedoelt. Als u er mee bedoelt "als ik maar mag weten dat ik inde hemel kom", is het maar een armzalige begeerte met de hoogste mate van zelfbedoeling en met als heimelijke achtergrond om twee heren te kunnen blijven dienen en met uzelf als middelpunt.

Pas daar waar onze begeerte in hart en leven de Eer van God en van Zijnen Christus wordt en wijzelf als factor met alles wat het onze is (ook met onze lieve belevingen) weg mogen vallen, dat is zaligheid, en dat begint als het goed ligt hier in de tijd!

Deze stand van geestelijke rijpheid wordt weinig of niet meer aangetroffen onder het z.g.n. bevindelijke, volk. Al het andere, dat ook maar in het minste zweemt naar hemeljagen en rustzoeken is eigen bedoeling; daarin bedoelt men God niet en Christus niet, maar zichzelf.

Dat heeft zaligheid met behoud van ons eigen "Ik" ten doel, hoe schoon onze belijdenis, ondersteund door "bevindelijke dogmatiek" ook wezen mag.

Door de kennis van het onderscheid van deze twee geestelijke zaken, zal ook de waarde van Christus Koninklijk Ambt ons dierbaarder worden, zodat wij dat in het Woord Gods als een verborgen schat met tmeer liefde en ijver gaan naspeuren. Dan zal geen traditie, door welke grote figuur ons ook voorgepredikt, ons kunnen weerhouden om zelf Gods Woord ter hand te nemen om te onderzoeken, welke

schriftverklaring het meest Gode en Zijn Christus tot Eer en Heerlijkheid strekt en de Schrift voor ons tot een sluitend geheel doet worden.

De algemeen gangbare traditie maakt van Gods Woord wat de toekomstverwachting betreft een ijskast. Zo af en toe trekt wel eens een theoloog een of andere tot deze materie behorende schriftuurplaats uit de ijskast te voorschijn, om er een op zichzelf meer of minder indrukwekkende exegese uit te putten, echter altijd met zorgvuldige vermijding van de letterlijke in het totale verband pestende betekenis.

Zo hoorde ik kort geleden van een Doctor in de theologie, die een Bijbelbespreking over het boek Ezechiël zou gaan houden, dat hij bij de inleiding over de verdeling van het boek de Opmerking maakte, dat zijn cursisten zich maar niet moesten verdiepen in de betekenis en de strekking van het gedeelte daarvan dat begon bij Ezechiël 36 tot het einde. Zij moesten dat gehele gedeelte maar aan de theologen overlaten, zei de Doctor. Die zouden dan bij tijd en wijle wel een of andere plaats of gedeelte daaruit nemen en een verklaring of exegese daarover uitbrengen.

Welja, waarom ook niet! Zo heeft de Roomse kerk met de gehele Bijbel gedaan; die heeft ook twee kasten geleerd, geestelijken (theologen) en leken.

Christus zelf leerde het in een duidelijke vergelijkbare situatie precies andersom in Matth. 11: 25 en 26 en Lucas 10: 21; immers daar staat: Ik dank U Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verborgen hebt, en hebt ze den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzó is geweest het welbehagen voor U."

Daarom, geliefde lezer of lezeres, tracht het langs die weg te vinden, zoals ik ook heb mogen doen.

Ik hoop steeds die hoofdstukken vanaf Ezechiël 36 t.e.m. Ez. 48 alsnog te verwachten profetieën letterlijk te lezen, te verstaan en te geloven.

Evenzo letterlijk wens ik te lezen, te verstaan en te geloven de woorden van de Engel Gabriël tot Maria, toen hij haar de geboorte van Christus aankondigde n.l. "Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en God de Heere zal Hem de troon van zijn vader David geven. En Hij zal over het huis Jacobs koning zijn in der eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen einde zijn."

Die troon van Zijn vader David is niet de kerk van het Nieuwe Testament en is ook niet in geestelijk overdrachtelijke zin als zodanig met exegetische goochelarij om te toveren, evenmin ook om die troon. in het hiernamaals, dus in de eeuwigheidstoestand te plaatsen.

Daar is voor die troon noch in concrete, noch in geestelijk overdrachtelijke zin plaats, immers: "de hemel is Gods troon en de aarde de voetbank Zijner voeten."

"Die troon van David" is de Koninklijke heerschappij die Christus zal uitoefenen te Jeruzalem, in het herstelde rijk van Israël en van daaruit over al de volkeren der aarde in een vernieuwd Duizendjarig Vrederijk.

Dit laatste is een niet te verteren brok voor elk, die ook maar in de minste graad antipathie tegen het Jodendom koestert.

Natuurlijk moet het bovenstaande niet zo verstaan worden alsof Christus duizend jaren aaneen en bijna onafgebroken op de dan herstelde troon van David te Jeruzalem zal zitten om te regeren en te besturen. Ook niet in die zin alsof Christus gedurende die duizend jaren een geheel aards bestaan zal aannemen, even zoals dat in Zijn omwandeling bij Zijn eerste komst geweest is. Dat zou inderdaad een vleselijke voorstelling zijn van de in het Woord Gods bedoelde Christusregering.

Om daarvan een duidelijke en met de Schrift overeenstemmend beeld te verkrijgen, moeten we allereerst in aanmerking nemen, dat in dat Duizendjarig Vrederijk, dat is dus na die in Openbaring 20 beschreven *eerste opstanding, de in Christus ontslapen, maar dan opgestane heiligen mede met Christus regeren zullen.*

Heeft Christus niet zelf Zijn discipelen als loon beloofd in Matth. 19: 28 toen Petrus vroeg wat hen die alles verlaten hadden en Christus gevolgd waren, geworden zou:

"Voorwaar Ik zeg u, dat gij, die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte (d.w.z. de wedergeboorte van deze tijdsbedeling tot het D.J.-Vrederijk) wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op de troon Zijner heerlijkheid, dat gij óók zult zitten op twaalf tronen, oordelende (regerende) de twaalf geslachten Israëls."

Wanneer dus Christus zal zitten op de troon Zijner heerlijkheid, (dat is dus die troon van Zijn vader David in het nieuw herbouwde Jeruzalem), dan zullen deze eveneens opgestane discipelen met Hem mede regeren elk op zijn troon uitsluitend over het volk Israëel.

Voorts Openbaring 20 zag Johannes tronen en zij zaten daarop en het oordeel (de regering) werd hun gegeven. Dat waren de in Christus ontslapen en reeds eerder opgestane heiligen.

Dan zag Johannes, onderscheiden daarvan, de zielen dergenen die onthoofd waren om het Woord Gods; dat waren de martelaren uit de reeds eerder opgestane heiligen,

Voorts zag Johannes degenen die gedood waren omdat ze het beest en zijn beeld niet aanbeden hadden en daardoor het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand,

Deze laatsten waren dus de martelaren uit "de grote verdrukking" reeds genoemd in Openbaring 7: 9-17.

Had Christus niet Zelf door Johannes zowel aan de gemeente te Thyatira alsook aan die van Laodicéa en dus met hen aan alle christenen na hen dit voorzgd en beloofd?

Aan die van Thyatira Openbaring 2: 25-29: "Maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat Ik zal komen. En wie overwint en wie Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven over de heidenen en hij zal ze hoeden met een ijzeren staf; zij zullen als pottenbakkers vaten vermorzeld worden, gelijk ook Ik van Mijn Vader ontvangen heb.

En Ik zal hem de Morgenster geven. Wie oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt."

Aan die van Laodicéa. Openbaring 3: 21 en 22: "Wie overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten op Mijn troon, (als mederegeerders dus) gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn Vader op Zijn troon. "Wie oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt."

(Aan het eind van elk der zeven brieven staat in het meervoud "tot de gemeenten", wat er duidelijk op wijst dat de inhoud van elk dezer brieven bestemd was ook voor al de andere gemeenten, dus ook voor de gemeenten van alle tijden, ook voor ons).

Van bovengenoemde drie onderscheiden categorieën zag Johannes dat: "Zij leefden en heersten (dus ook weer regeerden) met Christus de duizend jaren.

De woorden "leefden en heersten" duiden er duidelijk dat wij door het woord "zielen" te verstaan hebben "personen", zoals dat in Gods Woord meer gebruikelijk is, evenals ook onder ons.

Tevens is het daarmee ook duidelijk dat die "eerste opstanding" geen geestelijke maar een lichamelijke opstanding is. ZIE VOORAL OOK NOOT OP BLADZ. 60.

U onderkent dus uit dit alles een Christusregering te samen met de 12 Apostelen, de in Christus ontslapen maar nu opgestane heiligen en de martelaren, als hun genadeloon.

Zullen er dan in dat D.J. Vrederijk geen regeringspersonen meer zijn, die een dadelijke regering uitoefenen?

Zeker wel! Leest u maar Ezechiël 46, waarin over de vorst, als een der groten, die dan in Israëel regeren zal, wordt gesproken en zoals dat' ook bij de andere volken zeker ook zijn zal. "Maar de heerschappij en de koninkrijken der wereld zijn dan geworden van onze Heere en van Zijn Christus, en Hij zal als Koning (over de gehele aarde) heersen in alle eeuwigheid." Openbaring 11: 15 en Zach. 14:9 "En de Heere

zal tot Koning over de ganse aarde zijn; te dien dage zal de Heere één zijn en Zijn Naam één."

De satan (met zijn satellieten) is nu duizend jaren gebonden en opgesloten in de verzegelde afgrond, zodat door hém geen aardse machten of topfiguren, in welke vorm ook, kunnen worden gebruikt om de toestand van vrede en rust gedurende die duizend jaren te verstoren.

Dan zal Christus zelf ter plaatse waar, ten tijde wanneer en in de omstandigheden waarbij Hij zelf zulks nodig zal keuren, Zijn bezoeken hier op aarde bij Zijn kinderen en Zijn, knechten gedurende die duizend jaren onderhouden. Verwondert u zich niet over deze voorstelling van dadelijke Christusregering met Zijn heiligen hier op aarde. Immers op dezelfde wijze heeft Christus Zich met Zijn verheerlijkt lichaam, tussen Zijn opstanding en hemelvaart veertig dagen lang telkenmale aan Zijn discipelen geopenbaard en de gemeenschap met hen onderhouden en zulks ook niet voortdurend, maar eveneens dan, wanneer Hij zulks nodig keurde.

Het bijzondere daarvan is, dat van Christus' verblijf gedurende die veertig dagen, wanneer Hij niet bij Zijn discipelen was, niets vermeld staat.

Zo was het ook met de vele opgestane heiligen, waarvan u leest in Matth. 27 52 en 53. Die zijn ook, bij de opening hunner graven, toen Jezus aan het kruis stierf en de aarde beefde, uit de graven uitgegaan na Zijn opstanding en kwamen in de heilige stad (Jeruzalem) en zijn aan velen verschenen."

Aan beide hebt u een voorbeeld van het verkeer dat Christus met de opgestane heiligen in het Duizendjarig Vrederijk met de aarde zullen onderhouden.

Een nog wat concreter voorbeeld van die gemeenschap van Christus met Zijn heiligen leest u in Openbaring 1: 10-20, waar de verheerlijkte Immanuël zich aan Johannes vertoont en hem een aardse opdracht komt te verstrekken.

Het is moeilijk voor ons, die in een van goddeloosheid en zonde doordrenkte, en door de satan geregeerde wereld leven, om van de heerlijkheid, de vrede en de rust van dat D.J. Vrederijk een voorstelling te maken, die de werkelijkheid enigermate benadert.

Laten we daarom naar Gods Woord luisteren, wat de Heere reeds daarvan door Zijn profeten in het O.T. ons heeft doen verkondigen, van de gerechtigheid, vrede en rust, die dan heersen zal, ook in het dierenrijk.

Jes. 65 ; 25: "De wolf en het lam zullen te samen weiden, en de leeuw zal stro eten als een rund, en stof zal de spijs der slang zijn; zij zullen geen leed doen noch verderven op Mijn ganse heilige berg, zegt de Heere." Evenzo ook Jes. 11: -10. De wolf zal met het lam verkeren, en de luipaard bij de geitenbok neerleggen, en het kalf en de jonge leeuw en het mestvee te samen, en een klein jongskene zal ze drijven. "De koe en de berin zullen te samen weiden, haar jongen zullen te samen neder- liggen, en de leeuw zal stro eten gelijk het rund. "En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder, en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van de basilisk. "Men zal nergens leed doen noch verderven op de ganse berg mijner heiligheid; want de aarde zal vol kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken.

Voorts: "Want het zal geschieden te dien dage, dat de heidenen naar de wortel van Isaï, die staan zal tot een banier der volkeren, zullen vragen, en zijn rust zal heerlijk zijn."

Zal er dan geen zonde meer zijn of gedaan worden?

Zeker wel. Want ondanks het gebonden zijn, dus onmachtig zijn van de satan om de mens in hart en leven tot zonde te verleiden, zal toch het hart van de gevallen mens tot zonde geneigd zijn en blijven in zijn aardse bestaan, ook in het D.J. Vrederijk.

Echter zowel door de binding van de satan, alsook door de zeer overvloedige werking van Gods Geest tot de kennis des Heeren in de harten der mensen (Jes. 11 ; 9b) zal

de verleiding tot zonde dermate verminderen, dat elke zonde als bovenmatig zondigende door God en in de samenleving zal worden aangemerkt.

Hierdoor zal, anders dan in deze tijdsbedeling, de zonde in de uitleving zeer beperkt zijn en tevens door een directe straf gevolgd worden.

Dat kunt u lezen in Zach. 14: 17 en 18: "En het zal geschieden, zo wie van de geslachten der aarde niet zal optrekken naar Jeruzalem (van jaar tot jaar) om te aanbidden de Koning, de Heere der heirscharen en om te vieren het feest der loofhutten, zo zal over hen geen regen wezen. En indien het geslacht der Egyptenaren, over welke de regen niet is, niet zal optrekken noch komen, zo zal de plaag over hen zijn, met welke de Heere die heidenen plagen zal, die niet optrekken zullen om te vieren het feest der loofhutten",

Ook in Jes. 65: 20 leest u dat een honderdjarige in het D.J. Vrederijk nog een jongeling zal zijn, doch dat een zondaar honderd jaar oud zijnde, dus degene die zijn zondige weg tot zijn honderdste jaar, hoewel nog jongeling zijnde, zal volhouden, vervloekt zal worden.

Zulks vanwege het versmiden van de volheid van Zaligheid, die er mede ook door een direct verkeer met Christus en de ruime werking van Gods Geest zijn zal. In deze tijdsbedeling, dus waarin wij nu leven, is het door Gods uiterste lankmoedigheid, zoals Salomo dat in Pred. 8: 11 heel kernachtig schreef: "Omdat niet terstond het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen."

Dat alles zal dus in het D.J. Vrederijk anders zijn. Allen, die niet waarlijk wedergeboren zijn, zullen zich, gezien het bovenstaande, eveneens zij het dan geveinsd aan Christus heerschappij onderwerpen, zowel volkeren als personen.

Uit bovenstaande is het tevens nogmaals duidelijk dat de Christus-regering zich over alle volkeren der aarde zal uitstrekken en dat deze gezegende regering vanuit het herstelde en gelovige Israël en Jeruzalem als godsdienstig middelpunt der aarde zal uitgaan.

Het zijn dus niet de Joden die de wereld regeren zullen, zoals inderdaad "de Joodse zelfverheffing" het nog tot op heden ziet en gelooft. *Maar het is Christus met al Zijn heiligen als theocratische wereldregering, die dat doen zullen, dus zoals ook het chiliasme het naar Gods Woord gelooft.*

Dat grote heil en die zaligheid zal vanuit Israël en Jeruzalem door alle moderne communicatiemiddelen over de gehele aarde uitgaan en bekend gemaakt worden. Daardoor zullen onder alle volken en alle steden velen tot bekering komen, met een hartelijke begeerte om de Heere te zoeken en te mogen ontmoeten te Jeruzalem bij de viering van "het feest der loofhutten" van jaar tot jaar, terwijl tevens het tot Christus bekeerde Joodse volk uit dien hoofde in hoog aanzien zal komen.

Dat kunt u lezen in Zach. 4: 20-23; "Alzo zegt de Heere der heirscharen: Nog zal het geschieden, dat de volken en de inwoners der ene stad zullen gaan tot de inwoners der andere zeggende: Laat ons vlijtig heengaan om te smeken het aangezicht des Heeren, en om de Heere der heirscharen te zoeken; ik zal óók heengaan." "Alzo zullen vele volken en machtige heidenen komen om de Heere der heirscharen te Jeruzalem te zoeken, en om het aangezicht des Heeren te smeken."

"Alzó zegt de Heere der heirscharen: Het zal in die dagen geschieden dat tien mannen uit allerlei tongen der heidenen grijpen zullen, ja de slip grijpen zullen van een Joodse man, zeggende: Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is."

Vrij algemeen stelt de traditie het voor alsof met deze "Joodse man" Christus wordt bedoeld, wat natuurlijk een grote misvatting is, die door de eigenlijke inhoud en strekking dezer tekst zelf weerlegd wordt, vooral met de laatste woorden: "want wij hebben' gehoord, dat God met ulieden is"; dát behoeft van Christus niet betuigt te worden en dan zeker niet in het meervoud "ulieden."

Ook Jesaja gewaagt van dat heil en die zaligheid vanuit Jeruzalem Jes. 2: 3 en 4 en Micha in hfd. 4: 2 en 3 met dezelfde woorden: "En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan naar de berg des Heeren, naar het huis van de God Jacobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en opdat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des Heeren woord uit Jeruzalem." "En Hij zal richten onder de heidenen en bestraffen vele volkeren; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden en hun spiesen tot sikkels; het ene volk zal tegen het andere volk geen zwaard opheffen en zij zullen geen oorlog meer leren."

Lees het, hoor het en geloof! Gode tot heerlijkheid!

Tot zover over de Christusregering in het Duizendjarig Vrederijk.

Nu kom ik tot mijn laatste twee punten n.l.

4e. Wat verstaan moet worden onder "de dag des Heeren", "de toekomst van onze Heere Jezus Christus", alsook. onder "de dag van Christus."

En in nauw verband daarmee,

5e. De opstanding, zowel der rechtvaardigen als der onrechtvaardigen.

15. DE DAG DES HEEREN

Aan het hiervoor beschreven nationaal en geestelijk herstel van Israël en aan de gezegende Christusregering en het Duizendjarig Vrederijk gaat een tijd van vreselijke gebeurtenissen vooraf, welke gebeurtenissen het best zijn weer te geven met het woord "Wereldgericht" en waarvan u de beschrijving kunt vinden in de hoofdstukken Openbaring 6 t.e.m. Openbaring 19; zie ook Jes. 24 en Jes. 26: 21.

Dit wereldgericht wordt omschreven in wat ik noemen wil, drie categorieën, en wel die onder de opening der zeven zegelen, die bij het blazen der zeven bazuinen en die onder het uitgieten der zeven fiolen of schalen van de toorn Gods, in welke laatste de toorn Gods is geëindigd (Openbaring 15: 1).

Dit wereldgericht en deze oordelen gaan over de antichrist en de gehele hem navolgende antichristelijke, God en Christus verwerpende wereld, welke oordelen de barensweeën zijn der "Wedergeboorte" van deze tijdsbedeling tot de komende gezegende Christusregering en het Duizendjarig Vrederijk.

Dat is die "Wedergeboorte" waarover ook Christus tot Zijn discipelen sprak in Mattheüs 19: 28, als Hij zegt: "Voorwaar Ik zeg u, dat gij die Mij gevolgd zijt, in de "wedergeboorte" wanneer de Zoon des mensen gezeten zal zijn op de troon Zijner heerlijkheid, dat gij óók zult zitten op twaalftronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls."

Zowel in het Oude- als in het Nieuwe Testament, als er gesproken wordt van "de dag des Heeren", wordt de tijd dezer oordelen, dezer barensweeën der wedergeboorte bedoeld.

Dat ook Israël haar deel van deze oordelen zal moeten Ondergaan, als laatste straffen over haar zonden en verwerpen van de Christus', de Messias, is vooral in Zacharia 13 en 14 te lezen, terwijl tevens ook de andere profeten Israël vele malen hebben gewaarschuwd voor het vreselijke van "de dag des Heeren", als die ook voor hen komen zou. Jes. 2: 12-22; "Want "de dag des Heeren" der heirscharen zal zijn tegen alle hovaardige en hoge, en tegen alle verhevene cederen van de Libanon, en tegen alle eiken van Basen; en tegen alle hoge bergen en tegen alle verheven heuvels." En elk der afgoden zal geheel en al vergaan. "Dan zullen zij in de spelonken der rotsstenen gaan en in de holen der aarde, vanwege de schrik des Heeren en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij zich opmaken zal om de aarde te verschrikken."

(Zie ook Openbaring 6: 14-17).

Jes. 13: 9-12: "Zie "de dag des Heeren" komt, gruwelijk met verbolgenheid en hittige toorn, om het land (Israël) te stellen tot verwoesting, en zijn zondaars daaruit te verdelgen." "Want de sterren des hemels en zijn gesternten zullen hun licht niet laten lichten; de zon zal verduisterd worden wanneer zij opgaan zal, en de maan zal haar licht niet laten schijnen." "Want Ik zal over de wereld de boosheid bezoeken, en over de goddelozen hun ongerechtigheid; en Ik zal de hoogmoed der vermetelen doen ophouden en de hovaardij der tirannen zal Ik vernederen." "Ik zal maken dat een man zeldzamer zal zijn dan dicht goud en een mens dan fijn goud van Ofir!."

Zie hiervoor ook Openbaring 6: 7 en 8, waar eerst het vierde deel der aardbewoners wordt gedood en Openbaring 9: 18 waar van de overgeblevenen nog eens het derde deel gedood wordt, wat te samen de helft der dan op aarde levende mensheid zal zijn; zulks nog afgezien van al degenen, die onder de overige oordelen zullen omkomen. "Daarom zal Ik de hemel beroeren, en de aarde zal bewogen worden van

hare plaats, vanwege de verbolgenheid des Heeren der heirscharen en vanwege de dag van Zijn hittige toorn." (Zie ook Openbaring 6: 14-17).

Jesaja 24: 19-23. "De aarde zal geheel en al verbroken worden, de aarde zal geheel en al vaneengescheurd worden, de aarde zal geheel om al bewogen werden." "De aarde zal geheel en al waggelen gelijk een dronkaard, en zij zal heen en weder bewogen worden gelijk een nachthut, en haar overtreding zal zwaar op haar zijn, en zij zal vallen en niet wederopstaan." "En het zal geschieden te dien dage, dat de Heere bezoeking doen zal over de heirscharen van de hoge in de hoogte, en over de koningen des aardbodems op de aardbodem." (zie Openbaring 16 ; 18-21 en Openbaring 19: 11-21). "En zij zullen samenvergaderd worden als in een put, en zij zullen opgesloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen weder bezocht worden." (zie ook Openbaring 20: 11-15). "En de maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de Heere der heirscharen op de berg Sions regeren zal en te Jeruzalem, en voor Zijn oudsten zal er heerlijkheid zijn." (Zie ook Openbaring 14: 1-5).

Speciaal voor Israël. Daniël 12: 1; "En te dier tijd zal Michael opstaan, die grote Vorst, die voor de kinderen van uw volk staat, als het zulk een tijd der benauwdheid zijn zal, als er niet geweest is sinds dat er een volk geweest is, tot op die tijd toe; (Matth. 24 ; 21) en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het Boek."

Zie ook verder hierover, ook voor Israël: Joël 2: 1-11; Joël 3: 12-15; Amos 5: 18-20; Obadja 1: 15-17; Zefanja 1: 14-18; Maleachi 4: 1.

In 1 Thess. 5: 2 en 3 schrijft Paulus daar eveneens over: "Want gij weet zelf zeer wel, dat "de dag des Heeren" alzó zal komen gelijk een dief in de nacht. Want wanneer zij zullen zeggen: het is vrede en zonder gevaar, dan zal een plotseling verderf hen overkomen."

Immers als die "vredemaker" op dat witte paard onder het eerste zegel (Openbaring 6: 1 en 2) de menselijk georganiseerde wereldvrede zal hebben gesticht, volgt direct daarop bij de opening van het tweede zegel (Openbaring 6: 3 en 4) het rode paard "en die daarop zat werd macht gegeven de vrede te nemen van de aarde." Dit laatste is tevens het plotselinge begin van "de dag des Heeren."

In 2 Thess. 2: 2 schrijft Paulus nogmaals daarover om de Thessalonicenzen gerust te stellen, toen zij door verkeerde voorlichting dat "de dag des Heeren" direct aanstaande was, verschrikt waren.

"Dat gij niet haastig bewogen wordt van verstand, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door zendbrief als door ons geschreven, alsof "de dag des Heeren" aanstaande was."

Het merkwaardige doet zich hierbij voor, dat "de dag des Heeren" in de Statenvertaling hier vertaald is met "de dag van Christus", terwijl de grondtaal duidelijk aangeeft "de dag des Heeren", wat natuurlijk een groot verschil maakt, zoals we nader zien zullen.

Met die "dag des Heeren" wordt dus overal op die bovengenoemde plaatsen bedoeld, de tijd waarin de Heere de antichrist en de goddeloosheid van de inwoners der aarde zal komen te bezoeken met Zijn oordelen.

Dat is dus nogmaals gezegd dat komende "wereldgericht" leidende tot die "wedergeboorte en tot de Christusregering en het D.J. Vrederijk.

"De dag des Heeren zal dus niet zoals dat algemeen nogal eens wordt voorgesteld het totale eindoordeel over deze wereld; dat eindoordeel volgt pas na het D.J. Vrederijk, zoals u dat kunt lezen in Openbaring 20: 11-15.

Die Christusregering én dát D.J. Vrederijk is dus ook niet het hoogtepunt van een succesrijk doorwerken van de Evangelieprediking in deze tijdsbedeling, zoals dat eveneens nogal eens wordt voorgesteld, hoofdzakelijk aan de hand van die gelijkenis

uit Matth. 13: 33 en Lucas 13: 21, meestal genoemd de gelijkenis van het zuurdeeg.

(1) In Matth. 13 spreekt Christus eerst over de gelijkenis van de zaaier, waarin het uitgestrooide zaad met zeer verschillend resultaat wordt voorgesteld.

Een gedeelte bij de weg bezaaid, wordt door de boze, voorgesteld als "de vogelen des hemels", weggerukt; het op steenachtige plaatsen bezaaide was wel opgaande, doch maar voor een tijd; in de doornen bezaaid werd het door zorgen en verleiding onvruchtbaar. Alles bij elkaar niet zulk een bemoedigende voorstelling van het resultaat van de Evangelieverkondiging op de akker der wereld.

Waar het in de goede aarde bezaaid is, daar draagt het vrucht; op de ene plaats honderdvoud, op de andere zestigvoud en op nog andere dertigvoud, dus ook met een zeer verschillend resultaat.

(2) Daarna volgt in Matth. 13: 24-30 de gelijkenis van het onkruid in de akker, door een boos mens (de duivel) gezaaid tussen het goede zaad, eveneens een niet te hoog stemmende voorstelling van het aanstaande koninkrijk der hemelen.

Vervolgens heeft de Heere de discipelen een andere gelijkenis voorgehouden n.l. het uiterst kleine mosterdzaad dat "tot een boom" werd, alzo dat de "vogelen des hemels" komen en nestelen in zijn takken.

Ja, inderdaad, heel gering zo is dat koninkrijk der hemelen begonnen en is nu tot een grote boom geworden, alzo dat alle vogelen des hemels, vogels van allerlei kleur en pluimage, (dat zijn dezelfde vogelen des hemels die in de eerste gelijkenis het zaad wegnemen) nu nestelen in zijn takken (let op dat woord "nestelen").

Door het invoeren van allerlei goddeloze en antichristelijke leringen en voorstellingen beroven zij vandaag die kerk van haar bloesem en vrucht.

Vele van die leringen en goddeloze theorieën zijn zelfs, zowel hier als in andere landen, doorgedrongen in de gelederen der z.g.n. Gereformeerde richtingen. Als u de bladen leest, die in getrouwheid van deze dingen ter waarschuwing nog verslag geven, rijzen u de haren te berge. Hoe men over God en over Christus en over Gods Woord durft schrijven in naam van de theologie en op grond van de moderne theologische opvattingen is werkelijk schrikbarend goddeloos.

Neen, u moet van die grote boom met die zich in haar takken nestelende vogelen des hemel, voorstellende hoe dat Koninkrijk der hemelen zich zal ontwikkelen, maar niet die verheven voorstelling maken, zoals men dat algemeen gewoon is om de inhoud van die gelijkenis die glans te geven. Christus zelf heeft toch duidelijk ook het tegenovergestelde voorzegd?

Lucas 18: 8b: "Doch de Zoon des mensen als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?"

(3) Evenzo is het tevens met de daarna volgende gelijkenis.

Daarin stelt Christus de ontwikkeling van dat Koninkrijk der hemelen voor, hoe een hoeveelheid zuurdesem, door een vrouw genomen en verborgen werd in driematen meel, totdat het geheel gezuurd was.

Ook de inhoud van deze gelijkenis heeft men de glans willen geven van het in het verborgen werkende Evangelie, totdat het de gehele wereld zal hebben doortrokken.

Die zuurdesem is dan het Evangelie, de drie maten meel de wereld, waarin het gebracht wordt en die vrouw is de kerk door wie dat Evangelie wordt verbreid.

Hoe men aan deze gelijkenis in rechtzinnige kringen ooit deze uitleg heeft kunnen geven, zal ieder, die niet maar botweg alle theologische voorlichting aanvaardt, altijd een raadsel zijn.

De oplossing van dit raadsel kan mogelijk wel zijn, omdat men het meer of minder klakkeloos van de Roomse kerkleer heeft overgenomen. Daar hoeft men altijd de eer en de glorie in al hun desbetreffende exegesen en dogma's van "haar-alleen-zaligmakende-kerk" als wereldinstituut op het oog gehad, in plaats van de eer van

God en van Zijn Christus.

Als men voor de verklaring van deze gelijkenis schrift met schrift vergelijkt, komt men tot juist de tegenovergestelde uitkomst.

Met die vrouw wordt inderdaad de kerk van het Nieuwe Testament bedoeld, maar niet die kerk in haar deugdzaamheid, maar in haar bedorven antichristelijke ontwikkeling, want die vrouw deed iets wat zij niet mocht doen.

In de traditionele verklaring van deze gelijkenis wordt er altijd van uitgegaan dat die vrouw met de daarin beschreven handeling een normale huishoudelijke taak verrichtte, n.l. deeg bereiden voor het bakken van de broodmaaltijden; waarbij dan de verklaring van de betekenis van de drie maten meel nimmer wordt ingevoerd.

Zo dit zijdelings wel wordt gedaan, wordt dit nimmer in overeenstemming met de eigenlijke betekenis daarvan in Gods Woord uitgelegd, maar geheel in willekeurige zin. Deed men dat geheel in overeenstemming met wat Gods Woord daarvan zegt, dan kwam men, ik herhaal het, automatisch tot een geheel tegenovergestelde verklaring.²

Om van deze gelijkenis dan ook een duidelijk beeld te verkrijgen, moeten we allereerst *de betekenis van die drie maten meel* naar Gods Woord goed onderscheiden, want dat is sterk bepalend voor de juiste bedoeling van deze gelijkenis. Die hoeveelheid van drie maten meel heeft Christus in deze gelijkenis niet zomaar willekeurig genoemd, zoals niets in Gods Woord zomaar willekeurig is.

Die drie maten moet is de hoeveelheid meel bestemd voor een persoonlijk spijsoffer om te offeren op het altaar des Heeren.

Dat kunt u lezen in Richteren 6: 19 waar Gideon de Engel Gods een geitenbokje bereidde en ongezuurde koeken van een efa, dat is drie maten meel.

Ook in Samuel 1: 24 leest u dat Hanna Samuel te. Silo bracht met drie varren als brandoffer en een efa meel, (dat is weer drie maten) als spijsoffer en een fles wijn.

Ook kunt u dat herhaald vinden in Ezechiël 45: 24, waar voor de spijsoffers in de toekomst in de nieuwe tempel geschreven staat, dat de vorst als persoonlijk spijsoffer bereiden zal een efa bij een var en een efa bij een ram en een hin olie bij een efa (dat zijn weer die drie maten meel).

Nogmaals vindt u dat herhaald in Ezechiël 46: 5 en 11 en alles zonder zuurdesem (vers 21),

Met die drie maten meel, die de vrouw in de gelijkenis nam bedoelde Christus dus kennelijk de hoeveelheid meel bestemd voor bereiding van een spijsoffer. In een spijsoffer mocht nimmer zuurdeeg worden gemengd zoals u ook lezen kunt in Leviticus 2:1. "Geen spijsoffer dat gij den Heere zult offeren, zal met desem gemaakt worden; want van geen zuurdesem en van geen honing zult gijlieden des Heere vuuroffer aansteken." Het was zelfs zo, dat in de zeven dagen van het Pascha, wanneer uitsluitend ongezuurd brood bereid en gegeten moest worden, geen zuurdesem in het gehele gebied noch in enig huis aanwezig mocht zijn. Ex. 13

Dat er geen zuurdesem in de spijsoffers mocht komen was dus ook de schare tot wie Christus de gelijkenis sprak evenals ook Zijn discipelen, als wetsgetrouwe Joden, zeker bekend, zodat die gelijkenis en haar strekking bij hen wel anders zal zijn aangekomen, dan zoals de theologen algemeen hem ons nu verklaren.

De reden waarom geen zuurdeeg in het spijsoffer mocht worden gemengd was, omdat zuurdeeg bedorven of verzuurd deeg is en daarom het symbool van de zonde, van de oude mens, van valse leringen en van huichelarij en geveinsdheid. Dat kunt u zonder enige uitzondering geheel Gods Woord door lezen, zowel in het Oude- als in het Nieuwe Testament. Christus zelf gebruikt het nimmer in een andere

² [C. Vitranga verklaart deze gelijkenis in een goede en een kwade zin, met beroep op tal van theologen. Joh. 'd Outreïn becommentarieert dit, dat Jezus opzettelijk de mening heeft verborgen om voor beide uitleg een Schriftuurlijke betekenis toe te laten. Red. G.]

betekenis evenmin als ook Paulus in zijn brieven. Zie hiervoor Matt. 16: 11 en 12; Markus 8: 15; Luc. 12: 1b en 1 Kor. 5: 7 en 8.

Wat die vrouw deed was dus in de Mozaïsche wetgeving door God streng verboden. Uit de woorden in de gelijkenis gebruikt, blijkt ook nog, dat ze het stiekem deed, immers er staat dat zij het zuurdeeg verborg in de drie maten meel. In de Nieuwe Vertaling staat wel dat ze het er in deed, doch deze vertaling is fout; in de Statenvertaling staat het overeenkomstig de grondtaal vertaald met: "ze verborg het."

Bovendien, die vrouw vermengde het zuurdeeg dus niet, maar ze "verborg" het in de drie maten meel en daar zuurdeeg verzuurd deeg is, verzuurde de gehele hoeveelheid, want staat er: "Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem, welke een vrouw nam en verborg het in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was." Die drie maten meel waren dus geheel verzuurd.

Deze vrouw stelt dus de uiterlijke kerk voor, die in het koninkrijk der hemelen, dat de uiterlijke openbaring van het christendom is, allerlei zondige gebruiken, leringen en praktijken invoert en/of toelaat. Het heimelijk of meer openbaar inbrengen van het zuurdeeg van Farizeïsme, Sadduceïsme, Herodianisme en het toelaten van allerlei wereldse en met de vreze Gods en Gods Woord strijdige leringen, is de oorzaak van de verwording tot een totaal valse kerk.

Deze valse kerk is een stelsel van kerken, waarin de vermenging van allerlei valse leringen wordt geduld, een instituut waarin alles wordt verenigd, zowel vanuit het protestantisme (de Wereldraad van kerken) alsook die van de Rooms-katholieke, de Grieks, Oosters- en Russisch-Ortodoxe kerken en verder alles wat maar aanpast aan de grootste gemene deler, die de grondslag van dat stelsel is.

Deze kerk kunt u terugvinden in Openbaring 17 als de grote hoer, die daar zit op vele wateren", Openbaring 17: 5; "En op haar voorhoofd was een naam geschreven, namelijk Verborgenschap, het grote Babylon dé moeder der hoerijen en der gruwelen der aarde."

Dat is dus niet alleen de *Rooms-katholieke kerk*, waarmee men deze hoer uit Openbaring 17 algemeen wil vereenzelvigen, doch de totaliteit van alle door bedorven leringen vervalste kerken te samen, waarin de Rooms-katholieke kerk de hoofdleiding zal hebben, én dat alles langs de weg van die hooggeroemde oecumene zal tot stand komen.

Deze oecumene zal door wereldorganisatie zulk een vlucht nemen, dat de tien koningen van de tien democratieën der naaste toekomst, te samen en in vereniging met dat scharlakenrode beest (de antichrist) een bondgenootschap van kerkelijk-politieke samenwerking zullen sluiten, om te samen tegen het Lam te strijden (zie ook Openbaring 13).

Die strijd tegen het Lam vormt de tijd van "de grote verdrukking" die over de gehele wereld onder de antichrist komen zal. De overwinning zal echter aan het Lam zijn en aan die met Hem zijn, de geroepenen en de uitverkorenen en de gelovigen (Openbaring 17: 14).

De aanmatigende houding en de valse praktijken van de hoer zullen voordien echter uiteindelijk de haat van de tien koningen of democratieën dermate opwekken, dat ze haar woest en naakt zullen maken en haar vlees zullen eten.

Dat zal haar loon zijn, waarmee haar liefhebbers haar door Gods bestel op haar beurt zullen uitbetalen voor het vergieten van het bloed der heiligen, waarvan die hoer dronken was.

(4) De vierde gelijkenis, die Christus tot de schare in het bijzijn van Zijn discipelen sprak, was kennelijk evenals de vorige drie om een voorstelling te geven hoe het koninkrijk der hemelen zich in de nabije en verdere toekomst zou ontwikkelen.

Als nu wij, die aan de einden der eeuwen gekomen zijn, lettende op de tekenen der

tijden, zowel in de kerken als in de wereld, maar vooral in de kerkelijke sector, om ons heen zien, dan kunnen we eerlijkheidshalve niet anders constateren dan dat "het Koninkrijk der hemelen" na een voortgang van bijna 20 eeuwen het beeld vertoont geheel overeenkomstig de bovenbeschreven verklaring der gelijkenissen van mostaardzaad en zuurdeeg.

De ontwikkeling van alle oecumenische activiteiten wijzen duidelijk in de richting van de grote hoer op het scharlakenrode beest.

Daar deze gelijkenissen alle tevens een profetische strekking hebben en de historie in haar ontwikkeling de eerste en voornaamste verklaring van de profetieën in haar vervuiling is, heeft deze historie de algemeen gangbare verklaring van deze gelijkenissen reeds lang achterhaald.

Nogmaals, Christus zelf heeft het ook anders voorzegd toen Hij in vragende vorm Luc. 18: 8b zeide: *"Doch de Zoon des mensen als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?"*.

Christus heeft deze gelijkenissen tot Zijn discipelen gesproken, opdat ze straks een niet al te optimistische voorstelling zouden hebben van het resultaat van hun opdracht en zending, opdat ze niet ontmoedigd zouden worden.

Staan ze er dan tevens ook niet voor ons opdat ook wij aan het einde der eeuwen niet ontsteld of ontmoedigd zouden worden als wij de ontwikkeling van het koninkrijk der hemelen, zowel in de historie als in onze dagen, zouden zien verworden tot een bedorven kerkelijk en wereldlijk instituut, alleen met vorm doch zonder wezen?

Ik heb bij deze gelijkenissen wat uitvoerig stilgestaan, omdat daarin de ontwikkeling van de Christelijke kerken als uiterlijke openbaring van het Koninkrijk der hemelen zo duidelijk profetisch wordt voorgesteld, om ten slotte te zien dat ze, als gevolg van haar zedelijk en godsdienstig bederf te samen met de wereld rijp worden voor de oordelen van "de dag des Heeren."

Van deze "dag des Heeren" leest u in het Nieuwe Testament op de volgende plaatsen: Hand. 2: 20; 1 Thess. 5: 2; 2 Thess. 2: 2; 2 Petr. 3: 10 in 2 Petrus 3: 12 staat deze dag genoemd als "de toekomst van de dag Gods."

16. DE TOEKOMST VAN ONZE HEERE JEZUS CHRISTUS

In het Nieuwe Testament wordt naast de aanduiding van "de dag des Heeren" ook gesproken over "de toekomst van onze Heere Jezus Christus" en van "de dag van Christus."

Deze drie aanduidingen staan uiteraard in nauw verband tot elkaar, doch hebben niet dezelfde betekenis.

In de algemeen gangbare opvatting over de toekomstverwachting worden ze met elkaar vereenzelvigd als zijnde de dag van Christus' wederkomst en het eindoordeel over levenden en doden.

We hebben hiervóór gezien hoe in Gods Woord zonder enige uitzondering met "de dag des Heeren" de tijd van Gods oordelen en gericht en voor een afvallige kerk en een goddeloze wereld wordt aangeduid.

Met "de toekomst van onze Heere Jezus Christus" wordt echter altijd bedoeld de dag van de uiterlijke aanvaarding van Christus' koninklijk Ambt bij Zijn tweede komst, tevens de tijd van de Manifestatie van Zijn koninklijke Majesteit en Heerlijkheid voor Zijn Gemeente en voor Israël.

Deze woorden "de toekomst van onze Heere Jezus Christus" ook wel "de toekomst van Christus", worden door de Apostelen altijd gebruikt tot vertroosting en versterking der gemeenten, zowel van hun geloof als tot hun heiligmaking, zoals u op de volgende plaatsen kunt lezen, wat ik u ten zeerste aanbeveel te doen. 1 Cor. 15 ; 23; 1 Thess. 2: 19; 3 ; 13; 4: 15; 5: 23; 2 Thess. 2: 1 en 2: 8; Jac. 5: 7 en 8; 2 Petrus 1: 16; 3: 4; 1 Joh. 2: 28.

Waar Christus in Mattheüs 24: 27, 37 en 38 spreekt over "de toekomst van de Zoon des mensen" en in Luc. 17: 24, 26 en 30 over "de dag van de Zoon des mensen" bedoelt Hij, zoals uit het verband op die plaatsen duidelijk is, eveneens "de dag des Heeren", dus de dag van Gods oordelen en gericht over de volkeren en op die plaatsen juist en vooral over Israël.

Hierin spreekt Christus over Zichzelf en Zijn richterlijke gestalte als Heerser. Deze benaming "Zoon des mensen" die Hij hier voor Zichzelf gebruikt, ontleent Hij aan Daniel 7: 13 en 14: "Voorts zag ik in de nachtgezichten en zie, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen Zoon; en Hij kwam tot de Oude van Dagen, en zij deden Hem voor Dien naderen." "En Hem werd gegeven heerschappij en eer en het Koningschap, dat Hem alle volkeren, natiën en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet vergaan zal, en Zijn Koningschap zal niet verdorven worden."

Deze benaming vindt u ook weer terug in Zijn verschijning aan Johannes in Openbaring 1: 1: 13. "En in het midden van de zeven kandelaars Een "de Zoon des mensen" gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met een gouden gordel," enz.

De tijd van de toekomst van de Heere Jezus Christus "beslaat dezelfde" periode als die van "de dag des Heeren."

De toekomst van de Heere Jezus Christus ziet u echter telkenmale uitgebeeld als de keerzijde van "de dag des Heeren", eveneens in Openbaring 6 t.e.m. Openbaring 19. Allereerst ziet u in Openbaring 6 Christus als het Lam dat geslacht is, als alleen rechthebbende om de zeven zegelen van het boek van Gods raadsbesluit te openen, waarna de oordelen en gericht van "de dag des Heeren" zich op aarde ontwikkelen. Vervolgens ziet u het Lam in Openbaring 14, staande op de berg Sion en met Hem de honderd vier en veertig duizend uit Openbaring 7, hebbende de Naam Zijns Vaders aan hun voorhoofden.

Dan in Openbaring 19 leest u het zegelied ener grote schare in de hemel over Babels val en een stem van een grote schare en als een stem velen wateren en als een stem van sterke donderslagen zingende het Hallelujah op de Koninklijke heerschappij van de Almachtige God en op de bruiloft van het Lam en Zijn vrouw de

Gemeente.

Daarna nog als sluitstuk van deze toekomst van de Heere Jezus Christus in Openbaring 19: 11-16 de uiteindelijke totale overwinning van het Lam in de ondergang en volkomen nederlaag van do antichrist en de valse profeet met hun totale aanhang van koningen en volkeren.

"En ik zag de hemel geopend; en zie, een wit paard, en die daarop zat was genaamd Getrouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid." "En Zijn ogen waren als een vuurvlam en op Zijn hoofd waren vele Koninklijke hoeden; en Hij had een naam geschreven die niemand wist dan Hijzelf." "En Hij was bekleed met een kleet, dat met bloed geverfd was; en Zijn naam wordt genaamd het Woord Gods." "En de heirlegers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn linnen." "En uit Zijn mond ging een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenen slaan zou." "En Hij zal ze hoeden met een ijzeren roede; en Hij treedt de wijnpersbak des toorns en der gramschap des Almachtigen Gods." "En Hij heeft op Zijn kleet en op Zijn dij deze Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren."

In het geheel van Openbaring 19 lossen de overwinning, en de glorie van "Christus toekomst", en de oordelen en gerichtten van de "dag des Heeren" zich op in de Koninklijke heerschappij van Christus in het Duizendjarig Vrederijk.

We hebben nu uit Gods Woord gezien wat met "de dag "des Heeren" bedoeld wordt en wat die behelst, eveneens wat, in nauw verband daarmee "de toekomst van onze Heere Jezus Christus" ons te zeggen heeft.

Nu moeten we, verder in hetzelfde verband, en eveneens nauw met elkaar vervlochten, nog zien wat de eigenlijke betekenis is van "de dag van Christus", waarmee ik dan tevens tot mijn 5^e punt kom, de opstanding der rechtvaardigen zowel als der onrechtvaardigen.

17. TWEE AFZONDERLIJKE OPSTANDINGEN

In Daniel 12: 2 staat: "En velen van degenen, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwige leven, en genen tot versmaadheden en tot eeuwig afgrijzen."

Als we deze tekst, waarin bedoeld wordt op de opstanding der doden, zo oppervlakkig lezen, zouden we allereerst tot de gedachte kunnen komen door dat woordje "velen", dat er buiten die velen, die opstaan zullen, anderen zullen zijn die nimmer zouden ontwaken en opstaan.

Dat moet natuurlijk anders gelezen worden en wel: "**De velen**", dat wil dus zeggen allen, die in het stof der aarde slapen zullen ontwaken."

De verdere lezing van deze tekst wekt de indruk, dat zowel die ten eeuwigen leven, als die tot versmaadheden en eeuwig afgrijzen, op dezelfde tijd zouden ontwaken, dus tegelijk zouden opstaan. Dat zou men ook kunnen opmaken uit de woorden, die Jezus sprak tot de Joden Joh. 5: 23 en 29: "Verwondert u daar niet over, want de ure komt in welke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens; en die het kwade gedaan hebben tot de opstanding des oordeels."

Paulus, in zijn verantwoording voor Felix in Handelingen 14: 15 zeide: "Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelf verwachten, dat er een opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en onrechtvaardigen."

Ook deze laatste plaats wekt de indruk van één gelijktijdige opstanding der doden, zowel van rechtvaardigen als van goddelozen.

Straks hierover een nadere vergelijking met het volgende.

Wij hebben hiervoor gezien, dat in Openbaring 20: 4 en 5 door Johannes een korte omschrijving wordt gegeven van "de eerste opstanding" en dat deze opstanding omvatte alle de in Christus ontslapen heiligen, dan allen die gedood waren om het getuigenis van Jezus en ook degenen die het beest en zijn beeld niet aanbeden hadden.

Tevens zagen wij, dat daar niet een "geestelijke" opstanding bedoeld kan zijn, want er staat duidelijk "en zij leefden en heersten als Koningen met Christus de duizend jaren. Zie hiervoor ook de noot op bladzij x.

Nogmaals zij gezegd, omdat daar tevens het woord "zielen" gebruikt wordt, maakt dat deze opstanding niet tot een "geestelijke" opstanding, daar hier met zielen personen bedoeld worden, zoals op vele plaatsen in Gods Woord, en zoals ook in onze schrijf- en spreektaal gebruikelijk is.

Heel duidelijk leest u dat in Hand. 2: 41: "Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op die dag aan hen toegevoegd omtrent drie duizend "zielen."

Voorts wordt in vers 6 van allen, die deel hebben in deze eerste opstanding gezegd: "Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft "de tweede dood" geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem (in een zelfde opstandings-lichaam) als koningen heersen duizend jaren.

De "tweede dood" vindt u beschreven in Openbaring 20: 11-15, het oordeel voor de grote witte troon over diegenen, die als goddelozen en als naam-christenen tot dan toe in hun graven gebleven zijn, en dan opstaan zullen en degenen, die op dat tijdstip nog in leven zullen zijn.

Zullen er na de voornoemde "eerste opstanding" in het D.J. Vrederijk ook nog mensen sterven?

Zeer zeker, want hoewel de leeftijden der mensen zeer hoog zullen zijn, (Jes. 65: 20-22) zal de dood nog heersen, want de zonde is nog niet van de aarde weggenomen.

Er sterven in dat D.J. Vrederijk zowel onrechtvaardigen als rechtvaardigen.

Deze laatsten echter, daar hun namen geschreven zijn in het boek des levens, zullen bij deze hier beschreven opstanding niet in het oordeel komen voor de grote witte troon.

Dat zullen alleen degenen zijn welker namen niet geschreven zijn in het boek des levens; die zullen allen geoordeeld worden uit hetgeen in de boeken geschreven is naar hun werken. "En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs." Dit is "de tweede dood." Schrift met Schrift-vergelijkende, zal het u duidelijk zijn, dat de hiervoor genoemde plaatsen over de opstanding der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen (Dan. 12: 2; Joh. 5: 28 en 29 en Hand. 14: 15), geen bewijskracht hebben voor een totale opstanding van beide categorieën op hetzelfde tijdstip.

Zij bevatten alleen bewijskracht naar Gods Woord tegenover degenen, die een opstanding der doden loochenen, zoals in Christus' dagen de Sadduceeën (de vrijzinnigen) tegen wie Christus ook die woorden sprak.

Dan hebben ze ook bewijskracht tegenover degenen, die alleen de opstanding der rechtvaardigen belijden en niet der onrechtvaardigen, zoals reeds in Paulus' dagen een nieuwe partij onder de Farizeeën.

Ook in later tijd is deze opvatting onder de Joden weer sterk verbreid o.a. door de bekende David Kimchi (+ 1200). Deze opvatting wordt onder de hedendaagse religieuze Joden vrij algemeen beleden en geleerd.

Ook is deze gedachte van alleen een opstanding der rechtvaardigen altijd onder secten en stromingen zeer geliefd geweest, welke gedachte alleen maar schade kan doen aan het beteugelen der goddeloosheid.

Door een en ander zal het u duidelijk zijn, dat in Gods Woord wel degelijk over twee

wezenlijke opstandingen gesproken wordt.

Degenen, die de gangbare Augustiniaanse traditie zijn toegedaan, dat het D.J. Vrederijk begonnen is bij Constantijn de Grote of eerder, en dat dit dus niet letterlijk maar geestelijk functionerend in de voorbije tijd moet gezien worden, zijn daardoor tevens genoodzaakt ook de in Openbaring 20 beschreven "eerste opstanding" als een geestelijke opstanding, een opstanding uit de doodstaat der zonde, te verklaren omdat ze anders in conflict komen met hun eigen traditie. Immers vóór of bij de hemelvaart van Christus, of vóór Constantijn de Grote heeft geen wezenlijke opstanding; der in Christus ontslapenen of der martelaren plaats gehad, zodat een letterlijke opvatting niet in hun traditie past.

Voorts worden zij, door de duizend jaren een geestelijke strekking te geven, tevens verplicht, daar sedert de door hen bepaalde begintijd reeds bijna 2000 jaren verlopen zijn, dat getal duizend als symbolisch, dus voor een onbepaalde tijdruimte te verklaren.

Nogmaals, met welk recht zij dit doen, blijft voor mij en voor elk die nog gelooft, dat God bedoelt wat Hij ons zegt een raadsel en tevens een theologische inconsequentie. Daaruit volgt een nieuwe inconsequentie n.l. dat ze de "eerste opstanding" in Openbaring 20: 4b als een geestelijke opstanding bestempelen, maar de opstanding in Openbaring 20: 11-15 als een wezenlijke en letterlijke opstanding, eindigende in de "tweede dood."

Men moet ook dat weer doen om de conclusie te staven van een totale en algehele opstanding van rechtvaardigen en goddelozen.

Nogmaals, Gereformeerde Schriftkritiek met behulp van theologisch en exegetisch gegoochel om een eenmaal ingeroeste traditie te staven, welke traditie tegelijk de dood in de pot is voor de, geestelijke stand der Christenheid, waardoor deze t.o.v. de komst van de Bruidegom volkomen het beeld vertoont van de slapende maagden uit de gelijkenis in Matth. 25.

Met de "eerste opstanding" wordt dus een wezenlijke en letterlijke opstanding bedoeld, waarvan ook Paulus op verschillende plaatsen in zijn brieven ons een duidelijk beeld geeft. ZIE VOORAL OOK NOOT OP BLADZ. 60.

Op die plaatsen waar Paulus in zijn brieven over de opstanding spreekt, doet hij dat, om de gemeenten gerust te stellen tegenover onruststokers, die door valse voorspiegelingen of verkeerde leringen hen in de war hadden gebracht.

Uit al die plaatsen blijkt duidelijk, dat Paulus alleen spreekt over de opstanding der in Christus' ontslapenen en/of over de opname der dan nog levende gelovigen.

Nimmer spreekt Paulus over de opstanding der goddelozen. Wel spreekt hij in 1 Thess. 5: 1-3 over het plotselinge verderf van "de dag des Heeren" die over hen komen zal, dat zijn dus, zoals we hiervoor zagen, de oordelen en gerichtten beschreven in Openbaring 6 t.e.m. Openbaring 19.

Ook in 2 Thess. 1: 6-10 schrijft hij nadrukkelijk in verband met Openbaring 19: 11-20 over de eindfase van "de dag des Heeren" die over hen komt, eveneens tot troost en sterkte der Gemeente.

"Alzo het recht is bij God, verdrukking te vergelden, dengenen die u verdrukten, en u die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de openbaring des Heeren Jezus van de hemel met de Engelen Zijner kracht, met vlamvend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn; welke zullen tot straf lijden het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte, wanneer Hij zal gekomen zijn om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en wonderbaar te worden in allen die geloven; aangezien ons getuigenis onder u is geloofd geworden op die dag."

Dat Paulus in zijn brieven, in verband met de opstanding en opname der gelovigen, nimmer over de opstanding der goddelozen Schrijft, vindt kennelijk zijn oorzaak in het feit, dat Paulus eveneens overtuigd was van een niet gelijktijdige opstanding der rechtvaardigen en onrechtvaardigen, een en ander wat uit de desbetreffende plaatsen ook is op te maken.

Dat is ook geheel overeenkomstig met wat Christus zelf daaromtrent gesproken heeft in Matt. 24: 40-42 en in Lucas 18: 34-36, welke uitspraken Paulus stellig ook kende.

Als Christus daar eerst in vergelijking met de dagen van Noach en Lot een beeld gegeven heeft hoe zorgeloos ook de wereld in de toekomst van de Zoon des mensen zal zijn en hoe, evenals toen een plotseling oordeel deze zorgeloze kerk en wereld zal treffen, komt Hij tevens te openbaren, hoe op die dag, als Hij geopenbaard zal worden, de opname der nog levende gelovigen zal plaats hebben om hen, evenals toen Henoch, Noach en Lot, aan dat verderf te onttrekken.

Immers Hij zegt daarover in Matt. 24: 40-42: "Als dan zullen er twee op de akker zijn, de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden." "Er zullen twee vrouwen malen in de molen; de éne zal aangenomen en de andere zal verlaten worden."

Hij voegt daar waarschuwend voor u en mij bij:

"Waakt dan want gij weet niet in welke ure uw Heere komen zal."

Zal dat in een weg van wedergeboorte en heiligmaking ook uw en mijn Heere zijn? Immers, "zonder wedergeboorte en heiligmaking zal niemand God zien."

Voorts Lucas 18: 34-36 zegt Christus: "Ik zeg u, in die nacht zullen twee op één bed zijn; de één zal aangenomen én de ander zal verlaten worden." "Twee vrouwen zullen te samen malen; de ene zal aangenomen en de andere zal verlaten worden." "Twee zullen op de akker zijn; de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden."

Uit het gehele verband is het duidelijk, dat dit plotseling zal gebeuren, terwijl de gehele samenleving in kerk en wereld haar normale loop zal hebben en niets er op wijzen zal, dat deze scheiding aanstaande is. Het zal een tijd van zondige zorgeloosheid zijn in kerk en wereld, een tijd van materialisme en wellustigheden des levens.

Degenen, die aangenomen worden zullen dan plotseling uit de gemeenschap verdwijnen, terwijl degenen die verlaten worden, achter zullen blijven om het gericht en de oordelen van "de dag des Heeren" te ondergaan. Dat ogenblik, die dag dat die scheiding zal plaats hebben is "de dag van Christus."

Degenen die "aangenomen" worden, dus de dan levende gelovigen zullen de Heere toegevoerd worden in de lucht, als de stem van de Aartsengel en de bazuin Gods zal gehoord worden, waarvan Paulus spreekt in 1 Thess. 4: 15.

Ik zei hiervoor, dat de beschrijving van Christus in Matth. 24: 37-41 ongetwijfeld ook Paulus bekend was, behalve dat de Heere hem boven dat nog nadere openbaringen omtrent die "dag van Christus" heeft gedaan, zoals u kunt lezen in 1 Cor. 15: 51 en 52, welke plaats duidelijk in verband staat tot bovenstaand Schriftgedeelte uit Matth. 24 en Lukas 18.

Paulus schrijft daar: "Zie, ik zeg u een verborgenheid; wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal klinken; en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden."

Dat is dus op "de dag van Christus."

Die verborgenheid bestond daarin, dat Paulus hier door Gods Geest komt te openbaren, dat de gelovigen van alle tijden onverderfelijk dus tot heerlijkheid op-

gewekt zouden worden en tegelijk met de dan nog levende gelovigen tot Christus zullen worden opgenomen.

Immers, als u het in het gehele verband leest, spreekt Paulus uitsluitend tot onderwijs en troost der gemeente van Korinthe, alsmede naar ik hoop ook voor u en mij.

Datzelfde leest u ook weer in 1 Thess. 4: 14-18.

Daar komt Paulus de Thessalonicenzen te vertroosten en te onderwijzen tegenover de valse voorspiegelingen en leringen dergenen, die hen hadden verontrust. Onder die eerste christenen leefde de verwachting van Christus wederkomst heel sterk; het was onder alle verdrukking en vervolging hen tot hoop en sterkte. Die hoop en sterkte hield mede ook in, dat zij met hun gestorven vrienden en verwanten bij Christus a.s. wederkomst weer herenigd zouden worden.

Die valse voorspiegelingen en leringen bestonden daarin, zoals ook uit het gehele verband duidelijk is, dat dwaalleraren hen hadden verteld, dat hun in Christus ontslapen vrienden en verwanten niet bij Christus komst zonden opstaan, doch dat alleen zij, als dan nog levenden, Christus zouden toegevoerd worden in de lucht. Die in Christus ontslapen vrienden en verwanten zouden dan pas opstaan aan het einde der dagen.

Dit had hen blijkbaar zeer geschokt, waarom Paulus hen dan ook beter kwam te onderwijzen en tevens te vertroosten met die woorden uit 1 Thess. 4: 14-18: "Want indien wij geloven dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzō zal ook God degenen, die ontslapen zijn, in Jezus wederbrengen met Hem." "Want dat zeggen wij u door het Woord des Heeren, dat wij die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorgaan degenen, die ontslapen zijn. Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem van de Aartsengel en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel, en die in Christus gestorven zijn zullen eerst opstaan; daarna wij die levend overgebleven zijn; zullen te samen met hen opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wil altijd met de Heere wezen."

"Zo dan, vertroost elkander met deze woorden."

Laten ook wij in datzelfde voetspoor elkander daarmede vertroosten en versterken, tenzij u, in tegenstelling tot die eerste christenen, voor deze zaken ongevoelig zijt.

Paulus rept hierbij met geen woord of ook maar met enige toespeling op een gelijktijdige opstanding tevens met de goddelozen, noch op een eindoordeel met de schapen aan Christus' rechterhand en de bokken aan Zijn linkerhand, zoals de gangbare traditie dat voorstelt.

Die woorden uit Matt. 25: 31 - 33 past men ook altijd toe op het eindoordeel voor de grote witte troon (Openbaring 20: 11), terwijl daar bedoeld wordt het oordeel over de volkeren bij Christus' komst met grote kracht en heerlijkheid, als beschreven in Openbaring 19: 11 t.e.m. Openbaring 20: 6, aan het eind van "de dag des Heeren." Wanneer Paulus dan ook die woorden van onderwijs en troost voor de gemeenten geschreven heeft, waarin hij herhaaldelijk het woordje wil gebruikt, gaat hij er toe over om hen nogmaals, zoals hij, blijkende uit de navolgende woorden reeds eerder deed, hen nogmaals te wijzen op het lot, dergenen, die dan in kerk en wereld in zorgeloosheid voortleven, dus dergenen die volgens Christus' woorden tot de achtergelatenen, die "verlaten" zullen worden, behoren.

1 Thess. 5: 1 schrijft Paulus daarover: "Maar van de tijden en de gelegenheden broeders, hebt gij niet van node dat men u schrijve." Daar wisten ze dus alles van; eveneens wisten ze zeer wel, "dat de dag des Heeren" alzo zal komen als een dief in de nacht." "Want wanneer zij (dat zijn dus zij die "verlaten" zullen worden) zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar.= dan zal een plotseling verderf hen overkomen, gelijk de barensnood een bevruchte vrouw, en zij zullen het geenszins ontvlieden."

Ook dit schreef Paulus die gedeelte tot troost en sterkte want die "dag des Heeren"

zouden zij wel ontvlieden, omdat zo met alle opgestane heiligen dan tot Christus zouden zijn opgenomen..

Immers, u hoort uit die woorden: "Het is vrede en zonder gevaar" duidelijk de onbekommerde zorgeloosheid, zoals die naar Christus' voorzegging zou zijn als in de dagen van Noach en Lot, toen eveneens daarin een plotseling verderf hen overkwam.

"Alzo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen."

Wat zou de "levende kerk van Christus", ziende op de tekenen der tijden, eveneens troost en sterkte ontvangen uit bovenbeschreven woorden van Paulus! Waarom vertroosten wij in onze dagen, wij, op wie de einden der eeuwen gekomen zijn, elkander niet met die woorden, die Paulus door Goddelijke openbaring ook voor ons geschreven heeft?

Wel eenvoudig omdat wij, met de, maagden uit de gelijkenis, slapende christenen geworden zijn, die niet meer leven uit de woorden, die Paulus daarover geschreven heeft, om alzo de komst van de Bruidegom te verwachten.

Die "dag van Christus" zou zelfs voor zeer velen van Gods kinderen in onze dagen een inbreuk betekenen op hun eigen opgestelde levensprogramma, waarin tevens de begeerlijkheid der ogen, de, begeerlijkheid des vleses en de grootsheid der levens een hoofdfactor is.

Het gebed van de Bruid: "*Amen. Ja, kom Heere Jezus!*" zou voor onze dagen moeten zijn: "Ach nee, Heere Jezus, vertoef nog wat!, want we hebben nog zoveel voornemens en onvervulde begeerten; stel het a.u.b. nog wat uit!."

Bovendien, voor even zovelen is reeds de gedachte aan "de dag van Christus" het schrikbeeld van hun leven, eenvoudig daarom, omdat hun leven er niet op is afgestemd, maar op de wereld en haar begeerlijkheden.

Heeft Christus het niet Zelf zó voorzegd, toen Hij aanspoorde om altijd te bidden en niet te verslappen? (Lucas 18: 4-8). Hij eindigde deze gelijkenis met de woorden: "Doch de Zoon des mensen als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op aarde"

En hoevelen zijn er niet van Gods kinderen, die het nog zo goed met hun godsdienst, met hun zoete belevinkjes, met hun lieve bevindinkjes dikwijls in een vorm van eigenwillige godsdienst en met "bevindelijke dogmatiek" kunnen vinden? Voor wie de Eer van God en Zijn Christus in de ontplooiing van Zijn Raadsbesluit maar bijzaak is, maar hoofdzaak is "als ik het dan maar heb", met vooral de klemtoon op 'ik.'

Met bovengenoemde woorden van zoete belevinkjes en lieve bevindinkjes bedoel ik niet deze dingen belachelijk te maken, maar om uit te doen komen, dat deze dingen niet tot bevinding gerekend kunnen worden, zoals dat dikwijls wordt gedaan. Bevinding is verdieping van het geestelijke leven naar de Schrift, waardoor Christus meer en meer gestalte in ons verkrijgt, zowel in het verlossingswerk als in Zijn Koninklijke heerlijkheid en de voltooiing van het Godsrijk.

Van het laatste is de Schrift voorzeker een derde deel vervuld, terwijl van enige inleving van deze zaken praktisch nimmer iets wordt gehoord, mede omdat ze ons ook in de prediking onthouden worden.

Immers, alsdan zal het Koninkrijk der hemelen zijn gelijk tien maagden die in slaap vielen, omdat de Bruidegom vertoefde te komen.

De wijzen droomden van zoete belevinkjes en lieve bevindinkjes, de dwazen van bevindelike dogmatiek.

In verband met bovenstaande zaken zou ik ook het volgende nog willen opmerken. Veel dominees, vooral uit de "zwaardere" gereformeerde richtingen, wijden zich geheel in tegenstelling tot hun persoonlijke ambtelijke roeping, aan politieke activiteiten in plaats dat ze, met het oog gericht op de tekenen der tijden, hun aandacht besteden aan een Schriftuurlijke toekomstverwachting.

Dit laatste om uit dien hoofde hun gemeenten aan te sporen tot waakzaamheid en heiligmaking in het licht van Christus' aanstaande tweede komst, zoals ook de Apostelen en de eerste christenen dat hebben gedaan.

Zij (die dominees) hebben er blijkbaar meer behoefte aan, om in die weg van politieke activiteiten de regering en/of de andere politieke partijen opmerkzaam te maken op hun tegen Gods Woord en Wetten strijdende praktijken, dan om allereerst en allermeeft in hun eigen kerken en gemeenten hun invloed aan te wenden tot vernieuwing van de praktijk der vreze Gods; want daar moet het, naar ik meen, beginnen; niet bij de politieke partijen of bij de regering.

Immers Gods doel met de kerk van het N.T. is, dat zij zal zijn "een zoutend zout" en "een stad op een berg." Maar wat hebben wij er vandaag van gemaakt? Een bijna ontelbaar aantal in twist en tweedracht levende kerken, kerkjes en groepen, welke voorgangers de regering en politieke partijen zullen wijzen op hun zondige praktijken.

Als echter de "levende Kerk" met haar voorgangers meer oog hadden voor die gebrokenheid van dat doodzieke lichaam van Christus in deze eindtijd, dan zouden hun activiteiten zich minder uitstrekken naar de politiek. Dan zou de bede bij die "levende Kerk", die Bruid van Christus aangroeien tot een luide: "*Ja, Heere Jezus, ja, kom haastelijk!*", opdat alle ergernissen een einde nemen en Uw heerlijk Koninkrijk kome.

Ik hoop en bid God, dat dit geschriftje u allen die het leest of horen zult mag zijn tot een middernachtsroep: "Ziet, de Bruidegom komt; gaat uit Hem tegemoet!." Gode en Zijnen Christus tot heerlijkheid! Want de tijd is nabij!

18. OPNAME DER GELOVIGEN VOOR DE GROTE VERDRUKKING

Doch ik ga voort, want de Thessalonicenzen, die in al hun benauwdheden en verdrukkingen zo sterk leefden bij de verwachting van de aanstaande wederkomst van Christus, werden door de satan opnieuw met valse leringen verontrust in de door Paulus geleerde en verkondigde toekomstverwachting. Daaruit is die tweede zendbrief van Paulus aan de Thessalonicenzen geboren.

In het eerste hoofdstuk komt Paulus zijn dankbaarheid aan de Heere uit te spreken over hun groei in het geloof en de liefde, over hun lijdzaamheid en geloof in al hun vervolgingen en verdrukkingen. Hij schrijft opnieuw woorden van troost en sterkte, omdat hun verdrukkingen en lijden tekenen zijn van het waardig geacht te worden om te lijden voor het Koninkrijk Gods, opdat de Naam van onze Heere Jezus Christus verheerlijkt worde. Had Christus ook zelf niet gezegd: "Zij hebben Mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen?." En: "indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan het dorre geschieden?."

Opnieuw komt Paulus daartegenover dan ook te stellen het oordeel en het gericht, dat over degenen zal komen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn en over allen, die hen verdrukken. Daarover schrijft ook Petrus in 1 Petrus 4: 12-19, Hij schrijft daar aan de vreemdelingen in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië tot hun troost, dat, als zij lijden (niet als kwaaddoeners) maar om Christus' wil, "zo zijt gij zalig, want de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods rust op u."

In hetzelfde verband met de woorden van Christus: "Indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal dan het dorre geschieden", komt Petrus die gelovigen, evenals ook Paulus dat deed, ervan te doordringen, dat zulks de wil van God voor die tijd was. 1 Petrus 4: 17: "Want het is de tijd dat het oordeel bint van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn?"

Men verkapt deze woorden van Petrus dikwijls voor onze tijd om te bewijzen dat de nu "levende kerk, de bruid van Christus" eerst nog onder het gericht en het oordeel van "de dag des Heeren" zal komen, evenals ook onder de aanstaande verdrukking van de antichrist, en dus niet vooraf tot haar Heere en Heiland opgenomen zal worden.

Men zegt dan: "Ja maar, het oordeel zal beginnen van het huis Gods!"

Petrus echter schreef *"Want het is de tijd dat het oordeel begint (tegenw. tijd) van het huis Gods"*, enz. Dat begint al bij Christus, en zou voortgaan aan alle ware kinderen Gods, zijnde de kerk en Bruid van Christus, totdat de wereld en de valse godsdienstbelijders aan die Bruid van Christus de maat hadden volgemaakt. Dan werd het hún beurt om te komen onder die door hen ruimschoots verdiende oordelen en gericht van "de dag des Heeren." Hoort u maar; "en indien het eerst bij ons begint, wat zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn?"

Maar die levende Kerk, die Bruid van Christus", zal evenals toen Henoeh en Lot, onder die voor de verdrukkers bestemde oordelen niet komen. Beide Henoeh en Lot kunt u zien als voorbeelden hoe de Heere Zijn levende Kerk zal bewaren uit de ure der verzoeking en de oordelen en gericht die over de gehele aarde komen zullen, door ze eerst, vóór het uitbreken daarvan, thuis te halen.

Die grote schare, die niemand tellen kon uit Openbaring 7: 9-17 zijn niet "de gelovigen, die als de Bruid van Christus" ook reeds in de hemel waren; daar kom ik hierna nog uitvoerig op terug. Die grote schare uit Openbaring 7: 9 die Johannes zag, zijn al degenen die onder de Antichrist om het getuigenis van Jezus zijn omgebracht; immers, zij kwamen uit "de grote verdrukking" zegt de Ouderling tot

Johannes.

Zie ook daarvoor Matt. 24: 21 en 22 en Markus 13: 19 en 20.

Datzelfde argument, beter gezegd diezelfde valse lering als onze hedendaagse verkondigers van die verkapte woorden dat: "Het oordeel zal beginnen van het huis Gods", deden ook al opgeld in die tijd van de tweede brief aan de Thessalonicenzen. Ook die gemeente werd verontrust met praktisch dezelfde valse argumenten. Paulus had die gemeente kennelijk geopenbaard en hen vele malen vertroost en versterkt, dat de gemeente, "de Bruid van Christus" in de toekomst van onze Heere Jezus Christus, dus op "de dag van Christus" zou opgenomen worden tot Christus in de lucht.

Dat zou dus zijn van de oordelen en het gericht van "de dag des Heeren" en de "grote verdrukking" van de Antichrist.

Een en ander blijkt duidelijk uit wat Paulus aan de Thessalonicenzen daarover schreef in 2 Thess. 2: 14. Voor goed begrip van dit Schriftgedeelte moet ik nogmaals herhalen wat ik hiervoor bij "de dag des Heeren" reeds schreef, dat eind het 2e vers in de Staten Vertaling staat "de dag van Christus", wat verkeerd is en moet zijn: "de dag des Heeren."

Uit al het voorgaande zal het u duidelijk zijn, dat dit een groot verschil aan de strekking en inhoud geeft.

Die valse leraren hadden de gemeente aldoor verontrust, ook weer in Paulus' afwezigheid, met de voorstelling alsof "de dag des Heeren", dus de oordelen en gericht Gods, aanstaande waren.

Zij deden dat op grond van de verdrukkingen en vervolgingen die de gelovigen van die gemeente-leden, zodat ze met angst en vrede de verdere toekomst tegemoet gingen en enigermate het vertrouwen in Paulus' woorden verloren hadden.

Immers, Paulus had hen geleerd, dat zij van "de dag des Heeren", dus van de oordelen en gericht Gods, tot hun Heere en Heiland zouden worden opgenomen. Geen wonder, dat zij door die valse lering der anderen geschokt waren.

Bovendien blijkt uit de woorden van Paulus, dat die onruststokers zelfs de stoutheid hadden begaan, om hen deze dingen niet alleen met woorden maar ook nog met een zendbrief, als door Paulus geschreven, hadden verkondigd; zij hadden dus blijkbaar ook nog een falsificatie gepleegd.

Dat Paulus hen had geleerd, dat zij als gelovigen van de "dag des Heeren" dan worden opgenomen is duidelijk uit het eerste en tweede vers. Daar bidt Paulus die gelovigen terwille van de ernst en de geestelijke waarde van dat leerstuk, met sterke aandrang. Immers, hij bidt hen. Zijn biddende aandrang gold dus de voor iedere gelovige (ook voor u en mij) allerbelangrijkste zaak van "de toekomst van onze Heere Jezus Christus en onze toevergadering tot Hem."

Waarom niet alleen "de toekomst van onze Heere Jezus Christus?"

Wel, het ging hier juist om "die toevergadering tot Hem" als belangrijke factor ter versterking, vertroosting en bemoediging dier gelovigen.

Paulus bezweert hen als het ware om dat onvoorwaardelijk vast te houden; om op grond van die kennis en die verwachting niet haastelijk bewogen te worden van verstand. Hij bedoelt, 'laat u niet misleiden, blijft nuchter! Voorts, wees ook niet verschrikt, laat u niet heen en weer slingeren, maar blijf bij hetgeen ik u geleerd heb, toen ik nog bij u was, en houdt dat vast. Laat u door niets bewegen', "noch door geest, noch door woord, noch door zendbrief als door ons geschreven, alsof "de dag des Heeren" (die dag van oordelen en gericht) aanstaande was."

Met dit alles is dus ook weerlegd dat de Gemeente, dus de levende kerk, door de grote verdrukking zal gaan.

De komst van Christus voor de Gemeente, de levende kerk, om haar tot zich te ne-

men, zal geheel onverwachts zijn; aan *die* "dag van Christus" gaan geen dingen vooraf, alleen de tekenen der tijden zullen er op wijzen dat het aanstaande is. Die levende kerk behoeft dus niet uit te zien naar de antichrist, ook niet naar de grote verdrukking, zoals u uit Paulus' woorden in 2 Thess. 2 gehoord hebt; dat zou ook geen troost zijn!

Die levende kerk – in de lucht, niet op de aarde - Persoonlijke wederkomst van Christus en haar toevergadering tot Hem, daar de Schrift de wederkomst des Heeren voorstelt als de eerstvolgende gebeurtenis van alles wat van de toekomstverwachting beschreven is.

Zij worden alleen vermaand haar Hem uit te zien, zoals de Oude kerk naar Christus' komst in het vlees. Toen was er van de officiële kerk ook niemand, die er erg in had, noch Schriftgeleerden, noch Farizeeën, zoals u uit hun antwoord aan de Wijzen uit het Oosten kunt lezen in Matth. 2.

Het waren er maar weinigen, die Hem verwachtten en zulks alleen nog onder de eenvoudigen, zoals de herders in Bethlehems velden en Hanna en Simeon in de tempel.

Dat moeten ook wij dienovereenkomstig en in dezelfde geest Paulus' leer en woorden vasthouden, tot "de dag van de toekomst van onze Heere Jezus Christus en onze toevergadering tot Hem."

19. DE DAG DES HEEREN EN DE ANTICHRIST

Paulus gaat dan met dezelfde aandrang voort, om hen nogmaals de juiste volgorde der reeds eerder door hem geleerde dingen te bevestigen.

Vers 3 en 4: "Dat u niemand verleide in enigerlei wijze; want die (n.l. die dag des Heeren) komt niet tenzij dat eerst de afval gekomen is, en dat geopenbaard is de mens der zonde, de zoon des verderfs (de antichrist), die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, alzo dat hij in de tempel Gods als een god zal zitten, zichzelf vertonende dat hij god is."

Ik wil hierbij opmerken, tot goed verstand van het Vervolg, dat men dat ten onrechte in de vorige eeuwen ten tijde der reformatie en nadere reformatie op de paus en het pausdom heeft toegepast, alsof die de hier beschreven antichrist zou zijn.

Hier wordt gezinspeeld op het in Openbaring 13 en Openbaring 17 beschreven beest met de zeven hoofden en tien hoornen, wat algemeen als de beschrijving van de komende antichrist wordt gezien, en dat grote dingen en godslasteringen spreekt. Openbaring 13: 6. "En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn naam te lasteren, en zijn tabernakel, en die in de hemel wonen."

Als we deze tekst als maatstaf aanleggen, worden er op heden door onze vrijzinnige en moderne theologen godslasterlijker dingen gezegd en gespuid tegen God en Christus en Zijn Woord als ooit door het pausdom.

Het pausdom is in haar dogmatiek en kerkleer meer afgodisch dan godslasterlijk. Bovendien zit die paus niet, zelfs niet in overdrachtelijke zit, in de tempel Gods. Immers, die door en door verbasterde kerk van Rome kan toch niet gezien worden als de hier bedoelde "tempel Gods."

Voorts geeft ook Johannes in zijn eerste zendbrief 1 Joh. 2: 18-22 een duidelijke omschrijving van de antichrist. "Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt dat de antichrist komt, zo zijn ook nu vele antichristen opgestaan; waaruit wij onderkennen dat het de laatste ure is."

Uit deze woorden zou dus hoogstens op te maken zijn, dat de paus of het pausdom een van die vele antichristen is, maar niet dé antichrist. "Want die komt niet tenzij dat eerst de afval gekomen is (dat is die ure der verzoeking die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken die op de aarde wonen Openbaring 3: 10) en dat

geopenbaard is de mens der zonde, de zoon des verderfenis." Thess. 2:4

In vers 22 en 23 omschrijft Johannes de antichrist naar zijn wezenlijke openbaring "Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat Jezus is de Christus? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent. Een iegelijk die de Zoon loochent, heeft ook de Vader niet."

Als men deze Schriftuurlijke maatstaf op de paus en het pausdom aanlegt, is het onmogelijk om, zonder exegetische goochelarij, paus en pausdom als de antichrist te zien.

Immers paus en pausdom belijden tot op de huidige dag een Drieënig God, Vader, Zoon en Heilige Geest, waarom de doop van de Rooms Katholieke kerk ook bij ons protestanten als een geldige christelijke doop wordt aanvaard.

Bovendien wordt ook door hen nog steeds beleden, dat Jezus Christus als de Zoon van God in het vlees gekomen is, wat Johannes in 1 Joh. 4: 2 en 3 eveneens als een maatstaf ter beoordeling van de antichrist noemt. "Hieraan onderkent gij de Geest Gods; iedere geest die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God. En iedere geest die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is de geest van de antichrist; welke geest gij gehoord hebt dat komen zal; en is nu alreeds in de wereld."

Uit dit alles zal het u duidelijk zijn, dat ook Paulus' woorden in 2 Thess. 2: 3 "de mens der zonde, de zoon des verderfs" als zodanig niet toepasselijk zijn op de paus en het pausdom als zijnde de antichrist; wel één der vele antichristen.

Paulus gaat dan in 2 Thess. 2: 5 voort om die gelovigen er nogmaals aan te herinneren, dat hij hen dit alles reeds eerder gezegd had. "Gedenkt gij niet (deze woorden zijn enigermate berispelend) dat ik nog bij u zijnde, u deze dingen gezegd heb?."

In de volgende verzen 6 en 7 attendeert Paulus die gelovigen er nog eens op, hoe hij hen eveneens reeds eerder had gezegd wat de oorzaak is, dus wat het is, dat de antichrist wederhoudt om tot openbaring te komen en dat deze hem zal blijven wederhouden, totdat die "wederhouder" uit het midden zal weggedaan worden.

20. DE WEDERHOUDER VAN DE ANTICHRIST

Over die "wederhouder" zijn in de loop der eeuwen, evenals over de antichrist reeds vele meningen geweest als o.a. ook, dat het Romeinse rijk, toen door haar organisatie de wederhouder zou zijn, wat natuurlijk niet mogelijk is, omdat dit rijk zelf door een afgodisch-heidens stelsel werd beheerst.

Ook Constantijn de Grote en Karel de Grote werden in hun tijd door velen als zodanig aangewezen.

Hoe machtig en in het licht van hun tijd bezien, hoe gelovig deze vorsten ook geweest mogen zijn, geen aardse macht of geen organisatie zomin kerkelijk als wereldlijk zal in staat zijn om die geest van de antichrist te weerhouden om tot openbaring te komen.

Immers het zal volgens Openbaring 13 een door de duivel geïnspireerde persoon zijn, dat beest opkomende uit de volkerenzee en hij zal gesteund door dat beest uit de aarde een politiek-godsdienstige macht ontplooien.

Dat beest dat uit de aarde opkomt met de twee horens als van het Lam gelijk, zal spreken als de draak n.l. zoals de satan het ingeeft; het zal een godsdienstig georganiseerde macht zijn, want het had horens als van het Lam gelijk. Het zal grote tekenen en wonderen doen en zelfs vuur van de hemel doen afkomen op de aarde veer de mensen.

Welke aardse macht zou in staat zijn om zulk een door de satan geïnspireerde en geleide geest in zijn opkomst te weerhouden? Dat kan alleen Gods Geest, Die, uitgestort op de Pinksterdag, sinds dien in alle omstandigheden, noden en moeilijkheden Christus' kerk, zelfs ondanks haar zondige afwijkingen,

verdeeldheden en ketterijen, tot op dit ogenblik heeft weten te onderhouden. Die Geest heeft tevens, ondanks dat alles, door Zijn inwoning en werking, die kerk nog willen gebruiken, zelfs tot op vandaag tot een afremmend instrument tegen vele goddeloosheden.

Dat zal Hij blijven doen tot op dat ogenblik dat Christus op Zijn tijd, de in Hem ontslapen gelovigen opwekt uit hun graven en de dan nog levende gelovigen tezamen met hen opneemt in Zijn heerlijkheid.

Dat is die dag dat "de éne zal aangenomen en de andere zal verlaten werden." Dat is die "dag van Christus."

Dan wordt de Heilige Geest met Zijn tegenwoordigheid in de gemeente, Die op de Pinksterdag begonnen is, tevens weggenomen en krijgt de geest van de antichrist de gelegenheid zich te openbaren en te ontplooiën om de aardbewoners te verzoeken en de grote afval te stichten.

De "Wederhouder" bedoeld in 2 Thess. 2: 6 en 7 is dus de Heilige Geest.

Dan blijven op deze aarde met alle goddelozen en met allen dié God en Zijn Woord verwerpen over, alles wat naam-christen of bijna-christen is, alles, wat valse godsdienst bedrijft en allen die met alle wind der leer en met alle wereldse geneugten hun ledige ziel vullen.

21. NOGMAALS DE GELIJKENIS DER 10 MAAGDEN

Dan komt die gelijkenis van de tien maagden uit Matth. 25 tot vervulling. Immers: "Alsdan zal het koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en uitgingen, de bruidegom tegemoet. En vijf van hen waren wijze en vijf waren dwaze."

Uit het woordje alsdan blijkt duidelijk, dat Christus in die gelijkenis in dat oosterse beeld de toestand van het koninkrijk der hemelen in de eindtijd uitbeeldt, waarin die tien maagden de Christelijke kerk als uiterlijke verschijningsvorm van dat koninkrijk der hemelen voorstellen,

"Die dwaas waren, haar lampen nemende namen geen olie met zich. Maar de wijze namen olie in haar vaten, met haar lampen."

Hier hebt u tegelijk een kenmerkende beschrijving van de bijna-christen, evenals ook van de ware christen uit Christus eigen mond, ter waarschuwing van allen die alsdan leven zullen. Dat staat er dus ook voor mij en voor u, op wie, gezien de tekenen der tijden, de einden der eeuwen gekomen zijn.

Daarom wil ik niet voortgaan met mijn opstandings-betoog, zonder eerst stil te staan bij die kenmerkende omschrijving dor beide soorten christenen en de verdere strekking van deze gelijkenis.

Nee, zegt u nu niet, dat hebben we al meerdere malen gehoord, luistert u er dan ook nog maar deze keer naar, het mocht de laatste keer vóór de komst van de Bruidegom zijn, want de tijd dringt, de tijd is nabij; dat kunt u zelf opmerken, tenzij het u niet interesseert.

Bovendien ontleent deze gelijkenis haar direct belang, voor mij en voor u, aan de "dag van Christus", dat is Zijn komst als Bruidegom voor Zijn gemeente en bruid.

De bijna-christenen dan worden hier voorgesteld als dwaze maagden, de ware christen-gelovigen als wijze maagden.

Beiden hadden hun brandende lampen, daarin verschilden zij niet; zij hadden n.l. beiden dezelfde voortreffelijke belijdenis, geheel op Gods Woord gegrond.

Het waren bovendien maagden, dus nimmer besmet geweest met enige heidense of bedenkelijke leer of spitsvondige meningen t.o.v. God en Zijn woord.

Veelal worden deze dwaze maagden voorgesteld naam-christenen te zijn, terwijl hier de inhoud van deze gelijkenis duidelijk bijna-christenen weergeeft.

Het verschil tussen beiden is, dat de naam christenen te onderkennen zijn, daar ze

bij hun schone en voortreffelijke belijdenis een wereldse levenswandel hebben, terwijl de bijna-christenen bij die belijdenis een ingetogen en stipt leven leiden. Daarin komen de laatsten uiterlijk niet de ware christenen overeen.

Het werkelijke verschil tussen bijna-christenen en ware gelovigen was echter toch zeer groot, want staat er, *de eersten namen bij hun lampen geen olie met zich, terwijl de laatsten niet haar lampen tevens olie namen in hare vaten.*

In Gods Woord is olie op vele plaatsen het symbool van de Heilige Geest. Zo moet ook hier door olie de Heilige Geest verstaan worden, die bij de wijze maagden, de ware gelovigen inwoning in hun harten had, terwijl de dwaze maagden, de bijna-christenen, zelfs zonder enige achterdocht over dat gemis voortleefden, alleen met hun belijdenis.

Beiden hadden bovendien hetzelfde doel n.l. zij gingen uit de Bruidegom tegemoet. Hierbij moet opgemerkt worden, dat de wijze maagden, dus de ware gelovigen, die tekortkoming bij haar zusters, dus bij de dwaze maagden, niet hebben opgemerkt. Datzelfde ziet u ook in de discipelen met Judas en in latere voorbeelden, beschreven in Handelingen en de brieven.

Zo ook die maagden, die onderkenden dat verschil bij elkander ook niet. Zij gingen dan gezamenlijk op weg de Bruidegom tegemoet.

Doch, "toen nu de Bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig en vielen in slaap."

Hierin hoort u kennelijk, doch nu in een andere vorm, weer de woorden van Christus herhaald, hoe het in kerk en wereld in "de toekomst van de. Zoon des mensen" zal zijn, n.l. het zal zijn als in de dagen van Noach en Lot. Zorgeloosheid als in de eerste wereld, zathed des broods en vleselijke gerustheid als in Sodom.

De slapende kerk in haar beste vorm genomen dus werelds gezind, of in vrome vormen van raakt niet en smaakt niet en roert niet aan, hier een weinig en daar een weinig, zich in zelfgenoegzaamheid verlustigende, tevens met behoud van die schone en voortreffelijke belijdenis als vlag, die de lading dekken moet. Immers, de lampen bij deze maagden bleven toch brandende.

Plotseling echter, te middernacht, toen hun slaap op het diepst was, kwam er verandering in de toestand. "En te middernacht geschiedde er een geroep: *Zie de Bruidegom komt; gaat uit, Hem tegemoet!*"

"Toen stonden al die maagden op en bereidden haar lampen."

Zij poogden dus de vlam nog eens op te halen, opdat ze weer helder zou branden, want tijdens hun slaap was de pit wat weggezaakt.

Ja, dat gaat zo; als onze levenspraktijk niet meer geheel in het vlak van de vreze Gods ligt, krijgt ook onze belijdenis een deuk. Wat ook omgekeerd het geval is; daarin is wisselwerking.

De wijze maagden, hadden in een weg van wedergeboorte bevindelijk de noodzakelijkheid leren kennen van het werk van Gods Geest in hun hart en leven, tot verkrijging van de zalige hoop der opstanding en der heerlijkheid Gods en tevens om ondanks alle tekortkomingen en gebreken, deze met lijdzaamheid te verwachten; zij hadden olie in hun vaten. Immers, Paulus zegt dat alles ook in Rom. 5: 1-5:

"Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede met God door onze Heere Jezus Christus, door welke wij ook de toegang hebben door het geloof tot deze genade in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En niet alleen dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is, door de Heilige Geest, die ons is gegeven"

Toen zij bij die middernachtelijke roep: "Zie de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet", ontwaakten en ontdekten hoe hun lampen verdonkerd waren, hadden zij

iets dat geen belijdenis maar leven was om in een weg van geloofsoefening op terug te zien.

De dwaze maagden, de bijna christenen, hadden wel wat diepe indrukken gehad, doch zij hadden niet gedaan, waartoe Paulus in Hebr. 6: 1 en 2 zo bijzonder aanspoort nl. om niet bij hun belijdenis te blijven staan (en bij hun "bevindelijke dogmatiek").

"Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren, niet Wederom leggende het fundament van de bekering van dode werken, en van het geloof in God, van de leer der dopen, en van de oplegging der handen, en van het eeuwig oordeel."

Zij waren bij deze belijdenis en "bevindelijke dogmatiek" blijven staan en die diepere indrukken die zij daarbij hadden verkregen, als hun roeping, en als een zaligmakend werk Gods aangenomen'.

U kunt deze mensen, die hun indrukken als een zaligmakende roeping aannemen, dagelijks in alle gereformeerde godsdienstige samenlevingen ontmoeten. Zij mogen wel geloven, zeggen ze dan, dat de Heere wel eens met hen begonnen is, dat Hij wel eens wat aan hen gedaan heeft, want ze hebben zulke en zulke indrukken gehad en dan nog de vele gebedsverhoringen. Neen, zij kunnen niet geloven dat, als ze komen te sterven, God ze in de hel zal werpen; omdat ze het verschil tussen eigenliefde en geloofsvertrouwen niet kennen. Bovendien, kennen en weten ze van de dierbaarheid, de gepastheid en vooral van de noodzakelijkheid van een Zaligmaker niets, dan alleen in de vorm van belijdenis.

Dat is een zeer gevaarlijke gesteldheid, want u kunt in het vervolg Hebr. 6: 4-6 lezen welke diepe indrukken er nog meer kunnen zijn en dat men dan nog zelfs afvallig van de godsdienst kan, worden. "Want het is onmogelijk degenen die eens verlicht geweest zijn en de hemelse gaven gesmaakt hebben en de Heilige Geest deelachtig geworden zijn en gesmaakt hebben het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, en afvallig die zeg ik wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelf de Zoon Gods wederom kruisigen en openlijk te schande maken."

De bijna-christenen komen er niet toe om te doen wat ook Petrus als zo noodzakelijk komt aan te dringen 2 Petrus 1: 10 en 11: "Daarom, broeders, benaarstigt u temeer om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende (een voortgaand werk dus) zult gij nimmermeer struikelen." "Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig koninkrijk van onze Heere Jezus Christus."

Zij echter, (die bijna-christenen) doen bij voortduring niet anders dan alleen hun bovenbeschreven roeping vast maken. Daar zitten ze vast op, zodat ze daarmede dikwijls meer verzekerd zijn, dan de door God zelf verzekerde christenen. Zulks echter totdat ze, als God het niet verhoedt, op een voor hen rampzalig uur of ogenblik tot de ontdekking komen, dat ze de door Gods Geest uitgestorte liefde Gods in hun hart missen.

Ter meerdere aandrang en waarschuwing voor deze gevaarlijke gesteldheid, wil ik u de volgende ware gebeurtenis, die ik uit de mond van een dominee eens hoorde, hierbij meedelen.

Die dominee had ergens buiten zijn eigen gemeente gepreekt, toen na de predicaatie een hem onbekende vrouw in de consistorie kwam, om hem mede te delen, hoe goed het haar onder de preek was geweest. Zij vertelde, dat ze onder de predicaatie zo'n liefde voor de Heere Jezus had gevoeld, als ze nimmer had.

De dominee vroeg haar of ze nu ook wist, dat de Heere Jezus liefde voor haar had, want zeide hij: "wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

Dát werd het woord en het ogenblik waardoor die vrouw tot de ontdekking moest komen, dat het geen liefde maar bekoring was geweest; ze had zoiets als de hemelse

gave gesmaakt. Het bijna directe gevolg was, dat haar alle godsdienst ontzonk. Ze kon zichzelf met haar belijdenis en bevindelijke dogmatiek niet meer op de been houden en kwam geestelijk in een vacuüm terecht, met een zeer noodlottig einde.

Zo was het ook in de gelijkenis met deze dwaze maagden.

De plotselinge roep: "Zie, de Bruidegom komt; gaat uit Hem tegemoet", had bij hen eenzelfde uitwerking als bij die genoemde vrouw; ze kwamen tot de ontdekking dat hun lampen uitgingen en dat ze geen olie hadden om ze weer brandend te krijgen. Hun belijdenis ontzonk hen en zij zochten hun heil bij de wijze maagden om van hen olie te verkrijgen voor hun lampen.

Die wijze maagden konden hen eerlijkheidshalve met hun eigen bevindelijke gangen als uitgangspunt niet sterken in hun belijdenis, maar wezen hen naar de "verkopers" n.l. de evangeliepredikers, om leiding en onderwijs van Gods Geest te verkrijgen. Leest u maar vers 8 en 9: "En de dwaze maagden zeiden tot de wijze: Geef ons van uw olie, want onze lampen gaan uit. Doch de wijze antwoordden zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkopers en koopt voor uzelf." (Dat kopen is natuurlijk een zinnebeeldige voorstelling).

Dat hebben die maagden toen, doch helaas te laat, gedaan; leest u maar het vervolg, vers 10-13.

Op beide plaatsen Matth. 24: 42 en Matth. 25: 13, dringt Christus met het oog op Zijn wederkomst voor Zijn gemeente met dezelfde woorden op waakzaamheid aan. Matth. 24: 42: "Waakt dan, want gij weet niet in welke ure uw Heere komen zal", en Matth. 25: 13: "Zo waakt dan, want gij weet de dag niet, noch de ure in welke de Zoon des mensen komen zal."

Zeer velen zullen verlaten worden en achterblijven, als Christus voor zijn bruidsgemeente komt om haar, met alle opgestane gelovigen, te brengen in het Vaderhuis met zijn vele woningen.

22. NOGMAALS DE OPNAME DER GELOVIGEN

Dat de gestorven gelovigen en de levend overgebleven gelovigen vóór de oordelen en het wereldgericht en de grote verdrukking onder de antichrist, beiden beschreven in Openbaring 6 t.e.m. Openbaring 19, door Christus opgenomen zullen worden, is uit meerdere plaatsen in Gods Woord, dan ik hiervoor heb beschreven, duidelijk aan te tonen.

In Lucas 21: 34 en 35 waarschuwt Christus, om ons er voor te wachten, dat wij niet door wereldse geneugten of zorgen dezes levens in een staat komen, waarin het heil onzer zielen door ons vergeten wordt en wij in de zorgeloze toestand der eerste wereld en van Sodom geraken, waardoor die dag van oordelen en gerichtten ook over ons en dan onvoorziens zal komen. "En wacht uzelf, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap en zorgen dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome. Want, gelijk een strik zal hij komen over al degenen, die op de aardbodem gezeten zijn." Daarna spreekt Christus in vers 36 die merkwaardige woorden, ons er op wijzende, dat die komende oordelen en gerichtten te ontvlieden zijn, door in en met Hem wakende en biddende te zijn tot die dag van Zijn komst.

Allereerst: "Waakt dan te aller tijd, (en vooral) biddende, dat gij moogt waardig geacht worden, (waardig in en door Hem) te ontvlieden die geschieden zullen, en te staan voor de Zoon des mensen."

Ook in 1 Joh. 2: 218 lezen wij: "En nu kinderkens, blijft in Hem, opdat wij, als Hij zal geopenbaard zal zijn, wij vrijmoedigheid hebben en voor Hem niet beschaamd staan bij Zijn komst."

Zie, daar hebt u het belang van dat wakende en biddende te zijn, waartoe ik u met dit gehele epistel eveneens wens aan te sporen, omdat Christus ons het zelf zo dringend en herhaaldelijk gezegd heeft, opdat wij niet bij die verlatenen zullen behoren.

Voorts in Openbaring 1 t.e.m. 3 krijgt Johannes eerst het gezicht van de verheerlijkte zaligmaker Jezus Christus, wandelende in het midden der zeven gouden kandelaren, met de zeven sterren in Zijn rechterhand en een tweesnijdend zwaard uit Zijn mond.

Die gouden kandelaren en die sterren in Zijn rechterhand wijzen op Christus' regering en besturing van Zijn gemeente; dat scherpe tweesnijdende zwaard uit Zijn mond op Zijn richterlijke macht over de wereld.

Dan krijgt Johannes de opdracht om aan de zeven gemeenten in Azië, aan Johannes wel bekend, de in Openbaring 2 en 3 vermelde brieven te schrijven.

Deze brieven zijn profetisch voor de gemeente van Christus van alle eeuwen. De verschillende toestanden in elk dezer zeven gemeenten deed de verheerlijkte Immanuël in deze brieven tevens voor de gemeenten in alle eeuwen, dus ook voor onze tijd, ter waarschuwing met de daarop letrekking hebbende bedreigingen en beloften door Johannes beschrijven.

In de brief aan Filadelfia staat, kennelijk in verband met wat ik hiervoor uit Lucas 21: 36 aanhaalde, eveneens een duidelijke aanwijzing van de bewaring der gelovigen uit (dus niet in) de ure der verzoeking die over de gehele wereld komen zal, met opnieuw daarbij een waarschuwing van Zijn spoedige komst voor hen. Openbaring 3: 10 en 11: "Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken die op de aarde wonen. Zie, Ik kom spoedig; houdt wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme."

De gemeente van Filadelfia is reeds sedert tientallen eeuwen van de aardbodem verdwenen, zodat die belofte, door Christus toegezegd aan haar niet is ingelost geworden. Dat bewijst, dat deze belofte nog steeds van kracht is en blijft voor de gelovigen van alle eeuwen en dus ook voor ons, op wie de einden 4er eeuwen gekomen zijn.

Ook de gelovigen van vandaag mogen Christus uit de hemelen verwachten, om hen te bewaren uit de ure der verzoeking van de antichrist, die over de gehele wereld komen zal, door hen op te nemen in het Vaderhuis met de vele woningen.

Toen Johannes dit gehele gezicht van de verheerlijkte Immanuël zag en de opdracht uit Zijn mond voor de brieven aan de zeven gemeenten ontving, was hij "in de geest" in "de dag des Heeren" op het eiland Patmos. Hij was dus hier op 'aarde en alles wat hij daar hoorde en zag betrof de gemeenten op aarde.

In Openbaring 4 echter verandert het gehele gezicht, want staat er in vers 1: "Na dezen zag ik, en zie, een deur was geopend in de hemel; en de eerste stem; die ik gehoord had als van een bazuin met mij sprekende zeide: "Kom hier op, en Ik zal u tonen hetgeen na dezen geschieden moet." Dat "na dezen" houdt dus in, dat het nu gaat over de tijd nadat de gemeente op aarde haar loop volbracht zal hebben en de zeven brieven aan de zeven gemeenten hemelse archiefstukken zullen geworden zijn.

Dat "kom hier op" zegt, dat Johannes alles wat nu volgt in en vanuit de hemel zal aanschouwen, zoals ook profetisch in overeenstemming daarmede de gemeente, de bruid, de vrouw des Lams, na haar opname in heerlijkheid, alles vanuit de hemel zal volgen, wat de Heere hier op aarde zal doen in oordelen en gerichtten.

Dat volgen van die gerichtten in de hemel door de verlore gemeente, gaat gepaard met herhaaldelijke lofprijzingen voer God en voor het Lam.

Johannes geraakte ook nu terstond weer "in de geest" en zag daar in de hemel de heerlijkheid Gods op en rondom de troon, van waaruit bliksemen en donderslagen

en stemmen uitgingen, de voortekenen van Gods gerichten en oordelen.

Ook zag hij rondom de troon vier en twintig tronen, en op de tronen zag hij vier en twintig ouderlingen zittende; bekleed met witte klederen (de rechtvaardigmakingen der heiligen, Openbaring 19 ; 8), en zij hadden gouden kronen (2 Tim. 2: 5; 1 Cor. 9: 25) op hun hoofden (Openbaring 4: 4). Die ouderlingen vertoonden zich dus in dat hemelse visioen aan Johannes, met hun witte klederen en gouden kronen, in een naar ziel en lichaam verheerlijkte staat. Wie waren deze vier en twintig ouderlingen?

Die vier en twintig ouderlingen zag Johannes reeds in de hemel voorent nog iets van de oordelen en gerichten was ten uitvoer gebracht; dat lag nog verborgen in dat boek van Gods eeuwig raadsbesluit met de zeven zegelen. Openbaring 6.

Die ouderlingen vertegenwoordigden de gehele door Christus opgewekte en opgenomen schare verheerlijkte gelovigen "het koninklijk priesterschap."

Denkt u b.v. maar aan de twaalf patriarchen en de twaalf apostelen in deze zinnebeeldige vorm als die gehele schare voorgesteld.

Dit wordt bevestigd door twee bijzondere aanduidingen n.l. Die ouderlingen hadden gouden schalen vol reukwerk, welke zijn de gebeden der heiligen", waarmede zij voor het Lam neervielen. Openbaring 4: 8. Dan zongen zij ook een nieuw lied. Hoor, wat zij zingen! "*Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie en Gij hebt ons voor onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen heersen op aarde.*" Openbaring 4: 9.

Dat laatste sluit ook weer aan op Openbaring 20: 4a:- "En ik zag tronen, en zij zaten daarop; en het oordeel werd hun gegeven."

Dat is het visioen waarin Johannes dezelfde heiligen, maar nu na de oordelen op tronen ziet aan het begin van het Duizendjarig Vrederijk.

Vanaf Openbaring 4 t.e.m. Openbaring 19 wordt Johannes enige malen in die hemelse visioenen met die ouderlingen geconfronteerd, maar van de gemeente wordt onder de oordelen, beschreven in Openbaring 6 t.e.m. Openbaring 19, hier op aarde nergens, ook met geen enkel woord meer gesproken.

Wat u leest in die hoofdstukken over *hen die gedood waren om het getuigenis van Jezus, zijn anderen*; daarop kom ik hierna meer uitvoerig terug.

Ook in Openbaring 19 is een duidelijk bewijs dat de gelovigen in Christus voor de oordelen werden weggenomen en de gestorvenen in Christus zullen Opstaan.

In de verzen 11 - 16 leest u n.l. de met heilige gloed beschreven komst van Christus naar de aarde om de antichrist, en de door hem vergaderde koningen (vers 19) te slaan en te vernietigen, om daarna als Koning der koningen en Heere der heren Zijn Koninkrijk van het Duizendjarig Vrederijk te vestigen.

In vers 14 leest u dat de verheerlijkte heiligen in die triomf van hun Koning zullen delen. "En de heirlegers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en reine fijn lijnwaden." Dat laatste maakt het duidelijk dat het geen engelen maar verheerlijkte heiligen zijn, want dat wit en rein fijn linnen zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen. Openbaring 19: 8.

Zij moesten dus eerst in de hemel opgenomen en verheerlijkt zijn geweest, om nu met Christus in Zijn triomftocht vanuit de hemel deelgenoot te kunnen zijn Tussen hun opname en deze triomftocht van Christus, terwijl de oordelen en gerichten op de aarde waren, hadden die vier en twintig ouderlingen als vertegenwoordigers der opgenomen heiligen in de hemel Gode en het Lam lovende en dankende functies, mede als de bruid van Christus. Tevens werd in die tussentijd in de hemel de bruiloft des Lams met Zijn bruid, de gemeente, gevierd; toen werd zij van de bruid, de *vrouw* des Lams, leest u maar Openbaring 19. Daarna leest u niets meer over de vier en twintig ouderlingen.

Die komst van Christus met Zijne heiligen is mede de vervulling van Dan. 2: 34 en 35. "Dit zaagt gij, totdat er een steen afgehouden werd zonder handen; die sloeg dat beeld tegen zijn voeten van ijzer en leem en vermaalde ze. ... Maar de steen die het beeld geslagen heeft, werd tot een grote berg, alzo dat hij de gehele aarde vervulde. Over deze zelfde komst van Christus met Zijn heiligen leest u ook in Zach. 14: 4 en 5 echter nu in direct verband met de verlossing van Israël en Jeruzalem eveneens van de antichrist en de door hem vergaderde koningen.

Vers 4a. "En Zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg die vóór Jeruzalem ligt tegen het oosten;" Vers 5b, "dan zal de Heere mijn God komen, en al de heiligen met U, o Heere."

Ook in de brief van Judas vers 14 en 15 bevestigt hij door Gods Geest wat reeds Henoeh de zevende van Adam hierover geprofeteerd heeft. Vers 14b "Zie, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, (vers 15a) om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen."

Wij hebben dus duidelijk naar Gods Woord gezien, dat de gemeente, het lichaam van Christus, de bruid des Lams wordt weggenomen vóórdat de oordelen en gerichten Gods als een strik komen over degenen die op de aarde gezeten zijn.

Bij oppervlakkige lezing van de Evangeliën bestaat er mogelijkheid tot de gedachte, dat de gemeente de grote verdrukking zal doormaken. Als men echter de genadebedeling der gemeente en de heilsopenbaring van de profetische positie van Israël weet te onderscheiden, komt men echter tot een betere conclusie.

Als n.l. de Heere Jezus de discipelen, naar aanleiding van hun vraag over Zijn toekomst en de eindtijd, komt te onderwijzen, spreekt Hij daarin hoofdzakelijk over het lot van Israël.

Dat is duidelijk uit de woorden Matth. 24: 34: "Voorwaar, Ik zeg u, dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn." Christus bedeede daarmee niet de toen levende generatie, maar de natie (het geslacht) Israël.

Ook als Hij in die rede Matth. 24 en Markus 13 spreekt over "uitverkorenen", bedoelt Hij de uitverkorenen uit Israël.

Die gemeente van Christus, dat lichaam van Christus, die bruid van Christus, was naar Paulus woorden toen nog een "verborgenheid" Efése 5: 32, die van alle eeuwen verborgen is geweest, Efése 3: 2-6 en Col. 1: 26 en 27.

Als u dan ook in Matth. 24: 29-31 en Markus 13: 24-27 leest van het teken van de Zoon des mensen, na de verdrukking dier dagen, wordt daar dezelfde gebeurtenis weergegeven als die beschreven staat in Openbaring 19: 11-16.

Dat is, de komst van Christus op de wolken des hemels Matth. 24: 30 om Israël te verlossen; Zijn voeten staande op de Olijfberg. Zach. 14: 4 en tot vernietiging van de antichrist, het beest. Openbaring 19: 11-21.

23. NOG BEKEERDEN ONDER DE OORDELEN EN DE ANTICHRIST

Nu kom ik terug op degenen die bij en na de opname der gelovigen achterblijven, dus op degenen die verlaten worden. Dezen komen onder het Oordeel en het gericht van "de dag des Heeren" over de antichrist; zij komen tevens in de ure der verzoeking en onder de tirannie van het beest.

Zullen er van hen die achterblijven nog behouden worden?

Stellig en zeker! Dat kunt u allereerst lezen in Openbaring 6: 9-11. Het is redelijk aan te nemen, als de opstanding en opname der gelovigen als in een punt des tijds, ineens ogenblik plaats zal hebben en vele verwanten en vrienden even plotseling verdwenen zullen zijn, de wereld wel even geschokt zal worden. De zorgeloosheid echter waarin ze verkeren en leven, zal hen zeer spoedig en algemeen weer doen overgaan tot de orde van de dag.

Velen echter dergenen, die na dat plotselinge missen van gelovige ouders, ver-

wanten en bekenden, achterblijven, zullen toch zeer onder de indruk daarvan geraken. Zij zullen stellig terugdenken aan de waarschuwingen en vermaningen die zij meermalen van hen ontvingen en tevens aan de bejegeningen die zij hen daartegenover hebben aangedaan. Ook indrukken, die zij reeds eerder hebben gehad en die ze door wereldse geneugten hebben onderdrukt, zullen bij velen hun hart en consciëntie benauwen; zij zullen evenals de dwaze maagden in Matth. 25 tot zichzelf komen.

Wanneer dan tevens na die opname der gelovigen de oordelen van oorlog, revolutie, honger, pestilentiën en alles wat meer beschreven staat in Openbaring 6 zich zullen ontwikkelen, zullen velen van die naam- en bijna-christenen eveneens met schrik en vreze tot zichzelf en tot bekering komen. Dan zullen zij allen zoveel in hen is beginnen om naar Gods Woord rondom in hun omgeving door hun getuigenis, ieder aan te zeggen, dat deze oordelen rechtmatig van Godswege over hen komen.

Dat zal de goddeloze, dan geheel in wellusten en vijandschap verzonken antichristische wereld, niet verdragen, zodat ze door moord en doodslag als martelaren hun leven verliezen zullen. Openbaring 6: 9.

"En toen het (Lam) het vijfde zegel geopend had, zag, ik (Johannes) onder het altaar de zielen dergenen die gedood waren om het Woord Gods en om de getuigenis dat zij hadden."

Dat de tijd om de goddeloze wereld genadig te zijn voorbij was, kunt u horen uit de inhoud van hun verzoek tot God, vers 10. "En zij riepen met grote stem zeggende: Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet aan degenen, die op de aarde wonen?" God vergunt hen een gebed om wraak over hun moordenaars; doch maant hen tevens tot geduld aan, want er zouden nog meerderen na hen gedood worden. Openbaring 6: 11. "En een iegelijk werden lange witte klederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog een kleine tijd rusten zouden, totdat ook hun mededienstknachten en hun broeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden gelijk als zij!"

Hieruit blijkt tevens, dat er onder die zielen onder het altaar ook zelfs nog leraren en ambtsdragers zullen zijn, dat kunt u uit vers 11. Immers de Heere spreekt daarin over "mededienstknachten" (leraren en, ambtsdragers) en "broeders" (medegelovigen).

Ook vele ambtsdragers zullen dus als naam- en bijna-Christenen achterblijven, maar ook van hen zullen er door alles wat over hen komt, tot zichzelf én tot bekering komen en met Gods Woord in de hand door hun getuigenis God de eer geven.

Dat zal volgens dezelfde woorden daarna onder de terreur en de verdrukking van de antichrist ook zo zijn. Daarvan leest u in Openbaring 7. Daar krijgt Johannes in de opening van het zesde en vóór de opening van het zevende zegeleerd zeer vertroostend en versterkend visioen. Vóórdat hij het vreselijke visioen van de grote verdrukking door het beest en de valse profeet met alles wat daar aan oordelen en gericht aan gepaard gaat, te zien krijgt, wordt hem eerst dat visioen getoond.

Johannes, de Apostel der liefde, die een Jood was en evenals Paulus stellig zeer begaan met het lot van zijn volk Israël, ziet eerst dat er van Israël honderd vier en veertig duizend verzegeld werden en wel van elk der met name genoemde stammen twaalfduizend. Openbaring 7: 2-8.

Dat getal honderd vier en veertig duizend wordt veelal door de theologen die de gangbare traditie aanhangen (ook *Ds. Kersten doet dat in zijn overigens voortreffelijk werk "Gereformeerde Dogmatiek* deel II bladzij 312) als symbolisch verklaard.

Ik heb er hiervóór al iets van gezegd en wil het vanwege deszelfs belangrijkheid nog eens voor u herhalen, dat niet één theoloog van hoe grote naam en faam ook, het recht heeft om te leren dat God met deze getallen niet zou bedoelen wat Hij zegt en

zulks alleen daarom omdat het in hun traditie niet past. Ik noem dat Gereformeerde Schriftkritiek.

Temeer, omdat God hier nog eens categorisch en duidelijk twaalf maal twaalfduizend laat beschrijven ter nadere bevestiging van die honderd vier en veertig duizend. Evenmin zijn die twaalf genoemde stammen Israëls symbolisch, zoals men dat ook wil, want immers, dat volk Israël heeft afgedaan, zegt men.

De 10 stammen, die, gezien de onderzoeken van vele volkeren-kundigen niet meer zijn op te sporen moeten dat mede bevestigen, alsof God het ook niet zou weten hoe en waarvandaan Hij deze **10 stammen** weer zal brengen.

Ik zou tegen deze theologen willen zeggen wat Christus tegen de Sadduceeën zei: "Dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet noch de kracht Gods?" Markus 12: 24

Welnu, in vers 3 roept de Engel dan met een grote stem tot de vier Engelen, die op de vier hoeken der aarde, de vier winden der aarde houden zeggende: "Beschadig de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden." Die honderd vier en veertig duizend verzegelden uit alle geslachten Israëls zijn dus "dienstknechten onzes Gods", die hebben dus een taak te vervullen tijdens en onder de oordelen en gerichten en onder de aanstaande grote verdrukking van de antichrist.

Johannes ziet deze honderd vier en veertig duizend dienstknechten Gods in Openbaring 14 opnieuw, *doch nu staande met het Lam op de berg Sion, en met de Naam Zijns Vaders geschreven aan hun voorhoofden*. Zij zongen als een nieuw gezang vóór de troon en vóór de vier dieren en de ouderlingen, en niemand kon dat gezang leren dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren; een bijzondere categorie dus. Dezen zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen voor God en het Lam (eerstelingen uit Israël onder de grote verdrukking).

Deze zullen als dienstknechten Gods ter plaatse en in ruimere omgeving getuigen zijn. En met welk resultaat?

Dat leest u in het volgende Openbaring 7: 9-17, want tussen deze beide visioenen ligt door hun volgorde een duidelijk verband.

24. DE SCHARE UIT DE GROTE VERDRUKKING

"Na dezen zag ik, en zie, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie en geslachten en volken: en talen, staande vóór de troon en vóór het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen. En zij riepen met grote stem zeggende: De zaligheid zij onze God die op de troon zit, en het Lam. En al de Engelen stonden rondom de troon en rondom de ouderlingen en de vier dieren en (die Engelen) vielen vóór de troon neder op hun aangezichten en aanbaden God; zeggende: Amen. De lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht en de sterkte zij onze God in aller eeuwigheid, Amen."

En nu vraagt één uit de ouderlingen, dus één dergenen die de reeds eerder opgestane en verheerlijkte heiligen vertegenwoordigen, aan Johannes, zeggende tot hem: "Dezen, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij, en van waar zijn zij gekomen?"

Was dat niet een overbodige vraag? Johannes had toch in de hemel reeds voordien de hemelse schare der opgestane en verheerlijkte heiligen, vertegenwoordigd door de vier en twintig ouderlingen, gezien en hoorde hen God en het Lam danken voor hun verlossing?

Daarom, Johannes wist het niet. Want die grote schare, die niemand tellen kon was

een geheel nieuw visioen voor hem, zeer verschillend van al het vorige. Johannes antwoordde de ouderling dan ook met de woorden: "Heere, gij weet het." Die ouderling gaf Johannes een duidelijke verklaring van die grote schare; immers, hij zeide: "Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen."

Algemeen wil men dit visioen van deze "grote schare" zien als de totale schare van alle na de opstanding verheerlijkte gelovigen. Men wil dan "de grote verdrukking" zien als het lijden door vele noden en ellenden die in deze wereld en in dit leven het lot zijn dergenen die Christus volgen. Een en ander wordt gegrond op de woorden: "In de wereld zult gij verdrukking hebben", alsook "vele zijn de tegenspoeden der rechtvaardigen" en zulke plaatsen meer.

Dat wordt hier echter niet bedoeld, met "de grote verdrukking" waarover die ouderling tegen Johannes sprak.

Wat "de grote verdrukking" is kunt u lezen in Matth. 24: 21 en 22. "Want alsdan (als de gruwel der verwoesting staan zal in de heilige plaats. Matth. 24:15) zal er "grote verdrukking wezen, hoedanige er niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe, en er ook niet zal zijn. En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der wille van de uitverkorenen zullen die dagen verkort worden."

"De grote verdrukking" zijn dus de oordelen en gerichten onder de zegelen, de bazuinen en de fiolen of schalen, doch boven alles de dagen van de georganiseerde tirannie onder de werelddictatuur van de antichrist, dat beest en die valse profeet (Openbaring 13).

Een zwakke voorstelling daarvan kunt u zich maken als u de vele verslagen leest van de terreur onder het communisme, waar echter door vlucht of anderszins nog ontkomen aan is naar landen met andere levensvormen.

Dat zal dan ten tijde der grote verdrukking echter niet mogelijk zijn, want de geest van de antichrist is een wereldbeheersende dictatuur, met een alle levensterreinen beheersende organisatie. Daaronder kan niemand werken, kopen en verkopen en dus leven, zonder zich te onderwerpen aan de eis om het beeld van het beest te aanbidden en de antichristelijke levensvormen te aanvaarden,

Het merkteken dat het leven alleen mogelijk maakt, zal door ieder wie men ook zijn mag, aanvaard moeten worden, wil men niet gedood worden, niet verhongeren of niet omkomen.

Dat merkteken, of de naam van het beest, of het getal van zijn naam zal door het beest worden geëist om duidelijk aangebracht te dragen aan rechterhand of voorhoofd door iedere wereldburger. Zonder aanbedding van het beeld van de antichrist de dood, zonder dat merkteken van het beest geen bestaan en geen leven. Openbaring 13: 15-17 "En er werd macht aan gegeven (aan de valse profeet) om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken dat allen die het beeld van het beest niet zou aanbidden, gedood zouden worden." "En het maakt dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteken geeft aan hun rechterhand of aan hun voorhoofden, dat niemand mag kopen of verkopen, dan wie dat merkteken heeft, of de

naam van het best, of het getal van zijn naam."

Dat alles moet u letterlijk verstaan en niet door exegetische vervorming en ge-goochel trachten toe te passen op wat het pausdom in vorige tijden deed aan gees-telijke dwang of terreur. Zelfs wat het pausdom aan vervolging en geloofsdwang heeft gedaan valt in het niet bij wat onder de antichrist plaats zal hebben. Dat staat uit de mond van Christus zelf opgetekend in Matth. 24: 21 en 22.

Doch ik ga voort met de beschrijving van *die schare, die uit de grote verdrukking kwam.*

Die ouderling vervolgt met Johannes (en ook ons) nader over hen in te lichten met de merkwaardige woorden: "en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams."

Die lange klederen waarmede zij bekleed waren, waren dus eerst bezoedeld geweest. Het waren dus eerst allen zondaren uit alle volkeren, besmet met de goddeloosheden dezer wereld. Doch zij werden bekeerd door de waarschuwingen en de prediking der honderd vier en veertig duizend dienstknechten Gods, of van de twee getuigen Openbaring 11, of door de grote stem van de Engel met het eeuwige Evangelie vliegende in het midden des hemels (Openbaring 14: 6 en 7).

Daarom weigerden zij volstandig het beest en zijn beeld te aanbidden en het merkteken te ontvangen aan hun rechterhand of aan het voorhoofd en zijn gedood geworden of door honger, dorst, koude of hitte omgekomen.

Zij hebben dus hun leven niet dierbaar geacht, maar zijn getrouw en bewaard gebleven om niet, door enige uitvlucht of spitsvondige oplossing het bloed van het Lam onrein te achten, waardoor zij geheiligd werden; immers, hun lange witte klederen hadden zij gewassen en wit gemaakt in het bloed des Lams.

Het genadeloon, dat hun werd toebedeeld was: "Daarom zijn zij vóór de troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en die op de troon zit zal hen overschaduwden" vers 15.

Zij kregen dus een dienende taak vóór de troon Gods en in Zijn tempel. Hun hemelse staat was dus duidelijk onderscheiden van die gelovigen, die als bruid des Lams vóór de oordelen en de grote verdrukking waren opgenomen in heerlijkheid. De laatsten, vertegenwoordigd door de vier en twintig Ouderlingen, zaten op tronen rondom de troon Gods, waren ook bekleed met witte klederen, doch hadden citers en gouden schalen vol reukwerk, welke zijn de gebeden der heiligen.

Die grote schare, die uit de grote verdrukking kwam, hadden honger en dorst, koude en hitte en de dood geleden; dat volgt uit de troostwoorden over hen vers 16 en 17: "Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen noch enige hitte. Want het Lam, dat in het midden van de troon is, zal ze weiden, en zal hun een leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen."

Ik wil hier enige woorden van troost toevoegen aan ouders die hun kinderen, ondanks alle ernstige en godsdienstige opvoeding en ondanks ernstige gebeden en in het verborgen gestorte tranen, evenwel hen toch geheel uit het gareel zien lopen. Die zelfs God en Zijn dienst vaarwel hebben gezegd om hun lege ziel te vullen met het zwijnendraf van de begeerlijkheid der ogen, de begeerlijkheid des vleses en de grootsheid des levens.

Als de Heere u zelf zal verwaardigen in een weg van waken en bidden waardig geacht te worden om al deze dingen te ontvlieden en te staan voor de Zoon des mensen, blijft er toch nog verwachting en een mogelijkheid van bekering en behoud, al is het dan alzo als door vuur, voor uw kinderen en nageslacht over.

Blijf hen, zij het dan in alle gebrek, waarschuwen en voor hen bidden en leg ze neer aan de voeten van Hem die machtig is te doen boven bidden en denken. Vertraag daarin niet; houdt aan tijdig en ontijdig; want de tijd is nabij!

Met dezelfde aandrang en met hetzelfde oogmerk heb ik ook dit epistel geschreven.

Nu zult u mij misschien de vraag stellen: Als met de opstanding aller gelovigen en de opname van alle nog levende gelovigen tevens de Heilige Geest wordt weggenomen, hoe het dan mogelijk is, dat er nog mensen tot bekering komen?

Wel, precies op dezelfde wijze als vóór de uitstorting van de Heilige Geest en onder het Oude Testament.

Immers, op de Pinksterdag werd de Heilige Geest uitgestort op Christus' kerk en heeft die kerk in alle omstandigheden en ongeneugten door Zijn Goddelijke inwo-

ning en invloed, de ene tijd meer, de andere tijd minder een wederhoudende macht verleend tegen de geest van de antichrist.

Voordien werkte Gods Geest afzonderlijk in de harten van de profeten, dienstknechten en kinderen Gods en waren de tempeldiensten en de feesten het bindende element. Dat is gebleven, totdat God Zijn Geest uitstortte op alle vlees. Johannes heeft dat in Joh. 7: 37-39 zeer duidelijk verklaard.

In vers 37 en 38 riep Jezus tot de schare: "Zo iemand dorste, die kome tot Mij en drink! Wie in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien."

Dat was een belofte voor de toekomst; hoort u maar wat Johannes daarvan in vers 39 ter nadere verklaring zegt:

(En dit zeide Hij van de Geest welken ontvangen zouden die in Hem geloven. Want de Heilige Geest was er nog niet omdat Jezus nog niet verheerlijkt was) Jezus had toch ook gezegd, Want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster (de Heilige Geest) tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden" (Joh. 16: 7b).

De Heilige Geest doet door Zijn inwoning de gemeente van Christus het geestelijke regeringscentrum hier op aarde zijn.

De gemeente van Christus is, zolang zij hier op aarde is, ondanks alles toch het zout dat algeheel bederf tegenhoudt het licht der wereld, de stad op een berg (Matth. 5: 13 en 14).

Tevens is de Heilige Geest daardoor indirect de invloed, die de aardse overheden en machten nog door de gemeente als instrument weerhoudt alle goddeloosheid toe te laten (1 Tim. 2: 1-4 en Rom. 13: 17).

Door verachtering in het gebedsleven en daardoor in de vreze Gods in de gemeente is een afval van het geloof ontstaan, die nu reeds onder de mensheid een onrustbarende antichristelijke geest ontwikkelt.

Na de opname der gemeente van Christus en de terugname van de Heilige Geest uit de kerk hier op aarde, vervalt die kerk, omdat de Wederhouder weggenomen is, geheel in antichristelijke leringen en praktijken. Die kerk wordt in haar totaliteit "de grote hoer" die daar zit aan, vele wateren, zoals u die beschreven vindt in Openbaring 17, op het beest.

Echter, evenals in vorige tijden blijft de Geest Gods in de harten van afzonderlijke mensen Zijn werk verrichten, zodat de bedenking, dat nadien geen bekeringen meer kunnen plaats hebben, hiermede, is weerlegd.

Deze allen onder de grote verdrukking omgekomen gelovigen zullen met degenen wier zielen Johannes onder:het altaar zag (Openbaring 6: 9) opstaan als Christus komt en alle heiligen met Hem om de antichrist te vernietigen en Israël te verlossen (Openbaring 19 en Zach. 14).

Daarom zegt die derde Engel in Openbaring 14: 12 van hen: "Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn ze, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus."

Waarna Johannes een stem uit de hemel hoorde, die tot hem zeide: "Schrijf: Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen."

Waarom staat dat er zo nadrukkelijk? Zijn deze doden, die in de Heere sterven dan zaliger dan anderen? In waarom dan dat "van nu aan?"

Wel in de eerste plaats, omdat de dood voor hen een grote verlossing zal zijn uit de grootste van alle ellenden, uit de grote verdrukking; daarom zalig zijn de doden, die in de Heere sterven.

En in de tweede plaats "van nu aan", omdat deze doden maar zeer kort in de dood zullen blijven, want Christus komt om gericht te houden op aarde over de antichrist, het beest, was zeer nabij.

Deze behoren mede tot de in Openbaring 20: 4 beschreven opgestane heiligen; deze zijn het die het beest en zijn beeld niet aanbeden hadden en die niet zijn

merkteken hadden ontvangen aan hun voorhoofd of aan hun hand. Immers, *deze is de eerste opstanding* (Openbaring 20: 5).
Zo ben ik langs deze weg weer bij "deze is de eerste opstanding" teruggekomen.

25. NOGMAALS DE EERSTE OPSTANDING

Waar en wanneer is "die eerste opstanding" eigenlijk begonnen?
Wel natuurlijk, bij de opstanding van Christus uit de doden. Want de opstanding van allen, die in Christus geloven ligt verankerd en is vast door, de opstanding van Christus, die daardoor de eersteling (der opstanding) geworden is dergenen die ontslapen zijn.

Daarvan geeft Paulus een deugdelijk verslag aan de Corintiërs in 1 Cor. 15 20-23, waar hij spreekt over de opstanding der gelovigen, die in Christus ontslapen zijn; want hij spreekt over "die van Christus zijn in Zijn toekomst."

"Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn, Want, dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een mens. Want gelijk ze allen (hier wordt met allen bedoeld de gelovigen) in Adam sterven, alzo zullen ze ook in Christus allen levend gemaakt worden. Maar een iegelijk in zijn orde: de eersteling Christus daarna die van Christus zijn in Zijn toekomst."

"De eersteling Christus" vindt u, zinnebeeldig terug in de schaduwdienst der oogstfeesten in Leviticus 23, waarin gesproken wordt over "de eersteling garve" van de oogst, die door de priester bewogen moest worden voor het aangezicht des Heeren, opdat het voor hen aangenaam, d.w.z., opdat de zegen des Heeren zal rusten op hun gehele oogst.

Bij dat bewegen van die eerstelingsgarve moest tevens, eveneens als zinnebeeldige schaduwdienst, een volkomen eenjarig lam ten brandoffer worden geofferd. Met die eetstelingsgarve en dat lam wordt Christus uitgebeeld beide in Zijn lijden en sterven en in Zijn opstanding.

In de opgestane Christus, de eerstelingsgarve van de oogst, bewogen voor het aangezicht Gods des Vaders is de opstanding van de gemeente, het lichaam van Christus, de bruid des Lams mede aangenaam geworden voor God.

Christus heeft ook als Eersteling uit de doden met Zich tevens meerdere heiligen, (die aan velen verschenen zijn Matth. 27: 52) als een buit meegevoerd.

Na het bewegen van de Eerstelingsgarf moesten zeven weken (zeven volle sabbatten) tot het Pinksterfeest - het oogstfeest - worden geteld, dat "was het feest van de totale inzameling van de oogst.

Zo zal het ook zijn in de opstanding der doden: de Eersteling Christus, daarna die van Christus zijn in Zijn toekomst. (1 Cor. 15: 23).

Zo zal ook "de eerste opstanding" een volle periode omvatten; een iegelijk in zijn orde, groep voor groep.

Christus met Zijn eerstelingsgarf, daarna de grote inzameling bij Zijn toekomst, dan de martelaren uit de grote verdrukking (Openbaring 7), de twee getuigen (Openbaring 11) de 144.000 (Openbaring 7), zij die de overwinning hadden van het beest (Openbaring 13) en ten slotte alles wat nog in de grote eindstrijd wordt ingezameld (Openbaring 19: 19).

Die allen bij elkaar zijn het waarvan in Openbaring 20: 6 geschreven is: "Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren."

Eer ik voortga, wil ik nog even wijzen op het merkwaardige wat in Gods Woord staat omtrent de opstanding der doden en de opstanding uit de doden.

26. DE OPSTANDING UIT DE DODEN

Als er in Gods Woord over opstanding der deden wordt gesproken, betekent dat de opstanding van alle gestorvenen, dus zowel *de Opstanding der rechtvaardigen* als der onrechtvaardigen.

Als er alleen over de opstanding der rechtvaardigen, der gelovigen, wordt gesproken, staat er altijd "**uit** de doden." Dat woord "uit de doden" wordt niet eenmaal in verband met de goddelozen gebruikt. "De opstanding uit de doden", heeft de betekenis, dat, terwijl alle doden in hun graven zijn, sommigen *uit hun midden* opstaan. Dit gebeurde ook met Christus; Hij stond uit de doden op, wat eveneens zal gebeuren met de heiligen.

Even wil ik t.o.v. de opstanding "uit de doden" iets naders zeggen over dat belangrijke woordje *uit*.

Daarvoor moet ik iets gaan zeggen, wat naar de grondtaal eigenlijk moet worden verstaan, waarbij ik de opmerking maak, dat ikzelf die niet ken, maar de verklaring daarvan heb van mensen, die vanwege hun kennis van de grondtaal, daartoe bevoegd waren.

Iemand die dit leest en ook die kennis heeft, kan het dus zelf controleren. Voor "opstanding der doden" staat in de grondtekst: "opstanding toon nektoon" en voor opstanding uit de doden "opstanding *toon nekroon*."

De opstanding "uit" zegt heel duidelijk dat bij de opstanding die hier bedoeld wordt niet alles wordt opgewekt, doch dat er slechts een gedeelte van "tussen de doden uit" wordt opgewekt en dus een overschot in de dood blijft.

In Fil. 3: 11 sprak Paulus zelfs in verdubbelde zin over een opstanding van *tussen de doden uit*. Daar' staat" in de grondtekst: "exanastasis *ek nektoon*" of letterlijk: "*uitopstanding van tussen (de) doden uit*."

In elk geval staat vast, dat een opstanding "der doden" niet hetzelfde is als een opstanding "tussen de doden uit."

Dat volgt ook tevens uit Openbaring 20: 5. Daar staat het duidelijk: "Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren."

Toen pas werden al de andere doden, de goddelozen en die buiten Christus zijn, opgewekt, om na het oordeel voor de grote witte troon, tegelijk met "de dood en het dodenrijk" geworpen te worden in de poel des vuurs: "dit is de tweede dood." Tevens zal dan de aarde en de hemel wegvlieden voor het aangezicht van Hem die op de troon zit.

Dan zal volgens 2 Petrus 3: 7 hemel en aarde door vuur vergaan: "Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord (de profetie) als een schat weggelegd en worden ten vure bewaard te en de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen."

Nadat al deze dingen vervuld zullen zijn naar het eeuwige raadsplan Gods, zoals Hij ons in alle desbetreffende profetieën heeft doen verkondigen en voor ons heeft doen boekstaven, zal de Heere na het voorbijgaan der hemelen, die nu zijn en de aarde, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde formeren (Openb, 21: 1). Johannes zag het: Openbaring 21: 1-7: "En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer."

"En ik Johannes zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalen van God uit de hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is."

"En ik hoorde een grote stem uit de hemel, zeggende: Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en, God zelf zal bij hen en hun God zijn."

"En God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, want de eerste dingen zijn weggegaan."

"En die op de troon zat zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij:
"Schrijf, want de deze woorden zijn waarachtig en getrouw.

"En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal de dorstige geven uit, de fontein van het water des levens voor niet."

"Wie overwint, zal alles beërven, en Ik zal hem een God zijn en hij zal Mij een. zoon zijn."

"Zalig is hij die leest en zijn zij die horen de woorden dezer profetie, en die bewaren hetgeen daarin geschreven is, want de tijd is nabij." Openbaring 1: 3.

27. AANHANGSEL.

Als aanhangsel wil ik hierachter nog iets toevoegen, wat in verband met mijn gehele geschrift een zeer belangrijke gedachte is, ruimschoots de moeite waard om het te overdenken.

Door alle eeuwen heen is deze gedachte aangehangen door vele bekende en godvrezende mannen, zowel kerkvaders als latere voorgangers.

Het heeft namelijk bij deze mannen, veelal geheel afzonderlijk alsook in navolging, de opmerkzaamheid getrokken, dat in de heilsgeschiedenis duidelijk door God gangen van omtrent **duizend jaren** zijn waar te nemen.

Deze gangen werden als volgt onderscheiden.

- Henoeh, de zevende van Adam werd ongeveer duizend jaren na de schepping van, Adam opgenomen.
- Abraham leefde ongeveer duizend jaren later:
- David leefde weer ongeveer duizend jaren na Abraham.
- Ongeveer duizend jaren na David werd Christus geboren.

Daarbij werd dan tevens de *scheppingsweek gezien als een symbolische parallel* met de gehele geschiedenis van het heilsplan Gods..

Eerst de zesduizend jaren van menselijke pogingen en mislukkingen, dus als zwoegen werkdagen; de zevende dag waarin God rustte als de duizendjarige sabbat van het Duizendjarige Vrederijk.

In de eerste eeuwen na Christus was de studie van de Bijbelse symboliek vrij algemeen en was men daar meer ingeleid dan thans.

Velen onder de eerste Christenen, die de Duizendjarige Christus' regering naar luid van Openbaring 20 aanhingen, vatten de zes scheppingsdagen met de daarop volgende rustdag, zowel historisch als symbolisch op.

Enige namen van hen die deze gedachte aanhingen wil ik hier doen volgen: Irenaeus, Cyprianus, Clemens van Alexandrië, Lactantius, Hippolytus, Sulpicius Severus, en in latere tijd Bunyan, Capadose, Cumming enz.

Prof. Herzog vermeldt in de Duitse Christelijke Encyclopedie dat het de meest gewone opvatting der kerkvaders, was, dat de toekomst des Heeren zou komen aan het eind van de zesduizend jaren.

Tevens schrijft hij, dat onder de nieuwere theologen, deze door de kerkvaders sedert Barnabas vastgehouden gedachte is weergekeerd.

Deze gedachte is dus geen 'chiliastische nieuwigheid,' zoals men dat veelal tracht voor te stellen.

Is er voor die gedachte ook enige grond in Gods Woord buiten de symboliek van de scheppingsweek?

Hiervóór hebben we de viermaal duizendjarige gang der heilshistorie gezien vanaf Adam tot en met Henoeh, van Henoeh tot Abraham, van Abraham tot David en van David tot Christus; dat waren praktisch vierduizend jaren.

Voor de daarna volgende tweeduitend jaren na Christus lezen we, in verband met de tijdelijke verwerping van het volk der Joden een zeer merkwaardige tekst in de profeet Hosea..

Hosea 6: 1-3. Daar spreekt de profeet namens Israël in een profetisch gezicht over hun herstel in de verre toekomst.

"Komt en laat ons wederkeren tot de Heere, want Hij heeft verscheurd en Hij zal ons genezen, Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden."

Dat dit verder ziet als de wederkeer uit Babel blijkt duidelijk uit de volgende tekst, die kennelijk ziet op Christus' kruisiging en opstanding, dus ook op Israëls herstel

daarna.

"Hij zal ons na twee dagen levend maken; op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven."

Hier ziet u de profetische parallel met de kruisiging en de begraving zijnde twee dagen en de opstanding aan de derde dag.

De schrift leert "dat duizend jaren bid de Heere zijn als één dag", wat bij deze gedachte de sleutel mag genoemd worden van wat ook de kerkvaders daarvan gezegd hebben.

In ieder geval rechtvaardigen de tekenen der tijden van heden in sterke mate deze gedachte van de tweemaal duizend jaren na Christus' dood en opstanding.

De twee dagen als de verstrooiing van Israël onder het oordeel der verharding van twee duizend jaren duizend jaren voor elke dag, hun verrijzing, dat is hun herstel en wederaanneming, op de derde dag, dus tevens de dag van het Duizendjarig Vrederijk.

Hoort u maar de volgende tekst, die daar geheel op wijst mede ook in verband met Jes. 32: 15-18; Zach. 12: 10, enz.

Hosea 6: 3: "Dan zullen wij kennen; wij zullen er naar jagen om de Heere te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal, tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands."

Deze gedachte van telkens duizend jaren in de heilsgeschiedenis heeft niets uitstaande met berekening van data, zoals men dat ook nogal eens stelt.

Immers, enige tientallen jaren zij het dan op een historie van zesduizend jaren, stelt toch elke datum nog op losse schroeven.

Het mag er ons hoogstens toe leiden, om met te meerdere waakzaamheid aan de hand van Gods Woord en de tekenen der tijden Christus' komst te verwachten.

Als dat zo mag zijn, is ook hiermede mijn wens vervuld.

B.R.

Noot van de bladzijden 26, 32 en 41.

LETTERLIJKE EERSTE EN TWEDE OPSTANDING.

Van de opgestane heiligen in Openbaring 20 wordt gezegd in vers 4: "en zij leefden en heersten als koningen met Christus de duizend jaren."

Zij "leefden" dus en "heersten", wat duidelijk een opstandingsleven weergeeft. Immers, als volgens de gangbare traditie alleen de "zielen" van die heiligen hier bedoeld waren, behoefde dat niet extra gezegd te worden, dat zij "leefden", want dat was vanzelfsprekend; het waren wedergeboren, dus levende zielen.

Dat hier dus gezegd wordt dat zij "leefden" en "heersten", was een bewijs van hun opstanding, wat vooral uit de volgende tekst vers 5 blijkt.

Daar staat zeer duidelijk "maar, de overigen der doden werden niet weder levend; totdat de duizend jaren geëindigd waren."

Volgens taalkundige betekenis waren de eersten dus wel weder levend geworden, want staat er; "de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren" (Let hierbij vooral op de woorden "weder levend." Dit alles wordt ook extra bevestigd met laatste woorden van vers 5: "Deze is de eerste opstanding"

De andere, dus na de duizend jaren, is dus de tweede of laatste opstanding, zulks volgens de regelen der logica, welke niet anders dan door exegetisch vergeestelijkend geoochel verkracht kan worden.

Door "de eerste opstanding" als een *geestelijk* verrijzen met Christus op te vatten en

de tweede als een *letterlijke* opstanding uit het graf, over een plaats waar in duidelijk verband met elkander over twee opstandingen wordt gesproken, daar houdt alle taalkundige betekenis op en kan de Schrift in geen zaak een beslissend getuige worden geacht.

Als de eerste opstanding geestelijk is, dan ook de tweede; maar als de tweede letterlijk is, dan ook de eerste.

Laten wij dan ook dit laatste vasthouden *tot Eer van Hem, Die de doden levend maakt en roept de dingen die niet zijn alsof ze waren*, in overeenstemming met de Oude Kerk en velen der beste nieuwere Schriftuitleggers.

De opvatting van een letterlijke, zowel eerste als tweede opstanding, maakt Openbaringen 20, mede ook in verband met Paulus' woorden daarover, tot een logisch, rechtlijnig en sluitend geheel.

B. R.

28. HIJ KOMT!

Verhef uw hoofd, o Bruid, uw Hemelbruid'gom nadert!
Dra neemt Hij u tot Zich als Zijner liefde loon,
En geeft u Zijnen Naam - uw nieuwe naam - te dragen
En met uw nieuwe naam der koninginne kroon.
Weldra zult gij Hem zien, -de Koning in Zijn schoonheid-
En vaart Hem in de lucht verheerlijkt tegemoet,
En rust gij aan Zijn hart - dat Jezushart vol liefde-
Eens voor u uitgebloed!

Wat zit ge neer en weent? - Hij, die als Man der smarten
Geweend heeft hier op aard', Hij ziet uw tranen aan.
Hij komt, Hij die vertroost als niemand ooit kon troosten,
En droogt met Eigen hand uw allerlaatste traan.
O blijdschap! als die hand de laatste voorhang wegschuift,
En u, wie de aarde slechts als pelgrims doortocht gold,
De werk'lijkheden Gods en Sions panorama's
Voor 't wond'rend oog ontrolt.

En gij, ontruste ziel, die nog zo dikwijls siddert
En vraagt, als ge op uzelf en op uw zwakheid ziet,
Of al die heerlijkheid aan 's Heeren komst verbonden,
Ook u geldt - zie op Hem, zie op uzelfen niet.
Uw heil is reeds volbracht - uw heerlijkheid zal komen;
Uw pand, nu weggelegd, Hij is het Die 't bewaart,
Tot eens uw leven, thans in God met Hem verborgen,
Met Hem zij geopenbaard.

Hij komt, Gemeente God, Hij- komt als Overwinnaar!
Zijn duizend-duizendtal van heiligen met Hem.
Verneemt uw oor niet reeds van uit de verre verte,
Iets, der bazuin gelijk of der Archangelstem?
Dra stilt Hij het gezucht van 't eeuwen zuchtend schepsel,
En dreunt, de schepping dóór, Zijn tweede 't Is volbracht!"
En zet de Vredevorst 't Verlossingswerk de kroon op:
Welzalig die Hem wacht!

Rotterdam, maart 1967.
Uw liefhebbende Vader en Grootvader en Vriend,

B. Reinders.

UITLEG

over de tekenen der tijden, het Chiliasme en het Jodenvraagstuk in de

Gereformeerde Dogmatiek

door

DS. G. H. KERSTEN

DEEL II. Blz. 308-309

De oordeelsdag

... Immers al is de tijd ons geheel onbekend, de dag komt gewis.

Matth. 24: 44 *Daarom zijt gij ook bereid; want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen.*

Petrus ontleent een ernstige aansporing aan het onbekende van dezen dag, tot heiligen wandel; zooverre is het er van af, dat de onbekendheid van den tijd tot zorgeloosheid leiden zou.

2 Petrus 3 10, 11 *Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht; in welken de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan en de elementen branden zullen en vergaan en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden. Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en Godzaligheid.*

Tekenen.

Evenwel heeft het Gode behaagd *tekenen* te geven, die den dag des oordeel aankondigen. Daartoe behoort de *verkondiging van het Evangelie aan alle volkeren, en de bekering der Joden.*

Romeinen 11: 25, 26 *Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt bij uzelfen) dat de verharding voor een deel over Israëel gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn; en alzo zal geheel Israëel zalig worden.*

In Mattheus 24 wijst Christus de tekenen aan, die even tevoren zullen geschieden én de wederkomst des Heeren zullen vergezellen.

Matth. 24: 29, 30 *En terstond na de verdrukking dier dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven en de sterren zullen van den hemel vallen en de krachten der hemelen zullen bewogen worden. En alsdan zal in den hemel verschijnen het teken van den Zoon des mensen.*

Die tekenen zijn eigenlijk te verstaan. Christus spreekt hier niet zinnebeeldig. In waarheid zullen zon en maan verduisterd worden en de sterren van den hemel vallen. Het teken van den Zoon des mensen is Zijn verschijning, niet het kruis van Christus, gelijk *de Roomse kerk* er van maakt.³

Trots die tekenen, zal de dag zelf bedekt blijven; die tekenen zullen de goddelozen uit hun ongerechtigen wandel niet doen ontwaken.

Matth. 24: 37 *En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des Menschen. Want gelijk zij waren in de dagen voor den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, op welken Noach in de ark ging, en bekenden het niet totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen.*

Ja, het getal dergenen, die hun Heere en Zaligmaker verwachtten, zal zo klein zijn, dat de Heere Zelf de vraag stelde "Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?" De tekenen, die aan den dag der wederkomst van Christus voorafgaan, zijn dus de tekenen van algemene Godsverzaking en ongeloof. In ketterij en leugen verzonken, verhard onder de oordelen, gaat de wereld het eindgericht tegemoet.

De wederkomst van Christus zal plaats vinden aan het einde der dagen. Vóór die zal Hij naar Zijn menselijke natuur niet op aarde verschijnen. Saulus is de laatste

³ Voetius, Cath. blz. 508.

geweest, die Christus met lichamelijke ogen op aarde heeft gezien (1 Kor. 15: 8). De Heere zal dus niet op aarde komen om een heerlijke kerkstaat in te richten, te midden waarvan Hij in Jeruzalem duizend jaren over satan en de wereld zal regeren. Dat wil

het Chiliasme.⁴

De Chiliasten zijn degenen, die een Duizendjarig Rijk leren. De wortel van hun beginsel ligt in de verwachting ener heerlijke kerkstaat op aarde met Jeruzalem als middelpunt, waarvan ge de eerste sporen vindt bij de Christenen uit de Joden. Hoewel tot het Christendom bekeerd, was hun die verwachting zó eigen, dat zij steeds nog vasthielden aan de gedachte, dat de heidenen tot Israëel zouden toevloeien en aan den Joodse staat en Oud-Testamentische inzettingen, met name aan Jeruzalem en den tempeldienst, grote glorie zouden toebrengen. De stad des groten Konings zou dan het middelpunt van de heerschappij der kerk worden. Zelfs de discipelen waren nog van dien Joodse zuurdesem niet gezuiverd; vandaar hun vragen wie de meeste zijn zou in het Koninkrijk der hemelen; wie aan de rechter en wie aan de linkerhand des Heeren zitten zou; of in "dezen tijd" de Heere Zijn Koninkrijk zou oprichten, alsook hun wijzen op de kostelijke gebouwen in Jeruzalem. Zij zijn deswege door den Heere Jezus telkens bestraft en er op gewezen, dat die heerlijkheid van Jeruzalem vergaan zal, als niet één steen op den anderen zal gelaten worden. En toen de kerk onder de heidenen gesticht werd en de Joodse natie in haar betekenis voor de kerk meer en meer wegzonk, heeft de Heilige Geest Petrus geroepen tot den heidens hoofdman Cornelius te Cesaréa te gaan en *niet gemeen te maken hetgeen God gereinigd heeft* (Hand. 10) en heeft de Synode te Jeruzalem den mond gestopt aan hen, die leerden dat men zonder besnijdenis niet kon zalig worden en alzo de deur voor de heidenen geopend, hen met de Joden gelijk stellend.

Bladzij 310-311

In het bijzonder heeft God Paulus afgezonderd om tot de heidenen te gaan en hij, der heidenen Apostel, heeft met grote kracht de Joodse ijveraars voor de Mozaïsche inzetting bestraft.

In later eeuwen in de Christelijke kerk ingedrongen, is **het Chiliasme** in tweeërlei opzicht te bezien. Zo worden zij tot de Chiliasten gerekend, die van oordeel zijn, dat aan de verschijning van Christus op de wolken des hemels, na de neerwerping van den antichrist en vóór de opkomst van den Gog en de Magog een ongekende bloei van Gods kerk *op aarde* van omtrent duizend jaren, zal voorafgaan met de bekering van geheel de Joodse natie. Brakel zou dan o.m. ook Chiliast zijn.

In zijn **Redelijken Godsdienst** toch stelt **Brakel** vast, dat alsnog een heerlijke kerkstaat te wachten is, doordat de waarheid waarvoor de Godvruchtigen zich tot de marteldood gegeven hebben, omtrent duizend jaren zal zegevieren. Brakel *verwerpt* echter elke gedachte aan een lichamelijke opstanding vóór de oordeelsdag, alsook van een Persoonlijke komst van Christus op aarde, terwijl hij de kerk alle wereldlijke heerschappij ontzegt en haar ook in de haar toegekende glorie niet ziet als te bestaan uit enkel ware gelovigen. Hoewel aan Gods kinderen gedurende die duizend jaren bijzondere heiligheid door Brakel wordt toegekend, zal evenwel satans werking niet geheel van de aarde worden weggenomen, noch ook die der zonde. De gehele Joodse natie zal dan echter tot God bekeerd worden en Christus zonderling liefhebben, eren en verheerlijken. Maar de valse leden der kerk zullen eerst heimelijk en daarna aan het einde der duizend jaren openbaar den strijd tegen Gods erfdeel voeren, om als de Gog en Magog, haar nog korte tijd op ongekende wijze te vervolgen tot onverwacht Christus op de wolken des hemels verschijnt om het eindgericht te houden. Die heerlijke staat der kerk is niet te rekenen vanaf de

⁴ Dr. A. Kuyper E Voto II, 253. Dict. Dogm. V L. d. C. S. § 4, 147. Hoekstra: Het Chiliasme.

regering van **Constantijn de Grote**, noch begonnen met de **Reformatie**, doch ligt nog in de toekomst, al is de juiste tijd er van niet te bepalen.⁵

Hoewel in deze verklaring van Brakel niet te ontkennen Chiliastische denkbeelden zijn te ontdekken, als b.v. de verwachting van de bekering der gehele Joodse natie, waarin hij later gevolgd werd door de mannen van het Reveil **als Capadose, Da Costa, Dr. Schwartz**, toch verwerpt deze bij het Gereformeerde volk zozeer geliefde Godgeleerde op zeer duidelijke wijze elk stuk van der Chiliasten verwachting, met name

1. dat Christus lichamelijk op aarde zou verschijnen vóór de dag des oordeels;
2. dat met die komst gepaard zou gaan een lichamelijke opstanding der gezaligde martelaren;
3. dat het Joodse volk met Jeruzalem als middelpunt het centrum van de heerlijke regering van Christus zijn zal en dat de heidenen tot de Godsstad zullen toevloeien.

Om deze stellingen is het Chiliasme dan ook als geheel in strijd met Gods Woord door de kerk veroordeeld.

Wij vonden de vroegste sporen van bedoelde dwaalbegrippen reeds in de Messiasverwachting der Joden niet ter zaligheid, maar tot verlossing van den wereldlijken onderdrukker en in het vastkleven aan den Mozaïsche dienst door hen zelfs, die in Christus geloofden.

Hoewel vooral door Paulus en na hem de kerkvaders Clemens, Romanus, Polycarpus, Ignatius e.a. bestreden, dook de Joodse zelfverheffing toch telkens weer op en daarmee in verband een verwachting van een komst des Heeren vóór de dag des oordeels en van een heerlijke kerk met de Joden als delend in de hoogste glorie. In de Middeleeuwen vooral verhief zich de Chiliastische dwaalidee onder de dweepzieke sekten van *Joachim van Floris (overl. 1202)*, *Peter de Oliva e.a.*, doch ook toen stelde de kerk, hoe verduisterd ook, zich met kracht tegen het Chiliasme.

Hoeveel te sterker stond zij in deze strijd, door de *Wederdopers* opnieuw aangeboden, toen zij van de Roomse afgodendienst verlost en met Gods Woord gewapend tegen het Chiliasme te velde trekken kon. Desniettemin stak het Chiliasme telkens weder, zoowel in het buitenland als binnen onze grenzen, den kop op. Met name waren de *Piëtisten* onder Spener en de *Labadisten* in ons land niet vrij van de dwalingen der Chiliasten, evenmin als de *Ethischen* en *Groninger Richting* met name *Chantepie de la Saussaye* en *J. H. Gunning*. In ongelovige kringen boden de *Vermittlungstheologen* hun steun er aan, terwijl in deze tijden de richting *De Heer* en *Berkhof* met haar gedweep met de Jodenzending en bekering ver zijn van hetgeen steeds door de Gereformeerden beleden is.

Bladzij 312-313

Nu beroepen de Chiliasten zich vooral op *Openbaring 20: 1—6* en voorts op de profetieën aangaande de Joden, alsook op het getuigenis van Paulus in Romeinen 11: 25 en 26. Hun grote fout is daarbij, dat zij in stee van den geestelijke zin der Schrift te verstaan, deze steeds weer uitwendig opvatten en toepassen. Zij verstaan mitsdien door Israël, Sion, Jeruzalem niet de door God uitverkoren kerk, doch het vleselijk, natuurlijk zaad van Abram, de Joden. Uit een korte bespreking van enkele plaatsen moge dit duidelijk worden.

In de eerste plaats dan staan wij stil bij *Openbaring 20 16*. Saamvattend wat de Heere in deze woorden bekend maakt, komen wij tot de volgende zaken

- 1e. dat satan duizend jaren zal gebonden en in den afgrond zal geworpen worden;
- 2e. dat hij daarna een kleinen tijd zal ontbonden worden;
- 3e. dat Christus duizend jaren heersen zal;

⁵ W. à Brakel, Red. Godsdiens III, XX.

- 4e. dat de zielen dergenen, die om het getuigenis van Jezus onthoofd waren, leefden, op tronen zaten en heersten met Christus de duizend jaren;
- 5e. dat niet alle mensen levend zullen worden in deze eerste opstanding;
- 6e. dat zij, die deel hebben aan deze opstanding zalig zijn.

Heeft dan de Chiliast met zijn leer van het Duizendjarig rijk niet volkomen gelijk?

Neen, ganselijk niet, maar zijn leer is geheel in strijd met Gods Woord. Volgen wij wat in Openbaring 20 beschreven is op de voet.

1e. Wat de binding des satans betreft, zegt de Apostel nadrukkelijk, dat deze niet betekent, dat hij van de aarde wordt weggedaan, maar dat het werpen des duivels in den afgrond geschiedde "opdat hij *de volken niet meer verleiden zou,*" d.w.z. hem zal de macht ontnomen worden de volken op te zetten tot vervolging van Gods volk. Die vervolging zal weder komen onder den Gog en den Magog, de woeste volken die in de vier hoeken der aarde zijn, maar gedurende de duizend jaren zal satan geen macht hebben, om hen tot openbare vervolging van Gods kerk te verleiden.

De getallen in de Openbaring zijn symbolisch, d.w.z. wij moeten die niet verstaan als juist afgetelde jaren en hoeveelheden. Zo is b.v. vier het getal, dat de wereld symboliseert; honderd vier en veertig duizend de volheid dergenen, die verzegeld waren uit de twaalf geslachten Israëls; en om niet meer te noemen, het duizendtal jaren uit Openbaring 20 ziet op de door God bepaalde en volkome tijd, waarin Zijn duurgekochte kerk van vervolging verschoond blijft. *Duizend is tien maal tien maal tien en tien is het getal der volheid.* Duizend wijst de volle volkomenheid aan van de door God bepaalde tijd.

De binding van satan en diens geworpen worden in de afgrond heeft dus geenszins de betekenis, dat de duivel zijn werk op aarde onder Gods toelating en besturing niet doen zal, maar dat hij gedurende een door God bepaalde tijd de kerk door de vijandige wereldmachten niet zal kunnen vervolgen.

2e. Als die tijd, die de Heere niet nader heeft bekend gemaakt en waarvan wij dus met zekerheid geen nadere bepaling geven kunnen, zal geëindigd zijn, zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden en de kerk ten bloede toe vervolgen tot hij geworpen zal worden in den poel des vuurs en sulfers (vs. 10). Het eindgericht wordt daarmede aangegeven en Christus zal op Zijn groten witten troon zitten om te oordelen als de opstanding uit de doden zal plaats hebben.

3e. Nergens wordt geleerd, dat de Heere Jezus op aarde komen zal om daar te heersen. In geheel den bijbel is ook maar niet één tekst te vinden, die van een tweevoudige wederkomst des Heeren spreekt. Ook in Openbaring 20 niet; zelfs ook niet met één woord. *Eénmaal* komt Christus weder, op de wolken, gelijk Hij is opgevaren van den Olijfberg. Gods Woord stelt geen tussentijdperk van duizend jaren, waarin Hij op aarde verkeren zal, tussen Zijn hemelvaart en Zijn wederkomst ten oordeel. De Schrift kent slechts één hemelvaart en één wederkomst, terwijl de Chiliast noodzakelijk stellen moet, dat Christus tweemaal moet opvaren en tweemaal moet wederkomen.

4e. Evenzeer strijdt het tegen Gods Getuigenis een dubbele opstanding der gestorvenen te leren, zo de Chiliasten willen; één, gedeeltelijk van hen die om het getuigenis Gods gedood waren en één van alle mensen aan het eind der dagen. In Openbaring 20 is dan ook geen sprake van een lichamelijke opstanding, maar van de *zielen* die leven en op tronen zitten. Zij waren gedood om de getuigenis van Jezus en om het Woord Gods. Het scheen of het beest overwon in hun dood. Maar ziet zij leefden; hun zielen waren in de hemel en het getuigenis van Jezus en het Woord Gods zegepraalde in de krachtige heerschappij van Christus. Dit is de eerste opstanding, maar zij is niet een opstanding des vleses.

Bladzij 314-315

Matth. 25:31 *En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid.*

Joh. 5: 28 *Want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen; en zullen uitgaan.*

1 Thess. 4: 16, 17 *Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel, en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan, daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen tezamen met hen opgenomen worden in de wolken.*

Hiermede is de Chiliast geslagen. De Schrift kent slechts één wederkomst van Christus en één opstanding ten jongsten dage beide van rechtvaardigen en goddelozen.

Blijft nog tenslotte het

Jodenvraagstuk.

De chiliastische verwachting van een duizendjarig rijk staat toch in het nauwst verband met de gedachte, dat de Joden met Jeruzalem, hun oude Koningsstad, het middelpunt van de dan heersende glorie vormen zullen. Zij beroepen zich daartoe op tal van plaatsen uit het Oude Testament. Die plaatsen verstaan zij letterlijk en passen zij mitsdien toe op het natuurlijk nageslacht van Jacob. Eveneens wordt dan wat Paulus leert in Romeinen 11 toegepast op de Joden, als zouden deze de eigenlijke kerk vormen, terwijl juist de Apostel het omgekeerde getuigt, nl. dat de Joden, die tot bekering gebracht zullen worden, in de kerk zullen worden ingelijfd. In geheel zijn optreden heeft Paulus den zware strijd gevoerd tegen hen, die het Oud-Testamentisch Israël wilden doen herleven. Men leze slechts de brieven aan de Galaten en Filippenzen en Hebreeën. Getuigt het dan niet van moedwillige verkrachting der Schrift als men zelfs het getuigenis van Paulus zó uitlegt, dat men dit laat terugvallen op het oude Jodendom? *Israël heeft als symbolisch volk afgedaan.* De middelmuur des afscheidsels, in inzettingen bestaande, is verbroken en zal nimmermeer worden opgericht.

Al keerden alle Joden naar Palestina terug; al vonden zij eens nog een afstammeling van David en al zouden zij onder hem een eigen koninkrijk vormen en den tempeldienst weder inrichten naar de inzettingen van Mozes - gesteld dat dit alles mogelijk ware - dan nog zal Israël nimmer worden wat het eens is geweest, n.l. het symbolisch volk van Jehovah. Wie dit voorstelt, miskent Christus en de vrijmaking der kerk uit haar wettische banden. Daarom juist, omdat het ging om de alles vervullende bediening van Christus, daarom sprak Paulus zelfs een vervloeking uit over de Joodse ijveraars; noemde hij hen honden; kwade arbeiders; versnijders van het lichaam van Christus (Fil. 3: 2). En zijn *Brief aan de Hebreeën* is één en al getuigenis er van, dat de Mozaïsche bediening heeft afgedaan. Heeft de kerk des Nieuwen Verbonds dan geen Hogepriester? geen heiligdom? geen offerande? Ja gewis, maar oneindig meer dan de Joden hadden. De Hogepriester is niet Aäron, doch Christus; het heiligdom is niet de tempel te Jeruzalem, doch de hemel, waarin Christus, de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek is ingegaan; Zijn offerande heeft schuld en zonden Zijner uitverkorenen eenmaal, voor eeuwig weggenomen. De schaduwen zijn in Messias vervuld en daarom niet meer te bedienen. Het volk van God is niet langer uit Israël alleen en wordt niet meer door het natuurlijk nageslacht van Abram afgebeeld, maar is het volk dat met een heilige roeping vergaderd wordt uit alle volken der wereld. Het natuurlijk Jodendom is afgehouden; de heidenen zijn tegen nature ingeënt op den stam Christus en zij zullen eens de zich nog steeds verhardende Joden tot jaloersheid verwekken, opdat ook dezen, naar het getal der uitverkorenen, tot de kerk zullen worden toegevoegd. Laat ons dan het oor niet lenen aan hen, die maar steeds weer den mond ervan vol

hebben, alsof geheel de Joodse natie bekeerd worden en de kern en pit van Gods kerk vormen zal, als ware de kerk uit de heidenen aan haar ondergeschikt.

Toekomst der Joden.

Maar blijft er dan voor de Joden geen toekomst? Gewis ja! Al is de verharding over hen gekomen tot op dezen dag; al weigeren zij niettegenstaande de gruwelijkste vervolgingen de knie voor Koning Jezus te buigen, God heeft onder hen Zijn uitverkorenen en deze zullen toegebracht en door de heidenen tot jaloersheid verwekt worden. In Romeinen 11:25, 26 zegt de Heere ons nadrukkelijk, dat als *de volheid* der heidenen zal ingegaan zijn, *gans* Israël zal zalig worden. Deze woorden zijn niet te verstaan in dien zin als zouden *alle* heidenen bekeerd en *alle* Joden zalig worden. God heeft in Zijn soevereine raad hun getal vastgesteld, maar toch heeft het apostolisch woord dieper zin dan dat het zijn vervulling bekomen zou in de bekering van een enkelen Jood. God doet de Joden voortbestaan; Zijn toorn rust kennelijk op hen, die Israël zoeken uit te roeien, zoals kort geleden bij vernieuwing is gebleken over Hitler en diens aanhang; niettegenstaande het vleselijk Israël het bloed van Christus over zich en zijn kinderen heeft ingeroepen.

Bladzij 316-317

Want het overblijfsel zal behouden en tot Christus gebracht worden. Alleen maar, dan zal het juist het omgekeerde zijn van hetgeen de Chiliast leert; dan zal niet het Jodendom *de* kerk zijn, maar het zal tot Christus' kerk worden gebracht en met de heidenen een volk vormen, een *geestelijk* Israël het volk van den Vader verkoren, door Christus' bloed gekocht en door den Heiligen Geest toegebracht. Ja meer!

Zo groot is het wonder van dat zalig worden van gans Israël, dat in *den hemel* zij als de twaalf geslachten Israëls afzonderlijk worden genoemd. Zo zal uit alle natiën en geslachten en volken en talen de ontelbare schare worden gevormd, die staande voor den troon en voor het Lam met een grote stem zal roepen "De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit en het Lam."

Kort samenvattend wat wij overdachten komen wij tot het besluit

- 1e. dat Christus slechts eenmaal zal wederkomen n.l. met den groten dag des oordeels;
- 2e. dat er slechts één opstanding der doden wezen zal;
- 3e. dat het Chiliastisch droombeeld van een duizendjarig rijk in flagrante strijd is met de Schrift;
- 4e. dat, hoewel voor de Joden de belofte der zaligheid is weggelegd, evenwel geen herstel van het oude Israël meer te wachten is en de beloften, die voor Israël en Sion nog haar vervulling wachten, zien op het *geestelijk* Israël, op het uitverkoren volk van God uit alle geslachten en *niet op de natuurlijke* afstammelingen van Abram.

Zo geeft dus Openbaring 20, zoomin als enige andere plaats in Gods Woord, den Chiliast niet den minsten steun voor zijn leer van het Duizendjarig Rijk.

De beveiliging tegen *den tweeden dood*, d.i. het eeuwig verderf, wordt alleen toegekend aan hen, in wie de kracht van Christus is verheerlijkt.⁶

Voorts leert Paulus ons, dat eer deze dag der dagen aanbreekt, in zijn volle kracht geopenbaard worden zal

de anti-Christ.

2 Thess. 2: 3 Want die dag komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs.

⁶ Greydanus, Openbaring. Seys, idem.

Wie is de anti-Christ?

De anti-Christ is een verpersoonlijking van den duivel; hij wordt in de aangehaalde woorden uit 2 Thess. 2 *de mens der zonde en de zoon des verderfs* genoemd. Hij is dus een mens; een mens, geheel in satans macht; dien satan zich tot een zetel verkoren heeft en door wie de duivel zijn macht op aarde oefent tegen Christus, om, ware het mogelijk, Hem en Zijn rijk te gronde te werpen.

De oude Christelijke Kerk heeft in de Romeinse keizers, die te vuur en te zwaard de gemeente des Heeren vervolgden, den anti-Christ gezien. De Reformatoren hielden den paus van Rome voor den anti-Christ. Luther, zoowel als Calvijn spraken dit uit. Calvijn noemt den paus niet alleen een voorvechter van het rijk van den anti-Christ,⁷ maar in zijn verklaring van 2 Thess. 2 3 schrijft Calvijn "Hetgeen Paulus zegt, zien wij vervuld in het pausdom."

Reeds de Hussieten hielden den paus voor den anti-Christ. De Luthersche kerk sprak in de Smalkadische Belijdenis⁸ het nadrukkelijk uit, dat de paus van Rome de anti-Christ is en de Fransen voegden aan hun Confessie Gallicana van 1559 bij Synodaal besluit in 1603 een artikel toe, waarin hetzelfde werd uitgesproken. Ook de kerk in Nederland deed geen ander geluid horen.⁹ Ja, zelfs door alle Gereformeerden, uit de onderscheiden landen te Dordrecht vergaderd, werd dit uitgesproken in de Voorrede op de Dordtsche Leerregels, welke voorrede spreekt van "de tyrannie des Roomschen anti-Christ." Alle Gereformeerden stemden in deze zaak dus overeen. Wij verwijzen om slechts enkelen te noemen naar de reeds meermalen aangehaalde dogmatische werken van A. Marck, De Moor e.a.

Men vond Rome, dat op bergen gebouwd was, niet alleen getekend in de vrouw, die zat op zeven bergen (Openbaring 17 9) naar vooral ook in het getal *zeshonderd zes en zestig*. Dat getal 666 representeert de grote macht, die, los van God, heerschappij op de aarde verkrijgen zal; het is het getal van den anti-Christ. Openbaring 13 18 *Hier is de wijsheid; die het verstand heeft, rekene het getal van het beest; want het is een getal eens mensen en zijn getal is zeshonderd zes en zestig.*

Bladzij 318-119

Nu is het een bekend feit, dat oudtijds de letters getallen uitdrukten. Daarmede rekening houdend vormt het woord *Lateinos* de aangegeven waarde. L toch = 30; a = 1; t = 300; e = 5; i = 10; n = 50; o = 70; s = 200; tezamen 30 + 1 + 300 + 5 + 10 + 50 + 70 + 200 = 666.

Welnu dan ligt in het getal, dat den anti-Christ typeert, wel een duidelijke aanwijzing van *Lateinos* (d.i. Rome). Van het begin der Nieuw-Testamentische kerk af heeft Rome zich in zijn bittere vijandschap tegen Gods erfdeel gesteld en haar ten bloede toe vervolgd. Eerst waren het de Romeinse keizers, toen de Roomse pausen, die de kerk des Heeren zochten uit te roeien en in het eind der dagen zal Rome nog eens in het woeden van den anti-Christ de macht ontplooien, vreselijker dan ooit tevoren, om Gods kerk te vuur en te zwaard te vervolgen. Zo oordeelden alle Gereformeerden. Hoewel de werkingen van den anti-Christ alle eeuwen door reeds openbaar zijn, zodat Johannes schrijft "zo zijn ook nu vele anti-Christen geworden" (1 Joh. 2: 18), ***nochtans heeft zijn rijk nog niet de volle openbaring.***

De Zone Gods heeft de menselijke natuur aangenomen, om in die natuur Gods recht te voldoen voor Zijn uitverkorenen en satans kop te vertreden, en eenmaal zal satan in den persoon eens mensen zijn volle helse krachten op aarde ontwikkelen ter bestrijding van Christus en Zijn koninkrijk en dan zal hij voor eeuwig worden weggegooid in den poel, die brandt van vuur en sulfur. De persoon nu die satanas geheel in zijn macht stellen en door wie hij zijn hels werk doen zal, is naar de

⁷ Calvijn Inst. IV, 2, 12.

⁸ Art. II, 4.

⁹ Art. 36 Ned. Gel. Bel.

verklaring van de Hervormers en hun echte nazaten *de paus van Rome*.

In later tijd heeft men een andere verklaring gezocht. Meer en meer neigde men er toe over Rome als *Christelijk* te verklaren, in stee van vast te houden aan de uitspraken der aangehaalde Belijdenisschriften, die getuigen van den Roomse *anti-Christ*. Men ging in zeshonderd zes en zestig de opstelling zien van zes en zestig en zeshonderd en zo kwam men er toe in dit getal slechts te zien de bepaling van den tijd en het proces der kosmische krachten door den loop der eeuwen.

"De persoon dus, wiens dit getal zal zijn, zal optreden als de voleindigde representatie, de incarnatie van al de krachten, die in den kosmos schuilen, buiten God gedacht; de verpersoonlijking, de concentrering van al het kosmische buiten God om."¹⁰

Evenwel ontzegt Kuyper aan zeshonderd zes en zestig niet geheel de betekenis van "Lateinos." Het loslaten van de verklaring der Hervormers, dat de paus van Rome de anti-Christ is, heeft echter meer en meer den weg gebaad tot een verbroedering met Rome, die over de landen der Hervorming de Roomse kerk de macht in handen heeft gespeeld, die zij in deze tijden oefent; men denke slechts aan ons eigen land, eens door het bloed der martelaren uit de Roomse overheersing verlost.

De tijd van de anti-Christ.

Wanneer nu satan zich in de volle macht zijner vijandschap tegen God en Christus zal openbaren, is ons niet beschreven. Zijn dag is door God bepaald.

2 Thess. 2: 3 *Dat u niemand verleide op enigerlei wijze, want die komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs. Vs. 6 En nu wat hem wederhoudt, weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijnen eigen tijd.*

Bij velen ging de gedachte heersen, alsof "de dag des Heeren" aanstaande was. Die inbeelding neemt de Apostel weg. Niet alleen weet niemand van die ure, **maar bovendien moeten nog vele zaken vervuld worden eer die dag des gerichts komt.** Die dag komt niet tenzij dat de afval gekomen zij, en geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs (vs. 3).

Er zal dus, eer Christus op de wolken ten gerichte komt, een algemene *afval* van de kerk plaats vinden, nadat deze onder alle naties en geslachten en volken en talen zal zijn gesticht. Die afval zal geschieden onder *een hoofd*, n.l. de mens der zonde, de zoon des verderfs. Niet dus op den afval van een enkeling, die als Demas de tegenwoordige wereld heeft liefgekegen, heeft Paulus het oog, maar hij voorzegt vóór de wederkomst van Christus een zo omvangrijken afval, dat degenen, die de kerk des Heeren verlaten onder satans aanvoering een macht zullen vormen ter bestrijding van Christus' Koninkrijk. De anti-Christ komt dan; satans openbaring in een mens, die voor zichzelf alle aanbidding en verheerlijking zal opeisen en *daarom zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, alzo dat hij als een God in den tempel Gods zal zitten, Zichzelven vertonende dat hij God is* (vs. 4).

Tekenen die aan den komst van den antichrist vooraf gaan zijn ons dus gegeven; doch hij wordt wederhouden. Lag het in zijn macht, hij wachtte dag noch uur; maar Gods eeuwige Raad moet ook in dezen volbracht. *Wat hem wederhoudt* heeft Paulus den Thessalonicenzen gezegd; zij weten het dus; maar de Apostel omschrijft wat hij gezegd heeft in vers 6 niet nader. Alleen dit weten wij, hij wordt geopenbaard "te zijnen eigen tijd." Gelijk de ongerechtigheid der Amorieten vol worden moest, zo ook de tijd van den anti-Christ.

Vs. 7 *Want de verborgenheid der ongerechtigheid wordt alreeds gewrocht; alleenlijk Die hem wederhoudt, Die zal hem wederhouden totdat hij uit het midden zal weggedaan worden.*

¹⁰ A. Kuyper, Dict. Dogen. L. d. C. S. § 5, 222.

Zo gaat de kerk des Heeren door bange wereldweeën heen haar eeuwigen triomf met Christus tegemoet.

Over het 1000 jarig vrederijk

Nieuw-Beijerland, juli 1998.

Geachte lezer(es),

Het volgende opstel gaat over het 1000-jarig rijk. Hoewel ik geen theoloog ben, heb ik toch getracht mijn gedachten over Openbaring 20 op papier te zetten.

Ik zie mijzelf als een pre-millennialist. Ik geloof dat de satan en de gehele gevallen engelenschaar met hem gebonden is, doch niet met de hemelvaart van Christus en ook niet met Pinksteren en zeker niet met de komst van Constantijn, 300 jaren later. Wij geloven dat de satan, die een overste cherub was, ná het volbrachte werk van Christus op Golgotha, met alle gevallen engelen gebonden is met eeuwige banden der duisternis, om tot het oordeel des groten dags bewaard te worden (zie Judas 6 en 2 Petr. 2 : 4).

Dat wil zeggen dat zij tot in eeuwigheid het licht niet meer zullen zien. En hoewel de satan aldus geen almacht heeft, heeft hij onder de toelating (voor ons niet te doorgronden: zie Job) een vermogen behouden om de gehele wereld te verleiden. Christus Zelf noemt hem "de overste dezer wereld" (Joh. 14:30). Paulus noemt hem "de god dezer eeuw" (Ef. 2) en de "overste van de macht der lucht" (Ef. 6). Dat hij zich al 20 eeuwen lang als hier omschreven gedraagt, behoeft toch geen bewijs?

Als satan gebonden is met de hemelvaart van Christus of met Pinksteren, zodat hij de volken niet meer verleidt en wij nu als vrucht van die binding in het 1000-jarig Vrederijk leven, zo vragen wij: waar is die vrede of wanneer is die vrede er geweest? Niemand uit het verleden of uit het heden heeft er ooit iets van gemerkt. Het is m.i. een dogma dat wel traditiegetrouw is, maar geenszins Schriftgetrouw. Het is zelfs in strijd met de Schrift!

Dit dogma zal uiteindelijk ook niet te handhaven zijn, zeker niet voor degenen die nog een verwachting hebben voor een herstel van Israël in hun eigen land. Wij geloven dat deze twee zaken (nl. het herstel voor Israël en de komst van het 1000-jarig rijk) onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Zij die geen verwachting hebben voor een herstel van Israël, hebben vanzelf ook geen verwachting voor een Vrederijk. En beide zaken zijn Schriftuurlijk verankerd in het eeuwigblijvende spreken van de God van Israël. Dit te geloven is een gave van God.

Is het niet opmerkelijk dat de Schrift herhaaldelijk waarschuwt voor een wezen dat gebonden is? "Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleiding des duivels " (Ef. 6). Hoe kan toch een gebonden satan nog in de gevangenis werpen? (Op. 2:10)

Of een duivel die gebonden is zich nog veranderen in een engel des lichts of omgaan als een briesende leeuw? Of Paulus en zijn metgezellen verhinderen éénmaal en andermaal naar Thessalonica te reizen? (1 Thess. 2:18) Petrus vraagt aan Ananias "waarom heeft de satan uw hart vervuld"? En in Hand. 26:18 heet het "bekeert u van de macht des satans tot God". In 1 Tim. 5:15 lezen wij "Want enigen hebben zich afgewend achter de satan". En in Op. 2:13 "Ik weet waar gij woont, nl. daar de troon des satans is." Als de satan nu gebonden is, zijn al deze waarschuwingen dan niet overbodig? Ik geloof dat er nog zeer veel dingen verborgen zijn, die wij niet begrijpen. Dat satan geen almacht heeft en nooit gehad heeft, is zeker, maar dat satan grote macht behouden heeft, zodat hij al 20 eeuwen lang de gehele wereld verleidt, is ook zeker!

Wij zijn in het paradijs van God afgefallen en de vorst der duisternis toegefallen,

waardoor een onoverbrugbare kloof en een gapende breuk is ontstaan, zodat deze sterk gewapende zijn hof kan bewaren en zijn prooi gevangen houden en nooit zal laten ontnemen, tenzij er Eén komt Die sterker is dan hij en hem overwint:" ...die neemt zijn gehele wapenrusting en deelt zijn roof uit". (Lukas 11:22). "Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, dan zult gij waarlijk vrij zijn" (Joh. 8:36).

Zo is er dan ontkoming alleen door het geloof in Christus en buiten Christus blijft de mens gebonden in de slavernij des satans en zijn eigen verdorven lusten tot de laatste snik toe. Christus wierp ook duivelen uit, maar niet allen. Hij zei tot de Farizeeën: "Gij zijt uit de vader de duivel en wilt de begeerten uws vaders doen". Een beeld van ons allen van nature. En zolang wij niet geborgen zijn in Hem, Die alle macht gegeven is in de hemel en op de aarde, blijven wij onderdanen van de god dezer eeuw of wij dit geloven of niet. De satan blijft de "mensenmoorder van den beginne" en zal dit blijven ook, totdat hij gebonden wordt en wel voor 1000 jaren (zie Openbaring 20), totdat hij geworpen wordt in de poel des vuurs (Openbaring 20:10).

Wij lezen in 2 Thess. 2 dat de Antichrist komt, doch niet tenzij de afval en het verval zijn hoogtepunt bereikt heeft. "En nu, wat hem wederhoudt weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijner eigen tijd".

Deze Wederhouder kan niemand anders zijn dan Jezus Christus, Die alle macht gegeven is in de hemel en op de aarde. Niemand dan de Almachtige kan deze vleesgeworden duivel wederhouden, want dan pas als Christus uit het midden is weggedaan kan de ongerechte zich openbaren. "Dewelke de HEERE verdoen zal door de geest Zijnsmonds en te niet doen door de verschijning Zijner toekomst" (2 Thess. 2:8). Dat de Antichrist reeds gekomen en ten onder gebracht is vóórdat de geschiedenis van het Christendom begon, is een dwaling van Augustinus (Stad Gods).

Als men dan de snelle ontwikkelingen in het wereldgebeuren en in het kerkelijk leven gadeslaat, vragen wij ons af hoever wij nog van het toppunt van de ongerechtigheid verwijderd zijn.

Wáár in de wereldregeringen en ook in ons eigen land wordt Christus nog erkend als de Weg, de Waarheid en het Leven, zonder Wie wij niets kunnen doen? Wordt Hij juist niet miskend, veracht en bespot? Geen God en geen meester is de leus. De pogingen van de god dezer eeuw om de kerk en de wereld ondereen te mengen is al ver gevorderd. Hij komt nu niet meer met brandstapel en schavot, maar is ook vroom geworden en wandelt rond als een engel des lichts in het gewaad van de belijdenis. Satan is bezig de gehele wereld, kerkelijk en maatschappelijk, door een menigte van middelen overspannen en wanhopig te maken. Als het vervolgens zo ver is, heeft hij ook gezorgd voor een leger hulpverleners, die de massa wijs maken dat het Woord van God niet langer voldoet en aangevuld moet worden met de ratio van de mens. Gods Woord en de theorieën van de vernuftige mens worden door een satanische geest zó listig ondereen gemengd, dat het nauwelijks meer opgemerkt wordt. Predikanten, zelfs hun vrouwen, ouderlingen, gehele kerkenraden wordt verzocht cursussen te volgen om dit nieuwe "Evangelie" zich eigen te maken, alsof er geen God meer is om Zijn Woord te vragen! Satan zal de werken des vlees nooit weerstaan maar altijd bevorderen.

Alles mag van satan, als men maar bij Christus, de enige Bron van hulp, vandaan blijft. Satan is bezig kerk en maatschappij gelijktijdig ten onder te brengen. Vraagt Christus niet: "Zal ik nog geloof vinden als Ik wederkom"?

Sommigen zeggen dat "noch Paulus noch Christus ergens in de Schrift spreken van een 1000-jarig rijk".

Maar het is toch de *Openbaring van Jezus Christus die God Hem gegeven heeft* "om Zijn dienstknechten te tonen de dingen die haast geschieden moeten en die Hij door Zijn Engel gezonden en aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen geeft?" (Op. 1:1) Het is dus juist Christus Die door Zijn Engel aan Johannes bekend maakt dat de satan gebonden zal worden en wel voor 1000 jaren. Ook zal hij in de afgrond geworpen worden en verzegeld worden, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de 1000 jaren geëindigd zijn. Daarna moet hij een kleine tijd ontbonden worden. Hier wordt dus gesproken van een binding en een ontbinding. Dit is toch niet onduidelijk, er ligt hier toch niets geheimzinnigs in? Degene, die deze woorden anders verklaart, durft veel aan! Ook deze Schrift is Gods geïnspireerde Woord! Wie dit loochent,

zegt dat deze woorden van Christus Zelf een ijdel verhaal vormen dat toch niet uit zal komen en verder zonder betekenis is. Maar wie geeft ons het recht om een andere waarde toe te kennen aan het getal 1000 dan Christus Zelf, Die door Zijn Engel tot Johannes spreekt en het getal 1000 zes malen noemt? God is een Waarmaker van Zijn Woord en zal nooit laten varen de werken die Zijn hand begon!

Anderen zeggen weer dat de meeste Protestantse Godgeleerden geen 1000-jarig rijk verwachtten, maar dat het nu reeds is!

De meeste Schotse Puriteinen en Engelse Godgeleerden dachten hier geheel anders over. Toen in 1643 de Westminster Vergadering van godgeleerden samenkwam om de belijdenisgeschriften op te stellen, zei de voorzitter Mr. Baillie: "Het merendeel der voormannen hier vergaderd, niet alleen independenten maar ook vele anderen, zijn uitgesproken Chiliasten".

En vele andere theologen in Amerika, Engeland en Duitsland, zoals Sheppard, Bonar, Whitefield, Spurgeon, Philpot, Bunyan, Mac Cheine, en hier in Holland Eversdijk, Curtenius, Van der Groe, Bilderdijk, Driessen, Comrie, Da Costa, Capadose, Hoornbeeck en vele anderen.

Ook Wilh. á Brakel verwachtte een Vrederijk en een heerlijke kerkstaat na de val van de Antichrist en de verwoesting van Rome. Maar hij zou het zelf niet beleven en geloofde dus ook niet te leven in de zegenrijke periode van een 1000-jarig Vrederijk. Ook al deze theologen hadden een ontwijfelbare en op de Schrift gegronde verwachting van een herstel van Israël in hun door God gegeven land.

Wij lezen in Openbaring dat de satan de gehele wereld verleidt en dat hij is geworpen op de aarde en zijn engelen zijn met hem geworpen. "Hierom bedriefft vreugde gij hemelen en gij die daarin woont, maar wee degenen die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen en heeft grote toom, wetende dat hij een kleine tijd heeft". Deze toom van de vorst der duisternis openbaarde zich bijna onmiddellijk na de hemelvaart van Christus toen de ene vervolging na de andere elkaar opvolgde, waarin ook Petrus en Paulus en honderdduizenden anderen met hen de marteldood stierven door brandstapel en schavot. En dat alles door een gebonden satan?? Het boek der martelaren bewijst het tegendeel.

En wat te denken van de "beminden om der vaderen wil"?

De nakomelingschap van Abraham, Izak en Jakob, welke gedachten zal zij hebben van een huidig Vrederijk en een gebonden satan? Is het niet juist dit volk dat God door geheel Zijn Woord Mijn volk noemt en dat ongeveer 2000 jaren gebukt gaat onder de meest barbaarse vervolgingen en door satan teweeggebrachte pogroms en dat over de gehele wereld met de meest gruwelijke en wrede afslachtingen, uit de geschiedenis ons bekend?

Er waren al 7½ miljoen Joden omgebracht in het zgn. Christelijke Europa door satan en zijn handlangers, vóórdat Hitler aan het bewind kwam in 1933. Deze Hitler bracht door een satanisch geleide horde nog eens 6 miljoen Joden om. En dat alles door een gebonden satan??

Wat zien wij om ons heen? In de gehele wereld viert moord en doodslag hoogtij en gehele bevolkingsgroepen worden straffeloos uitgemoord. Wij hebben nu geen wereldoorlog, maar een wereld van oorlogen in plaats van een Vrederijk. En wat deze wereld te wachten staat is door niemand juist in te schatten. En dit alles onder een gebonden satan??

Niet één weldenkend mens, die maar enigszins met de geschiedenis op de hoogte is en het wereldgebeuren gadeslaat, kan dit aanvaarden.

Er zijn er ook nog die beweren dat de satan met Pinksteren gebonden is, zodat hij de volkeren niet meer verleiden kan.

Voor deze exegese beroept men zich op Calvijn in plaats van op de Schrift. Kort voor de wederkomst van Christus zou hij weer ontbonden worden. Maar de Schrift spreekt nergens dat een gebonden satan geleidelijk weer ontbonden zal worden. Wordt hiermede niet het werk van Christus op Golgotha en het werk van de Heilige Geest met Pinksteren ontkracht en ongedaan gemaakt? Is het niet veeleer een in stand houden van een dogma dat elke grond in de Schrift mist en om zichzelf te dekken? Het is toch voor een ieder duidelijk dat de satan de gehele wereld verleidt en altijd verleid heeft en verleiden zal totdat hij waarlijk gebonden wordt? En wel voor 1000 jaar zegt de Schrift. Wij hebben niet het recht hieraan toe te doen of af te doen (zie Openbaring 22:18,19).

De satanische geest van de Antichrist was reeds werkzaam in de eerste gemeente, zie 1 Joh. 4:1 en 2 Thess. 2:7. Wij geloven, dat naarmate de mens zich van God afwendt en zich tot de gebroken bakken van menselijk vernuft en kunnen wendt, steeds een keus maakt naast en buiten Christus en dientengevolge een afgod dient. Het gevolg is dat de vorst der duisternis steeds meer greep krijgt op de massa, zowel kerkelijk als maatschappelijk. Daardoor stijgen de zedeloosheid en ongerechtigheid ten top. Hierdoor ontwikkelt zich een klimaat van chaos en anarchie, waarin de mens der zonde, de zoon des verderfs, zich als een vanzelfheid zal openbaren. Dit is die kleine hoorn, die uitnemend groot wordt. Hij zal zeer hoog opklimmen en staan tegenover de Vorst der vorsten, nl. Christus, doch hij zal zonder hand verbroken worden (zie Daniël 8).

Christus zegt in Joh. 5:43 "Ik ben gekomen in de Naam Mijns Vaders en gij neemt Mij niet aan. Wanneer één komt in zijn eigen naam dien zult gij aannemen".

De Antichrist komt in zijn eigen naam, zeggende dat hij God is. Zo schijnt het ons toe dat het Joodse volk de grootste zonde nog moet zondigen: hun Messias hebben zij verworpen en de valse Messias inde persoon van de Antichrist zullen zij aannemen. Het zal echter van korte duur zijn, zoals wij lezen in Ezechiël 21: 25, 26 en 27: "En gij, o onheilig, goddeloos vorst van Israëel, wiens dag komen zal, ten tijde der uiterste ongerechtigheid; Alzo zegt de Heere HEERE: Doe dien hoed weg, en hef dien kroon af, deze zal dezelfde niet wezen; Ik zal verhogen dien, die nederig is (nl. Christus), en vernederen dien, die hoog is (nl. de Antichrist). Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja, zij zal niet zijn, totdat Hij (nl. Christus) kome, die daartoe recht heeft, en dien Ik dat geven zal." De eerste omkering was door Nebukadnézar: de tempel verwoest en de kandelaar weggevoerd. De tweede omkering was door Titus: de tempel verwoest en de kandelaar weggevoerd.

De derde omkering wacht nog en zal waarschijnlijk de meest verwoestende zijn. "O wee! want die dag is zo groot, dat zijns gelijke niet geweest is; en het is een tijd van benauwdheid voor Jakob; nog zal hij daaruit verlost worden" (Jer. 30:7). Zie ook Daniël 12:1 " en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt

geschreven te zijn in het boek" Is dit ook de tijd niet, dat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn en geheel Israël zal zalig worden? De tijd waarvan Christus zegt: "Ziet, uw huis wordt u woest gelaten. Want Ik zeg u: Gij zult Mij van nu aan niet zien, totdat gij zeggen zult: Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren!" (Matth. 23:38,39).

Er zijn er ook die beweren dat de eerste opstanding in Openbaring 20 geen lichamelijke opstanding bedoelt. Zij zeggen (en hier volgen ze weer de spitsvondigheid van Augustinus) dat daarmee bedoeld wordt de wedergeboorte, de opstanding uit zonde en dood. Nu is het zeker dat de wedergeboorte uit zonde en dood een geestelijke opstanding is.

Maar de eerste opstanding in Openbaring 20 is een lichamelijke opstanding, zoals ook de tweede opstanding der doden een lichamelijke zal zijn (Openbaring 20:11-15). Want ook de apostel Paulus, die toch wedergeboren en door de Heilige Geest levendgemaakt is, zegt in Fil. 3:11 "Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden."

Indien deze opstanding algemeen zou zijn, dan is er voor de apostel geen oorzaak om daar naar uit te zien. Maar indien de eerste opstanding bedoeld wordt, waarmee het millennium aanvangt, bij de komst des Heeren en niet die opstanding nl. de tweede opstanding der doden, waarmee het millennium besloten wordt, dan heeft de begeerte van de apostel een Schriftuurlijke grond, want "zalig is hij die deel heeft in de eerste opstanding, over deze heeft de tweede dood geen macht".

Hier spreekt de Schrift over twee opstandingen, één vóór het 1000-jarig rijk en één ná het 1000-jarig rijk.

Wij lezen in Openbaring 19 het einde van het beest en zijn valse profeet. In Openbaring 13:2 lezen wij dat de grote draak aan het beest zijn troon en grote kracht gaf, dat het beest en zijn valse ,prof eet beide levend geworpen werden in de poel van vuur en sulfer en dat de grote draak , de oude slang, welke is duivel en satanas, gebonden wordt, opdat hij de volkeren niet meer verleiden zou.

Gedurende deze binding heeft ook de eerste opstanding plaats. Zoals de Schrift ons zegt in Openbaring 20:5. En de Schrift zegt hier ook dat de overige doden niet weder levend worden, totdat de 1000 jaren geëindigd waren.

En als de 1000 jaren geëindigd zijn, zal de satan uit zijn gevangenis ontbonden worden en hij zal andermaal uitgaan om de volken te verleiden, de Gog en de Magog. Het vuur van God uit de hemel heeft hen verslonden en de duivel die hen verleidde werd geworpen in de poel van vuur en sulfer, alwaar het beest en de valse profeet zijn.

De Schrift is hier toch niet onduidelijk? Wij lezen in Openbaring 20: 11 t/m 14 "En ik zag een grote witte troon, en Degene, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvlogen, en geen plaats is voor die gevonden." Ook dit kunnen wij niet begrijpen, maar omdat God het zegt, geloven wij het! "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken En de zee gaf de doden, die in haar waren; en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hun werken. En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs; dit is de tweede dood". Dit zijn de overige doden die ná het millennium opgestaan zijn en voor eeuwig het oordeel dragen.

En na het Vrederijk en het laatste oordeel zijn er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan en de zee was niet meer (Openbaring 21:1). Al deze wonderen zijn voor ons zo onbegrijpelijk als het 1000-jarig Vrederijk, maar omdat dit óók Gods Woord is, geloven wij het.

Dat hier in Openbaring 19, 20 en 21 een chronologische opeenvolging van gebeurtenissen beschreven wordt, zal toch moeilijk te loochenen zijn. Eerbied voor de Schrift dwingt ons het te aanvaarden zoals de Heilige Geest het heeft opgetekend. Het ongeloof aan deze feiten doet de Schrift niet te niet. Wij kunnen dit alles met het verstand niet vatten, evenmin als de opstanding en de menswording van God uit een maagd. Wanneer wij dit wel zouden kunnen, waren wij God gelijk. Maar God voert Zijn raad niet uit naar het begrip van de mens, maar naar Zijn van eeuwigheid gemaakt bestek. Da Costa zegt: "Wij moeten Gods Woord geloven alsof zij reeds daden waren, want zij zullen onfeilbaar tot daden worden".

Wij geloven dat een herstel van Israël in hun door God gegeven land en het 1000-jarig Vrederijk onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn.

Want zo zeker als de HEERE onveranderlijk is, zo zeker zijn ook Zijn beloften aan Zijn volk onveranderlijk. De beloften aan Israël liggen niet vast in de gehoorzaamheid van Israël, maar in het vaste, onveranderlijke Woord en Verbond dat God met de vaders Abraham, Izak en Jakob gemaakt heeft. Hij heeft met eden gezworen dat Hij nooit zal herroepen hetgeen Hij éénmaal heeft gesproken. "Gelijk als Ik over dit volk gebracht heb al dit grote kwaad, also zal Ik over hen brengen al het goede, dat Ik over hen spreke" (Jer. 32:42). "En gelijk gij, o huis Israëls! geweest zijt een vloek onder de heidenen, also zal Ik ulieden behoeden, en gij zult een zegening wezen; vreest niet, laat uw handen sterk zijn" (Zach. 8:13).

Alle gedochten van de hel, alle antisemitisch gespuis, dat met satan samenspannt, kunnen dit verhinderen. Kunnen wij met het profetische Woord in de hand en met datgene wat wij voor onze ogen zien voltrekken nog langer luisteren naar hen die stekeblind zijn en blijven voor deze Schriftuurlijke zaken? Wordt de Schrift niet letterlijk vervuld "Want Ik zal u uit de heidenen halen, en zal u uit al de landen vergaderen; en Ik zal u in uw land brengen"? (Ezech. 36:24).

"Ziet, Ik zal Jeruzalem stellen tot een drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom en een lastigen steen allen volken" (Zach. 12:2, 3). Dat toch die ongelukkige vergeestelijking van dit onveranderlijke Woord van God (en in de achterliggende jaren zoveel duisternis veroorzaakt

Pag. -5-

heeft) eindelijk eens tot een einde kwam! Dat de Schrift toch eens letterlijk gelezen en verstaan werd! Het moet een oordeel zijn als men niet verwaardigd wordt om te zien dat God Zijn Woord letterlijk vervult tot elke tittel en jota toe! "O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben!", zei Christus tot de Emmaüsgangers.

Gods Woord is letterlijk geschreven en het zal eerst verstandelijk verstaan moeten worden vóór dat het geestelijk ingeleefd wordt, want het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke, zegt Paulus in 1 Kor.15.

"De letterlijke uitlegging van het Woord is als het ware het fundament waarop al onze Bijbelse kennis en wetenschap op moet rusten en "de eigentlijke middelste Grondt of Sprinkader, daer die al uit moet voortkomen" zegt Van der Groe (zie zijn voorwoord bij Hutcheson's Zakelijke en praktikale verklaring van de Twaalf Kleine Profeten).

De letterlijke en geschiedkundige verklaring gaat ten alle tijde de geestelijke en bevindelijke verklaring vooraf. Nooit zullen wij iets geestelijk kunnen verstaan buiten de letter om.

Als sprekende getuige zwerft er een volk onder alle volken en dat al 2000 jaren lang, tot vervulling van Gods profetie, tot tuchtiging van Israël en tot onderwijs van de kerk uit de heidenen (zie Ezechiël 5:15), zodat niemand op de aarde onkundig mag blijven en opdat niemand zich vergissen zal wie dat volk en Wie hun God is! De inhoud van de Bijbel is de Joodse geschiedenis en wij geloven dat het Gods bedoeling is geweest dat de kerk uit de heidenen hun les zouden leren uit de

geschiedenis van Israël. "Want al wat tevoren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven", zegt Paulus in Rom. 15:4. Ook zegt Paulus in i Kor. 10:11 "En deze dingen alle zijn hun overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelken de einden der eeuwen gekomen zijn."

Het is echter niet te verwachten dat God aan Israël als een onbekeerd volk een tijdelijke macht of heerlijkheid zou toevertrouwen. Dát zou niet tot Gods eer, noch tot welzijn van Israël of van de wereld zijn. God doet een afgesneden zaak op aarde en geeft Zijn eer aan geen ander. Ook voor Israël als volk geldt, als voor elk individu dat door genade zalig wordt: "Die roemt, roeme in den Heere."

De donkerste tijden voor Israël moeten nog komen en gaan aan het herstel vooraf. Zie daartoe Jer. 30:7 en Dan. 12:1.

Maar wij vrezen dat dit herstel ook voor de wereld in deze eindbedeling gepaard zal gaan met catastrofale natuurrampen en wereldschokkende gebeurtenissen. Zie daartoe Jer. 25:32,33 en Zach. 14:12 en Openbaring 16 en andere plaatsen.

Biléam zegt: "*Och, wie zal leven, als God dit doen zal!*" (Num. 24:23).

A. van der Jagt,
Achterdoel 23,
3264 AA Nieuw-Beijerland.

Overleden 20 januari 2000, 82 jaar